

KAUPPA- KORKEAKOULU

1955—1956

HELSINGISSÄ 1956

KAUPPA- KORKEAKOULU

KERTOMUS LUKUVUODESTA

1955—1956

TOIMITTANUT

KORKEAKOULUN REHTORI

HELSINGISSÄ 1956

HELSINKI 1956
Oy WEILIN & GÖÖS Ab

MUISTOSANOJA

Kauppakorkeakoulun valtuuskunnan jäsen kauppaneuvos *Helmer Husa* poistui keskuudestamme syyskuun 27 p:nä 1955. Kuollessaan hän oli 61-vuotias. Varsinaisen elämäntyönsä hän suoritti Torniossa. Tähän kaupunkiin hän perusti 1919 nopeasti kehittyvän ja laajenevan tukku-liikkeen. Kun liike 1938 muutettiin osakeyhtiöksi, hän tuli yhtiön toimitusjohtajaksi. Vuosien mittaan hänelle kertyi lukuisia muita kaupallisia tehtäviä sekä monia kunnallisia luottamustoimia. Kauppakorkeakoulun valtuuskunnan jäseneksi hän tuli Kemin kauppakamarin valitsemana 1950. Huolimatta kotipaikkansa etäisestä sijainnista kauppaneuvos Husa hyvin usein oli läsnä kokouksissamme Helsingissä. Korkeakoulu säilyttää hänet kiitollisessa muistossa.

Korkeakoulun valtuuskunnan jäsenen, toimitusjohtaja KTM *Einar Inkeröisen* elämä sammui helmikuun 1 p:nä 1956. Kuollessaan hän oli vasta 53-vuotias. Hän oli korkeakoulumme omia kasvatteja. Kauppakorkeakoulusta hän valmistui ekonomiksi 1927 ja kaksi vuotta myöhemmin kauppatieteiden kandidaatiksi, pääaineenaan talousmaantiede. Kahden vuosikymmenen ajan, 1931—1951, hän toimi Kauppalehden päätoimittajana. V:sta 1934 kuolemaansa saakka hän samanaikaisesti toimi Kauppalehti oy:n toimitusjohtajana. Tässä kaksinaisessa ominaisuudessaan hän joutui läheiseen kosketukseen liike-elämän piireihin. Erityisesti on tässä yhteydessä muistettava hänen monipuolinen toimintansa Kauppakorkeakoulun hyväksi. Opiskeluaikanaan hän kiinteästi ja ansiokkaasti osallistui korkeakoulun ylioppilaskunnan toimintaan. Elämänsä myöhemmissä vaiheissa hän toimi mm. korkeakoulun uutta taloa suunnittelevan rakennustoimikunnan sihteerinä sekä Liike-taloudellisen tutkimuslaitoksen hallituksen jäsenenä. Kun korkeakouluun 1950 perustettiin valtuuskunta, Liikesivistysrahasto valitsi hänet siihen yhdeksi edustajakseen. Einar Inkeröisen kuollessa korkeakoulu menetti läheisen ja luotettavan ystävän.

Kauppakorkeakoulun entinen venäjänkielen lehtori, hovineuvos FM *Juho Koivistoinen* poistui elävien joukosta 83-vuotiaana tammikuun 27 p:nä 1956. Pitkän elämänsä aikana hän hoiti useita toimia hallinnon, opetustoimen ja liike-elämän aloilla. Kauppakorkeakoulun venäjänkielen lehtoriksi hänet nimitettiin 1917 ja hän hoiti tätä virkaa vuoteen 1942, jolloin siirtyi eläkkeelle. Hän julkaisi useita kauppakirjeenvaihdon oppikirjoja ja kaunokirjallisia teoksia. Hän jätti muiston ystävällisestä ja hyväntahtoisesta opettajasta.

Korkeakoulun kauppaoikeuden assistentin *Tapani Tennilän* elämä katkesi odottamatta toukokuun 15 p:nä 1956. Kuollessaan hän oli vasta 31-vuotias. Saatuaan yliopistollisten opintojensa nojalla 1950 hallinto-opin kandidaatin ja seuraavana vuonna lainopin kandidaatin arvon hän toimi kauppa- ja teollisuusministeriössä, kunnes syyskuussa 1955 nimettiin korkeakoulumme kauppaoikeuden assistentiksi. Tätä tointa hän ehti hoitaa vajaan lukuvuoden ajan. Heikosta terveydestään huolimatta hän korkeakoulussamme suoritti kaikki hänelle uskotut tehtävät ahkerasti ja tunnollisesti ja saavutti opettajatoveriensa luottamuksen ja arvonnannon.

I. Hallinto, opettajat sekä viran- ja toimenhaltijat 31. 5. 1956.

Hallinto.

Kauppakorkeakoulun kansleri.

SUVIRANTA, BRUNO KAARLE, FT., Professori. 93; 53.

Valtuuskunta.

Puheenjohtaja: NIKLANDER, KARL ALWAR, KTT. h.c., Kauppaneuvos, Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 75; (16) 50. - 55

Varapuheenjohtaja: WALDEN, JUUSO WALFRID, Ekon., Vuorineuvos, Kotkan kauppakamarin valitsema. 07; 50. - 55

AHLQVIST, ARMAS, VT., Ekon., Pankinjohtaja, Jyväskylän kauppakamarin valitsema. 97; 50. - 54

CALONIUS, OLLI SAKARI, Ekon., Toimitusjohtaja, Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 11; 53. - 56

HARIMA, SAMULI ALBERT, Kauppaneuvos, Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 79; 50. - 56

HILDÉN, KAARLO THORSTEN OSKAR, FT., KTT. h.c., Professori, Kauppakorkeakoulun rehtori. 93; (39) 50.

HIRVONEN, EINO, KTK., KTT. h.c., Pääkonsuli, Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 02; (48) 51. - 54

JÄRVINEN, KYÖSTI NESTOR, FM., VTT., KTT. h.c., Professori, Keskuskauppakamarin valitsema. 69; (20) 50. - 54

KAUPPI, KALLE, FM., MOT., Professori, Kauppakorkeakoulun vararehtori. 92; 52.

KAUPPINEN, AULIS PIETARI, KTM., Johtaja, Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 03; 50. - 55

KEMPPAINEN, ONNI VEIKKO, Ekon., Toimitusjohtaja, Kemin Kauppakamarin valitsema. 06; 56. - 56

KUOSMANEN, JUHO, Kauppaneuvos, Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 87; 50. - 56

-55 KURIKKA, HEIKKI ARTTURI, Kauppaneuvos, Etelä-Pohjanmaan kauppakamarin valitsema. 87; 51.

-54 KUUSINEN, KALLE JUHO PETTER, Kauppaneuvos, Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 89; 56.

-56 LIPSANEN, ERKKI AUGUST, Ekon., Toimitusjohtaja, Porin kauppakamarin valitsema. 11; 50.

-55 LUUMI, VÄINÖ OLAVI, Ekon., Johtaja, Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 01; 51.

-54 MONONEN, JUSSI, Kauppaneuvos, Lahden kauppakamarin valitsema. 88; 50.

-56 MÄLKÄ, AARNE, Johtaja, Länsi-Uudenmaan kauppakamarin valitsema. 00; 53.

-55 NUOTIO, NILO, VT., Toimitusjohtaja, Turun kauppakamarin valitsema. 96; 50.

-56 RAIKKALA, ARMAS ARVI WILHO, Ekon., Kauppaneuvos, Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 96; 50.

-54 REENPÄÄ, HEIKKI, Ekon., Professori, Toimitusjohtaja, Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 96; (36) 50.

-55 RIISLA, YRJÖ OSSIAN, Vuorineuvos, Helsingin kauppakamarin valitsema. 89; 51.

-56 RUUSKANEN, LAURI PIETARI, Kauppaneuvos, Tampereen kauppakamarin valitsema. 93; 50.

-56 TAKKI, UUNO KRISTIAN, KTK., LaL., KTT. h.c., Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 01; (47) 50.

-54 TAMMENOKSA, JUKKA, Kauppaneuvos, Kaakkois-Suomen kauppakamarin valitsema. 06; 50.

2
TOIKKA, OSMO AKSELI, FM., KTK., Pohjoismaiden Yhdyspankin toimitusjohtaja, Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 00; 56.

-55 TOIVONEN, AARNE LEONARD, Ekon., Kauppaneuvos, Oulun kauppakamarin valitsema. 94; 50.

-55 TUOMAS-KETTUNEN, MAGNUS ERIK, LOK., Toimitusjohtaja, Vaasan kauppakamarin valitsema. 16; 54.

-56 VARANKO, ERKKI VIILHO PERTTELI, KTM., Johtaja, Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 04; 54.

-56 VAINIO, EVALD, Kauppaneuvos, Keski-Pohjanmaan kauppakamarin valitsema. 98; 53.

-54 VARTIAINEN, OSMO JOHANNES, Ekon., Konsuli, Kuopion kauppakamarin valitsema. 10; 50.

-54 WIHURI, ANTTI TAAVETTI, KTT. h.c., Merenkulkuneuvos, Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 83; (38) 50.

6
VIRKKUNEN, MATTI SAMULI, VT., Kansallis-Osake-Pankin pääjohtaja, Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 08; 50.

55
VIRTANEN, ARTTURI JULIUS, Ekon., Toimitusjohtaja, Suomalaisen Liikesivistysrahaston valitsema. 90; 50.

Hallitus.

Puheenjohtaja: HIRVONEN, EINO, KTK., KTT. h. c., Johtaja 02; (46) 50.

Varapuheenjohtaja: VIRKKUNEN, MATTI SAMULI, VT., Kansallis-Osake-Pankin pääjohtaja. 08; 50.

CALONIUS, OLLI SAKARI, Ekon., Toimitusjohtaja. 11; 50.

HELENIUS, LAURI SAKARI, TKT. h. c., Dipl.ins., Vuorineuvos 87; 50.

HILDÉN, KAARLO THORSTEN OSKAR, FT., KTT. h. c., Professori, Kauppakorkeakoulun rehtori. 93; (39) 50.

KAUPPI, KALLE, FM., MOT., Professori, Kauppakorkeakoulun vararehtori. 92; 52.

KIRVES, LAURI KALERVO, KTM., Toimitusjohtaja. 14; 50.

NURMELA, ILMO OLAVI, KTM., Johtaja. 03; 54.

SAARINEN, SEVERI MIKAEL, Ekon., Johtaja. 05; 50.

Rehtori.

HILDÉN, KAARLO THORSTEN OSKAR

Professori

Opettajaneuvoston, Laajennetun opettajaneuvoston ja Opettajakunnan puheenjohtaja.

Rehtori lokakuun 18 p:stä 1952.

Vararehtori.

KAUPPI, KALLE

Professori

Vararehtori lokakuun 29 p:stä 1952.

Kauppakorkeakoulun Kannatusosakeyhtiö.

Johtokunta.

Puheenjohtaja Alvar Niklander, jäsenet herrat Eino Hirvonen, Matti Virkkunen, Kaarlo Hildén, Kalle Kauppi, Lauri Kirves, Olli Calonius, Severi Saarinen ja Ilmo Nurmela.

Opettajakunta.

Varsinaiset professorit.

KIVIKOSKI, ERNST ENSIO, FT. (Talousmatematiikka). 91; 28.

KAUPPI, KALLE, FM., MOT., (Kauppaoikeus). 92; 29.

RANINEN, HUUGO VALTER, KTL., LaT. (Kauppa- ja liikkeenhoito-oppi). 99; 39.

HILDÉN, KAARLO THORSTEN OSKAR, FT., KTT. h. c., Helsingin yliopiston dosentti. (Talousmaantiede). 93; (21) 46.

SAARIO, MARTTI KAARLO, KTT. (Liikelaskentaoppi). 06; 48.

HEINÄNEN, BERNHARD (PEKKA), FT., Helsingin yliopiston dosentti. (Kauppakemia ja tavaraoppi). 04; 50.

TAMMINEN, MIKKO KUSTAA, FT. (Kansantaloustiede). 13; 50.

VIHMA, VÄINÖ GÉZA, LaT., Helsingin yliopiston dosentti. (Kauppaoikeus). 07; 52.

VIRKKUNEN, JOHAN HENRIK, KTT., KHT. (Liikelaskentaoppi). 17; 55.

Kauppa- ja liikkeenhoito-opin toinen professorinvirka on täyttämättä.
Kansantaloustieteen toinen professorinvirka on täyttämättä.

Dosentit.

KAITILA, ESA HEIKKI, FT., Turun Kauppakorkeakoulun professori. (Liikelaskentaoppi). 09; 46. Virasta vapaa.

HEINO, REINO RIKHARD, KTT. (Kauppa- ja liikkeenhoito-oppi). 06; 52. Virasta vapaa.

MATTILA, KAARLO SAKARI, FT. (Talousmatematiikka ja tilastotiede). 15; 53.

ALANEN, AULIS JOHANNES, FT., Yhteiskunnallisen korkeakoulun professori, Helsingin yliopiston dosentti. (Taloushistoria). 06; 54.

TARKIAINEN, TUTTU VILJO, FT., Yhteiskunnallisen Korkeakoulun professori ja rehtori. (Valtio- ja yhteiskuntaoppi). 12; 54. Virasta vapaa.

TELARANTA, KAARLO ARMAS, LaT. (Kauppaoikeus). 15; 54.

Lehtorit.

RANTAVAARA, IRMA IRENE, FT., Helsingin yliopiston dosentti. (Englanninkieli). 08; 45.

PENTTILÄ, ERKKI AULIS, FT. (Englanninkieli). 08; 48.

LOUHIJA, JARL ALBIN, FM. (Kotimaiset kielet). 08; 48.

TERÄS, JALMARI JOHANNES (HANNU), FM. (Saksankieli). 07; 49.

HAKAMIES, REINO SEVERI, FT., Helsingin yliopiston dosentti. (Ranskan-
kankieli). 17; 50.

- VIRTANEN, UNTO KALERVO, KTT. (Liikelaskentaoppi). 10; 50.
 Virasta vapaa. Vt. HONKO, JAAKKO OLAVI, KTT., Assistentti. 22; 56.
 PUUKARI, ARVO LAURI JOHANNES, KTL. (Myynti- ja mainosoppi).
 12; 53.
 KASKIMIES, MAURI MIKA KULLERVO, KTT. (Liikkeenhoito-oppi).
 19; 53.
 VAIVIO, FEDI LENNART, KTL. (Kansantaloustiede). 27; 54.
 LINDGREN, KAJ BRYNOLF, FT. (Saksankieli). 22; 54.
 ERÄMETSÄ, ERIK HARALD, FT. (Englanninkieli). 19; 55.
 SEVELIUS, MARTIN, FM. (Ruotsinkieli). 13; 55.
 VIERIKKO, ERKKI, FK. (Espanjankieli). 24; 56.
 Venäjänkielen lehtorinvirka on täyttämättä. Sitä on hoitanut LYY-
 TINEN, ARVO ERKKI, Eversti evp. 91; 49.
 Englanninkielen neljäs lehtorinvirka on täyttämättä. Sitä on hoita-
 nut BINHAM, PHILIP FRANK, MA. 24; 53.
 Saksankielen kolmas lehtorinvirka on täyttämättä. Sitä on hoitanut
 VON WILLEBRAND, CARL-AUGUST JOSEPH CURTSON, FK. 23; 53.

Vakinaiset opettajat.

- KALLIONIEMI, SOLMU OUTERI, FM. (Pikakirjoitus). 13; (36) 55.

Opettajat.

- HANGASJÄRVI, RUTH ANNA KATARIINA. (Konekirjoitus). 99; 45.
 GOLDTHWAIT-VÄÄNÄNEN, HELEN MARY, BA. (Englanninkieli). 05; 49.
 PEITSO, JUKKA TAPANI, FM., MA. (Espanjan- ja portugalinkieli).
 17; 51.
 NORKO-TURJA, ELVI SIRKKA-LIISA, FM. (Englanninkieli). 11; (49) 52.
 KAIKKO, JOHANNES, FT., Vanh. lehtori. (Talousmaantiede). 93; 53.
 JALOVAARA, LAURI VEIKKO, Ekon. (Suomalainen kauppakirjeen-
 vaihto). 21; 53.
 MELANDER, GUSTAV HENRIK ILMARI, LaT., Helsingin yliopiston
 professori. (Kauppaoikeus). 04; (45) 53.
 NENONEN, AARRE VILHO, FM. (Ruotsinkieli). 17; 53.
 VUORINEN, ELSA MARIA, FM. (Englanninkieli). 08; 54.
 SEITKARI, ARVO ARTHUR OTTO OLAVI, FT. (Valtio- ja yhteiskunta-
 oppi). 04; 54.
 BECKER, MARGARETHA, FM., Lehtori. (Ruotsinkieli). 19; 54.
 NURMINEN, LAILA, FM. (Englanninkieli). 11; 54.
 HILDÉN, BROR ERIK, FM., Lehtori. (Saksankieli). 84; (38) 54.
 ANTILA, JARMO, FK. (Ranskankieli). 30; 54.
 LAINE, NAIMI, FM. (Saksankieli). 04; 55.

Assistentit.

- JUTILA, JUKKA HELJO, FM. (Kauppakemia ja tavaraoppi). 23; 50.
 HONKO, JAAKKO OLAVI, KTT. (Liikelaskentaoppi). 22; 52.
 AHLSTEDT, KARL LEO, KTM. (Kauppa- ja liikkeenhoito-oppi). 29; 53.
 TUOMINEN, RISTO KALEVI, KTM. (Kauppa- ja liikkeenhoito-oppi). 19; 53.
 MUUKKONEN, PERTTI JUHANI, LaL. (Kauppaoikeus). 27; 54.
 GRANÖ, OLAVI JOHANNES, FT. (Talousmaantiede). 25; 54.
 PAAKKANEN, JOUKO SAKARI, KTM. (Kansantaloustiede). 28; 54.
 MANNINEN, JOUKO JUHA, FM. (Talousmatematiikka). 28; 54.
 AIRAMO, MARTTI MAUNO, KTM. (Kauppa- ja liikkeenhoito-oppi). 27; 55.
 LASSILA, JAAKKO SAKARI, KTM. (Kansantaloustiede). 28; 55.
 SAARSALMI, MEERI MARJATTA, Ekon., Doctor of Business Administration. (Kauppa- ja liikkeenhoito-oppi sekä taloushistoria). 23; 55.
 Vt. LAMPPU, AILI IRJA, Ekon. (Liikelaskentaoppi). 21; 55.
 Vt. SÄRKISILTA, MARTTI SAKARI, KTK. (Kauppa- ja liikkeenhoito-oppi). 28; 55.
 Vt. ARTTO, EERO VEIKKO, Ekon. (Liikelaskentaoppi). 30; 56.

Täysinpalvelleet, eläkkeellä olevat opettajat.

- JÄRVINEN, KYÖSTI NESTOR, FM., VTT., KTT. h. c., liiketaloustieteen professori. 69; täysinpalv. 39.
 KEKKONEN, SAIMA, konekirjoituksen opettaja. 79; sai eläkkeen 45.
 FORSBERG, NAIMA VIKTORIA, englanninkielen lehtori. 84; täysinpalv. 48.
 STIGELL, RICHARD VILHELM, FT., kauppakemian ja tavaraopin professori. 80; täysinpalv. 50.

Viran- ja toimenhaltijat.**Korkeakoulun sihteeri ja taloudenhoitaja.**

- TARPILA, OLLI PERTTI, VT. 19; 51.

Kanslerin sihteeri.

- KASKIMIES, MAURI MIKA KULLERVO, KTT. 19; (49) 50.

Kanslia.

- TASKINEN, ELLI MARIA, VTM., Kamreeri. 06; 50.
 MÄKIPÄÄ, SYLVI ANNA-KRISTIINA. Kanslisti. 05; 50.

TAMMINEN, TAIMI ELINA. Kanslisti. 25; 50.
 KAARTOTIE, ARJA AINIKKI. Kanslisti. 19; 52.

Kirjasto.

TERÄ, TAIMI RAUHA, FM. Kirjastonhoitaja. 00; 56. Virasta vapaa.
 Vt. NURKKALA, AINO LEMPI LAHJA, amanuenssi. 04; 55.
 NURKKALA, AINO LEMPI LAHJA, VTM. Kirjaston amanuenssi. 04; 27.
 KAINULAINEN, JOHANNES KULLERVO, FM. Kirjaston amanuenssi.
 13; 53.
 JALAVA, AILI KYLLIKKI, FM. Kirjaston amanuenssi. 10; 54.
 WEGELIUS, PIIRKKO ONERVA. Kirjastoapulainen. 29; 51.

Laboratorio.

KAINULAINEN, YRJÖ. Laboratoriomestari. 16; 53.
 SALLINEN, KEIJO OLAVI. Laboratorioapulainen. 38; 55.

Vahtimestarit.

NURMI, AARNE ANSHELM. Ylivahtimestari. 96; 50.
 SUNDSTRÖM, JOHAN EDVIN. Vahtimestari. 15; 53.
 TUPPURAINEN, UNO ANDERS. Vahtimestari. 31; 56.

II. Yleisiä tietoja.

Opiskelijain lukumäärä.

Heinäkuun 31 päivänä 1955 päättyneen määräajan kuluessa korkeakoulun varsinaisiksi oppilaiksi ilmoittautui 549 ylioppilasta (edellisenä vuonna 450), joista ensisijaisesti ekonomin tutkinnon suorittajiksi 349 (miehiä 281, naisia 68) ja kirjeenvaihtajan tutkinnon suorittajiksi 200 (miehiä 2, naisia 198). Hakijoista hyväksyttiin yhteensä 283 eli 51.5 %. Näistä oli ekonomin tutkinnon suorittajia 190, joista miehiä 166 ja naisia 24, sekä kirjeenvaihtajan tutkinnon suorittajia 93, kaikkia naisia. Kertomusvuoden päättyessä oli korkeakoulussa varsinaisia oppilaita yhteensä 865, edellisen vuoden vastaavan luvun ollessa 823.

Kauppätieteiden kandidaatin tutkintoa suorittamaan on kertomusvuoden aikana ilmoittautunut 81 henkilöä, joista ekonomeja 75, dipl. insinöörejä 3, valtiotieteen kandidaatteja ja maistereita 2 ja metsänhoitajia 1. Lukuvuoden päättyessä oli kauppätieteiden kandidaatin tutkintoa opiskelevia 308; edellisen lukuvuoden päättyessä vastaava luku oli 277.

Kertomusvuoden aikana on ekonomin tutkinnon suorittanut 177 henkilöä, kirjeenvaihtajan tutkinnon 24 henkilöä, kauppätieteiden kandidaatin tutkinnon 7 henkilöä. Kauppätieteiden tohtorin arvoon oikeut-tavan tutkinnon on suorittanut kauppat.lis. *Mika Kaskimies* esitettyään sitä ennen väitöskirjansa »Kulutustavaroiden jakeluteiden rakenne» julkisesti tarkastettavaksi marraskuun 26 p:nä 1955.

Kanslerin ja rehtorin virat.

Kanslerina on koko lukuvuoden toiminut prof. *Bruno Suviranta*. Hänen ollessaan ulkomaanmatkan takia marras-joulukuun ja tammi-helmikuun vaihteessa estynyt virkaansa hoitamasta, rehtori on perussääntöjen 11 §:n mukaisesti toiminut vt. kanslerina.

Rehtorina on ollut prof. *Kaarlo Hildén*, vararehtorina prof. *Kalle Kauppi*. Vararehtorin nauttiessa sairauslomaa huhtikuun 13 p:stä touko-kuun 23 p:ään, opettajaneuvoston virkaiältään vanhin jäsen, prof. *Ensio Kivikoski* toimi kanslerin määräyksen nojalla vt. vararehtorina.

Korkeakoulun hallinto.

Korkeakoulun valtuuskunta on kertomusvuoden aikana kokoontunut kahdesti, marraskuun 25 p:nä 1955 ja maaliskuun 26 p:nä 1956.

Syyskokouksessaan valtuuskunta käsitteli ja hyväksyi talousarvion vuodeksi 1956. Hallituksen jäseneksi tammikuun 1 p:nä 1956 alkavaksi kolmivuotiskaudeksi se valitsi uudelleen erovuorossa olevan jäsenen KTT *Eino Hirvosen*. Virallisten asiain jälkeen rehtori teki selkoa valtuuskunnan edellisen kokouksen jälkeen sattuneista virkanimityksistä ja muista huomattavista tapahtumista korkeakoulun piirissä. Selonteon jälkeen valtuuskunnan jäsenet tutustuivat aikaisemmin syksyllä valmistuneisiin uusiin opettajahuoneisiin korkeakoulurakennuksen Arkadiankadun puoleisen siiven kattokerroksessa.

Vuosikokouksessaan maaliskuussa valtuuskunta valitsi puheenjohtajakseen v:ksi 1956 uudelleen kauppaneuvos KTT *Alvar Niklanderin* ja varapuheenjohtajakseen samoin uudelleen vuorineuvos *J. W. Waldenin*. Hallituksen vuosikertomus ja tilit hyväksyttiin ja hallitukselle myönnettiin vastuuvapaus. Vuoden 1956 tilejä tarkastamaan valittiin entiset tilintarkastajat: professori *Martti Saario*, johtaja KTM, KHT *Tyko Vanhala* sekä KTM, KHT *Olle V. Salmi*, jonka tehtävänä on toimia myös numerotarkastajana. Varatilintarkastajiksi valittiin entiset, nimittäin johtaja KTM *Aulis Kauppinen* ja kauppaneuvos ekonomi *Arvi Raikkala*. Virallisten asiain jälkeen rehtori antoi samanlaisen selonteon kuin syyskokouksen yhteydessä. Syystä, että korkeakoulun hallituksessa oli lausuttu toivomus että valtuuskunnan virallisten kokousten jälkeen tarjottaisiin valtuuskunnan jäsenille tilaisuus lyhyiden esitelmien puitteissa tutustua korkeakoulun eri aineiden opetukseen, prof. *Henrik Virkkunen* aloitti esittelysarjan tekemällä selkoa liikelaskentaopin keskeisimmistä opetuksellisista kysymyksistä, päämääristä ja tulevaisuuden suunnitelmista.

Kuoleman kautta poistuneiden valtuuskunnan jäsenten, kauppaneuvos Osk. Huttusen, kauppaneuvos Helmer Husan ja päätoimittaja Einar Inkeröisen tilalle asianomaiset järjestöt ovat kertomusvuoden aikana valinneet kauppaneuvos *Kalle Kuusisen*, toimitusjohtaja ekon. *Veikko Kemppaisen* ja toimitusjohtaja FM, KTK *Osmo Toikan*.

Muissa kohdin ei valtuuskunnan kokoonpanossa ole tapahtunut henkilövaihdoksia. Tammikuun 1 p:nä 1956 erovuoroon joutuneet herrat *Olli Caloni*us, *S. A. Harima*, *Juho Kuosmanen*, *Erkki Lipsanen*, *Aarne Mälkiä*, *Arvi Raikkala*, *Lauri Ruuskanen*, *Uuno Takki*, *Erkki Varanko*, *Evald Vainio* ja *Matti Virkkunen* ovat asianomaiset järjestöt

valinneet uudelleen valtuuskunnan jäseniksi kolmivuotiskaudeksi 1956—1958.

Hallitus on lukuvuoden aikana kokoontunut 6 kertaa. Perussääntöjen 20 §:n mukaisesti se on käsitellyt nimenomaan korkeakoulun hallintoon kuuluvia taloudellisia asioita. Kokouksessaan helmikuun 2 p:nä hallitus valitsi puheenjohtajakseen v:ksi 1956 edelleen toimitusjohtaja KTT *Eino Hirvosen* ja varapuheenjohtajakseen samoin edelleen pääjohtaja VT *Matti Virkkusen*.

Opettajaneuvosto on lukukausien aikana kokoontunut paria poikkeusta lukuunottamatta joka perjantai. Lisäksi on pidetty muutamia ylimääräisiä kokouksia, mm. kesäloman aikana uusien oppilaiden valitsemista varten.

Virat ja toimet.

Liikelaskentaopin toisen professorinviran haltija, prof. *Henrik Virkkunen*, joka oli saanut nimityksensä huhtikuun 15 p:nä, astui virkaansa marraskuun 12 p:nä pitämällä korkeakoulun juhlasalissa julkisen esitelmän aiheesta »Liikelaskentaopin asema liiketaloustieteessä».

Niinkuin edellisessä vuosikertomuksessa on mainittu, oli opettajaneuvosto kokouksessaan toukokuun 18 p:nä 1955 katsonut kauppa- ja liikkeenhoito-opin toisen professorinviran hakijat epäpäteviksi heidän hakemaansa virkaan. Tästä päätöksestä hakija prof. *Esa Kaitila* valitti korkeakoulun kanslerille, joka lähetti valituksen opettajaneuvostolle lausunnon antamista varten. Kokouksessaan syyskuun 23 p:nä opettajaneuvosto äänestyksen jälkeen viidellä äänellä neljää vastaan katsoi, että valituksessa ei ollut esitetty riittävästi perusteluja virkaehdotuksen muuttamiseen. Päätöksellään lokakuun 21 p:nä kansleri hylkäsi valituksen.

Harkitessaan kysymystä, oliko kauppa- ja liikkeenhoito-opin toinen professorinvirka välittömästi uudelleen julistettava haettavaksi, opettajaneuvosto kokouksessaan marraskuun 4 p:nä päätyi tulokseen, että koska oli herätetty kysymys koko liiketaloustieteen oppialan ja opetuksen uudelleen järjestämisestä, tämä asia ensin oli saatava ratkaistuksi. Tämän mukaisesti opettajaneuvosto päätti ehdottaa kanslerille, että viran täyttäminen jätettäisiin vastaiseksi. Päätöksellään marraskuun 25 p:nä kansleri ilmoitti suostuvansa siihen, että viran täyttäminen siirretään v:n 1956 maaliskuun loppuun. Opettajaneuvosto asetti keskuudessaan komitean, jonka tehtävänä oli laatia alustava ehdotus liiketaloustieteen opetuksen ja tutkimuksen kehittämisestä ja jonka jäseniksi valittiin professorit *Kauppi*, *Raninen*, *Saario* ja *Virkkunen*. Komitean

mietintö, joka esitettiin opettajaneuvoston kokouksessa maaliskuun 23 p:nä, sisälsi mm. ehdotukset, että nimitykset liikelaskentaoppi ja kauppa- ja liikkeenhoito-oppi vanhentuneina ja epätarkoituksenmukaisina poistettaisiin ja niiden asemesta otettaisiin käytäntöön nimitykset liiketaloustiede I ja liiketaloustiede II sekä että avoinna olevan professorinviran oppialaksi määrättäisiin markkinointi ja jakelutalous. Käsitellessään ehdotuksia kokouksessaan huhtikuun 20 p:nä opettajaneuvosto yksimielisesti kannatti nimitysten muuttamista, mutta päätti neljällä äänellä neljää vastaan puheenjohtajan äänen ratkaistessa, että avoinna olevan professorinviran alan tulisi käsittää liiketaloustiede II eli kauppa- ja liikkeenhoito-oppi kokonaisuudessaan (kauppatapaoppi kuitenkin poislueutuna). Koska oppiaineiden nimitysten muutokset vaativat järjestyssääntöihin vastaavia muutoksia, joita ei vielä ole ehditty suorittaa, kansleri ei ole ottanut kantaa kysymykseen, missä laajuudessa professorinvirka on julistettava haettavaksi.

Kansantaloustieteen toinen professorinvirka, joka on ollut täyttämättä, julistettiin uudelleen haettavaksi lokakuun 17 p:ään mennessä. Määräajan kuluessa ilmoittautuivat hakijoiksi FL *Veikko Halme* ja FT *Reino Rossi*, joista edellinen pyysi yhden vuoden ja jälkimmäinen neljän kuukauden lisäaikaa pätevyyden täydentämistä varten. Opettajaneuvosto päätti myöntää kummallekin hakijalle yhden vuoden lisäajan. Asiantuntijoiksi virkaa syksyllä 1956 täytettäessä ovat opettajaneuvoston pyynnöstä lupautuneet Teknillisen korkeakoulun kansantaloustieteen professori *Lauri O. af Heurlin*, Helsingin yliopiston kansantaloustieteen professori *Hugo E. Pipping* ja professori *Mikko Tamminen*.

Avoinna olleen espanjankielen lehtorinviran hakijoille opettajaneuvosto oli, niinkuin edellisessä vuosikertomuksessa on mainittu, myöntänyt pätevytymisaikaa elokuun 31 p:ään 1955 saakka. Kokouksessaan syyskuun 16 p:nä opettajaneuvosto päätti pyytää hakijoiden kelpoisuutta arvostelemaan Helsingin yliopiston roomaanisen filologian ent. professorin *Arthur Långforsin* ja saman aineen nykyisen professorin *Veikko Väänäsen*, jotka myös suostuivat ottamaan vastaan tehtävän. Ennen kuin asiantuntijain lausunnot olivat valmistuneet hakijat Pentti Salminen ja Olli Viljanti peruuttivat hakemuksensa. Jäljelle jääneet hakijat, FM *Rafael Grönroos*, profesor mercantil *Pedro Calvo Lopez*, FM *Jukka Peitso* ja FK *Erkki Vierikko* pitivät marraskuun 2 p:nä säädettyt opetusnäytteet, joissa opettajaneuvoston jäsenten ohella molemmat asiantuntijat olivat saapuvilla. Sitten kun asiantuntijain lausunnot oli esitetty marraskuun 11 p:nä, opettajaneuvosto kokouksessaan marraskuun 25 p:nä teki virkaehdotuksensa sekä julisti tällöin hakija Vierikon kelpoiseksi ja asetti hänet ehdolle espanjankielen lehtorinvirkaan. Pää-

töksellään joulukuun 30 p:nä kansleri nimitti FK *Erkki Vierikon* espanjankielen lehtoriksi.

Kokouksessaan helmikuun 2 p:nä opettajaneuvosto päätti esittää kanslerille, että korkeakouluun syyskuun 1 p:stä lukien perustettaisiin toinen liikelaskentaopin lehtorinvirka, joka jo sisältyi valtionavustukseen oikeuttavien virkojen luetteloon ja myös valtuuskunnan vahvistamaan talousarvioon. Sitten kun kansleri oli antanut tähän suostumuksensa, julistettiin virka haettavaksi maaliskuun 26 p:ään mennessä. Hakuajan kuluessa ilmoittautui hakijaksi liikelaskentaopin assistentti KTT *Jaakko Honko*. Opettajaneuvosto päätti pyytää lausuntoa hakijan kelpoisuudesta Teknillisen korkeakoulun teollisuustalouden professorilta *Eino M. Niiniltä* ja Åbo Akademin kauppakorkeakoulun liiketaloustieteen professorilta *Axel Grandellilta*, joilta molemmilta saatiin suostumus. Asian tuntijain lausunnot esitettiin opettajaneuvostossa toukokuun 11 p:nä. Hakijan pidettyä näyteluentonsa toukokuun 25 p:nä, opettajaneuvosto yhtyen asiantuntijain lausuntoihin julisti KTT *Hongon* kelpoiseksi ja asetti hänet ehdolle liikelaskentaopin lehtorinvirkaan.

Korkeakoulun kirjastonhoitaja FM *N. P. Virtanen* anoi syyslukukauden alussa sairauden vuoksi virkavapautta joulukuun 31 p:ään sekä viimeksi mainitusta päivästä lähtien eroa virastaan. Kanslerin tähän suostuttua virka julistettiin haettavaksi viimeistään lokakuun 24 p:nä. Määräajan kuluessa sitä hakivat vanh. alikirjastonhoitaja FM *Walter Appelqvist*, kirjastonamanuenssi FM *Aili Jalava*, FM *Eva Lampén*, vt. kirjastonhoitaja VTK *Lempi Nurkkala*, toimistovirkailija *Helka Saren*, kirjastonhoitaja FK *Henrik Schauman* ja valtion teknillisen tutkimuslaitoksen julkaisu- ja kirjallisuuspäalveluosaston vt. päällikkö FM *Taimi Terä*, joista FK *Schauman* myöhemmin peruutti hakemuksensa. Asian tuntijoiksi antamaan lausunnon hakijoiden pätevyyydestä valittiin Helsingin ylioppilaskunnan kirjastonhoitaja FM *Kaarlo Lausti*, Turun yliopiston ylikirjastonhoitaja FT *Eero Neuvonen* ja Helsingin yliopiston vt. ylikirjastonhoitaja FT *Paul Nyberg*. Asiantuntijain lausunnot esitettiin joulukuun 16 p:nä. Tammikuun 13 p:nä opettajaneuvosto teki virkaehdotuksensa. Annettujen äänestyslausuntojen perusteella opettajaneuvosto julisti hakijat Appelqvistin, Jalavan, Nurkkalan ja Terän kelpoisiksi kirjastonhoitajan virkaan sekä asetti ensimmäiselle sijalle hakija Terän, toiselle hakija Appelqvistin ja kolmannelle hakija Jalavan. Ehdollepanosta valitti hakija Appelqvist kanslerille, joka hankittuaan asiasta opettajaneuvoston lausunnon, hylkäsi valituksen. Päätöksellään huhtikuun 5 p:nä kansleri nimitti FM *Taimi Terän* korkeakoulun kirjastonhoitajaksi toukokuun 1 p:stä lukien. Koska nimitetylle kirjastonhoitajalle tuotti vaikeuksia välittömästi vapautua edellisestä toimipai-

kastaan, kansleri myönsi hänelle hänen pyytämänsä virkavapauden syyskuun 1 p:ään saakka. Viransijaiseksi määrättiin kirjastonamanuessi VTK *Lempi Nurkkala*, joka jo syyskuun alusta 1955 oli opettajaneuvoston määräyksen nojalla hoitanut kirjastonhoitajan virkaa.

Liikelaskentaopin lehtori KTT *Unto Virtanen* on koko lukuvuoden nauttinut virkavapautta toimiessaan Turun kauppakorkeakoulun vt. professorina ja rehtorina. Hänen sijaisenaan on syyslukukaudella toiminut KTM *Aimo Autio*, kevätlukukaudella assistentti KTT *Jaakko Honko*.

Dosentti *Reino R. Heino* on ollut vapautettu luennoimisvelvollisuudesta tieteellisten töiden vuoksi koko lukuvuoden 1955—56, samoin dosentti, prof. *Esa Kaitila* julkisen tehtävän vuoksi, samoin dosentti, prof. *Tuttu Tarkiainen*, joka toimii Yhteiskunnallisen korkeakoulun rehtorina.

Valtio- ja yhteiskuntaopin opetuksesta on prof. *Tarkiaisen* virkaloman aikana opettajaneuvoston määräyksen nojalla huolehtinut arkistonhoitaja FT *Olavi Seitkari*. Saksankielen ylimääräisenä opettajana on kertomusvuoden aikana toiminut FM *Naimi Laine*.

Dosentti *K. A. Telarannalle* on myönnetty tieteellisten töiden vuoksi vapautus luennoimisvelvollisuudesta lukuvuodeksi 1956—57. Kauppa-oikeuden ylimääräiseksi opettajaksi hoitamaan dosentti *Telarannan* opetustehtäviä tämän virkaloman aikana on määrätty KTL, LaT *Aimo Aaltonen*. Antamaan ylimääräistä ruotsinkielien opetusta syyslukukaudesta 1956 alkaen on määrätty lehtori FM *Martta Homi*.

Kertomusvuoden aikana on assistenteiksi nimitetty seuraavat henkilöt: kansantaloustieteen assistentiksi syyskuun 1 p:stä 1955 alkaen KTM *Jaakko Lassila*, kauppa- ja liikkeenhoito-opin ynnä taloushistorian assistentiksi samoin syyskuun 1 p:stä alkaen ekonomi, Doctor of Business Administration *Meeri Saarsalmi*, kauppaoikeuden assistentiksi lokakuun 1 p:stä alkaen LOK, HOK *Tapani Tennilä*, kauppa- ja liikkeenhoito-opin assistentiksi kesäkuun 1 p:stä alkaen tointa aikaisemmin viransijaisena hoitanut KTK *Martti Särkisilta*. Liikelaskentaopin assistentin tointa virkaatekevänä hoitamaan helmikuun 20 p:stä lukien on määrätty ekonomi *Eero Veikko Artto*.

Valtion apurahat tieteenharjoittajille.

Sen johdosta, että prof. *Kalle Kauppi* oli vuoden 1955 päättyessä nauttinut valtion apurahaa varttuneelle tieteenharjoittajalle kolmen vuoden ajan, 1953—55, hän kanslerille osoittamassaan kirjelmässä ilmoitti luopuvansa apurahasta. Hakemusten perusteella kansleri myönsi

apurahan kolmivuotiskauden jäljellä olevaksi ajaksi eli kalenterivuodeksi 1956 prof. *Mikko Tammiselle*.

Nuoria tieteenharjoittajia varten osoitettiin Kauppakorkeakoululle v:ksi 1956 neljä apurahaa. Hakemusten perusteella kansleri opettajaneuvoston ehdotuksen mukaisesti myönsi apurahat KTM *Leo Ahlstedtille*, KTM *Jaakko Lassilalle*, LaL *Pertti Muukkoselle* ja KTM *Jouko Paakkaselle*, jotka kaikki toimivat korkeakoulun assistentteina.

Opetusministeriön Kauppakorkeakoululle v:ksi 1956 varaama 80,000 mk:n suuruinen tutkimusstipendi, joka on tarkoitettu lisensiaatin ja tohtorin tutkintoa varten opiskeleville, on annettu KTM *Pentti Kyöstilälle*.

Valtion opintolainarahasto.

Valtion opintolainarahaston neuvottelukunnassa on korkeakoulua edelleen edustanut prof. *Pekka Heinänen*, varamiehenään prof. *Mikko Tamminen*.

Korkeakoulun opintolainautakunnassa ovat opettajakunnan edustajina edelleen olleet prof. *Huugo Raninen* puheenjohtajana, henkilökohtaisena varamiehenään lehtori *Irma Rantavaara*, ja prof. *Pekka Heinänen*, henkilökohtaisena varamiehenään prof. *Väinö Vihma*. Ylioppilaskunnan edustajana on ollut yliopp. *Heikki Walle*, varamiehenään yliopp. *Jukka Parhiala*. Lautakunnan sihteerinä on toiminut assistentti KTM *Risto Tuominen*.

Korkeakoulun opintosarjat.

Kauppakorkeakoulu on kuluneena lukuvuonna, niinkuin usein aikaisemmin, järjestänyt varsinaisen opetusohjelmansa ulkopuolella opintosarjoja käytännön elämässä toimiville entisille oppilailleen sekä muille asianharrastajille. Tarkoituksena on lähinnä ollut tarjota mahdollisuuksia jatko-opintoihin sekä auttaa liike-elämän piirissä työskenteleviä soveltamaan tietojaan nykyhetken käytännön tarpeisiin. Syyslukukaudella järjestettiin opintosarja, joka oli nimeltään »Talous, jossa toimimme»; se jatkui seuraavan vuoden tammikuun puolelle ja käsitti luentoja ja asiantuntijain ryhmäkeskusteluja. Sitä seurasi helmikuussa 1956 alkanut ja toukokuussa päättynyt jatkosarja, nimeltä »Tieteellinen liikkeenhoito», joka käsitti sekä luentoja ja ryhmäkeskusteluja että myöskin seminaariharjoituksia, joissa syvennyttiin henkilö-, myynti- ja kustannuskysymyksiin.

Opinto-ohjelmien järjestelyä hoiti toimikunta, johon kuuluivat puheenjohtajana rehtori *Kaarlo Hildén* sekä muina jäseninä professorit

Huugo Raninen, Mikko Tamminen ja Henrik Virkkunen, toimitusjohtajat KTM *Lauri Kirves* ja KTM *Viljo Peltonen* sekä lehtori KTL *Arvo Puukari*, joka samalla huolehti sarjojen käytännöllisistä järjestelyistä; lehtori Puukarin ollessa huhtikuun 10 p:stä lukuvuoden loppuun ulkomaisella opintomatalla hänen tehtäviään hoiti assistentti KTM *Martti Airamo*.

Kurssien ohjelma oli kokonaisuudessaan seuraava:

Talous, jossa toimimme.

1. 11. 55. Luento, kansleri, prof. *Bruno Suviranta*: Toisen maailmansodan jälkeiset rakennemuutokset kansantaloudessamme.
- ,,— Keskustelu: Millainen on taloutemme vuonna 1960? Puheenjoht. kansl. *Br. Suviranta*, osanottajat toimitusjoht. KTM *Lauri Kirves*, agr. FM *E. J. Korpela*, kansanedustaja *Olavi Lindblom*, toimitusjoht. FT *C.-E. Olin*.
8. 11. 55. Luento, rehtori, prof. *Kaarlo Hildén*: Luonnonvaramme ja niiden käyttö.
- ,,— Keskustelu: Onko elinkeinopolitiikkamme oikeilla raiteilla? Puheenjoht. prof. *Mikko Tamminen*, osanottajat pääjoht. LaL, VT *Teuvo Aura*, kansanedustaja VT *Päiviö Hetemäki*, pääministerin siht. VTM *Ahti Karjalainen*.
15. 11. 55. Luento, prof. *Mikko Tamminen*: Kansantulo.
- ,,— Luento, lehtori KTL *Arvo Puukari*: Kuluttajain tulot ja niiden käyttö.
22. 11. 55. Luento, pääkonsuli HA *E. O. Raustila*: Kauppapolitiikan päämääristä ja keinoista.
- ,,— Keskustelu: Kauppapolitiikkamme käytännössä. Puheenjoht. prof. *Mikko Tamminen*, osanottajat lähetystöneuvos FM *Veikko Makkonen*, pääkonsuli *E. O. Raustila*, pankinjoht. FT *Klaus Waris*.
29. 11. 55. Luento, Suomen Pankin taloustieteellisen tutkimuslaitoksen vt. johtaja FT *Reino Rossi*: Suhdannepoliitiikan päämääristä ja keinoista.
- ,,— Keskustelu: Suhdannepoliitiikkamme käytännössä. Puheenjoht. prof. *Mikko Tamminen*, osanottajat VTL *Raimo Ilaskivi*, FT *Reino Rossi*, osastopäällikkö VTK *Erik Törnqvist*.
7. 12. 55. Luento, LaL, ekon. *Osmo Oittinen*: Veropolitiikan päämääristä ja keinoista.
- ,,— Keskustelu: Veropolitiikkamme käytännössä. Puheenjoht. prof. *Kalle Kauppi*, osanottajat Tilastollisen päätoimiston osastonjoht. VTT *Gunnar Fougstedt*, hallitusneuvos VT *Pauli Palomäki*, FM *Heikki Valveanne*.
13. 12. 55. Luento, Suomen Työnantajain Keskusliiton toimitusjohtaja eversti *V. A. M. Karikoski*: Työmarkkinamme työnantajan kannalta.
- ,,— Luento, Suomen Ammattiyhdistysten Keskusliiton pääsihteeri, kansanedustaja *Olavi Lindblom*: Työmarkkinamme työntekijän kannalta.
24. 1. 56. Luento, prof. *Mikko Tamminen*: Poliittikka vai tiede taloudellisten päätösten perustana?
- ,,— Keskustelu luennon aiheesta. Puheenjoht. prof. *M. Tamminen*, osanottajat prof. *Lauri O. af Heurlin*, prof. *Matti Leppo*, prof. *Nils Meinander*.

31. 1. 56. Luento, Kansallis-Osake-Pankin pääjohtaja VT *Matti Virkkunen*: Liike-elämän oikea ja väärä suhtautuminen valtion tukeen.
 —,— Keskustelu luennon aiheesta. Puheenjoht. pääjoht. *M. Virkkunen*, osanottajat pääjoht. dipl.ins., FM *Gunnar Hernberg*, kansanedustaja VT *Päiviö Hetemäki*, kauppaneuvos, ekon. *Arvi Raikkala*.

Tieteellinen liikkeenhoito.

7. 2. 56. Luento, prof. *Huugo Raninen*: Henkilöorganisaation kehittäminen.
 —,— Keskustelu: Osastojaon periaatteet. Puheenjoht. prof. *H. Raninen*, osanottajat ekon. *Kalevi Laitinen*, KTM *Reino Oksanen*, Huhtamäki-yhtymän pääjoht. *Erkki Partanen*, OTK:n joht., ekon. *Eero Salovaara*.
14. 2. 56. Luento, opetusneuvos, rehtori *A. Rautavaara*: Johtamistaidon ongelma.
 —,— Keskustelu: Mihin johtajan aika ja energia kuluu? Puheenjoht. opetusneuvos *A. Rautavaara*, osanottajat vuorineuvos, dipl.ins. *Heikki H. Herlin*, pääkonsuli KTT *Eino Hirvonen*, pankinjohtaja FM, KTM *Osmo Toikka*.
21. 2. 56. Luento, FM *Erkki K. Palomäki*: Henkilöstön valinta.
 —,— Keskustelu: Henkilöstön koulutus. Puheenjoht. FM *E. Palomäki*, osanottajat Vähittäiskauppaopiston rehtori, ekon. *J. Jääskeläinen*, FM *V. Lahdenpää*, pankinjoht. VT *Kalervo Laine*.
28. 2. 56. Kaksoisluento, Göteborgin kauppakorkeakoulun professori *Ulf af Trolle*: Val av konkurrensmedel.
6. 3. 56. Luento, lehtori, KTT *Mika Kaskimies*: Jakelutien valinta.
 —,— Keskustelu: Suora, väärä vai oikea tie ostajan luo? Puheenj. KTT *Mika Kaskimies*, osanottajat joht., FM *Heimo Heikkinen*, joht., KTM *Lauri Kaukonen*, toimitusjoht. KTM *Lauri Kirves*.
13. 3. 56. Luento, lehtori, KTL *Arvo Puukari*: Myynnin ja mainonnan johtotehtävät.
 —,— Keskustelu: Kun painopiste siirtyy myyntiin... Puheenj. lehtori *Arvo Puukari*, osanottajat prof. *Eino M. Niini*, FM *Frans Saalaste*, FM *Henrik Solin*.
20. 3. 56. Luento, johtaja KTM *Lauri Astola*: Hinta- ja alennusratkaisut.
 —,— Keskustelu: Hinnat ja alennukset kustannusten korvauksena ja kilpailukeinoina. Puheenj. KTM *Lauri Astola*, osanottajat joht. *Yrjö Ihari*, toimitusjoht. KTM *Lauri Kirves*, ekon. *Pentti Lehtinen*, toimitusjoht., ekon. *Pauli Paaermaa*.
27. 3. 56. Luento, vt. lehtori KTT *Jaakko Honko*: Investointien suunnittelu ja tarkkailu.
 —,— Keskustelu: Kun yrityksemme investoi... Puheenj. KTT *J. Honko*, osanottajat toimitusjoht., ekon. *Pentti Heikkilä*, KTM *Erkki Leikkonen*, toimitusjoht., ekon. *Matti Nousiainen*, dipl.ins., ekon. *Kaarle Pentti*.
10. 4. 56. Luento, prof. *Martti Saario*: Liikerytyksen rahoitus ja verotus.
 —,— Keskustelu: Tilinpäätöksen suunnittelu. Puheenj. prof. *M. Saario*, osanottajat KTM *Olavi Eskelä*, KTM *Reino Luhtala*, VT *Eero Schrey*, revisori *Varma Suosalmi*.
17. 4. 56. Luento, professori *Henrik Virkkunen*: Taloussuunnitelma ja kustannustarkkailu.
 —,— Keskustelu: Budjetoida ja kontrolloida vai improvisoida ja hapa-

- roida? Puheenj. prof. *H. Virkkunen*, osanottajat *KTM Reino Luhtala*, ekon. *Väinö Notko*, ekon. *Reima Raita*, toimitusjoht., dipl.ins. *Urpo Ratia*.
24. 4. 56. Luento, dosentti FT *Sakari Mattila*: Tilastolliset menetelmät suunnittelun ja valvonnan apuna.
- ,,— Luento, dosentti FT *Kari Karhunen*: Matematiikkakoneet.
8. 5. 56. Luentoja: VR:n liikennetarkastaja *Tauno Alava* (kuljetus), *KTM Unto Eskola* (varastointi) ja dipl.ins. *Erkki Sipilä* (pakkaus).
- ,,— Keskustelu: Pakkaus, varastointi ja kuljetus. Osanottajat liikennetark. *T. Alava*, *KTM U. Eskola* ja ins. *E. Sipilä*.
15. 5. 56. »Professoripaneli». Professorit *H. Raninen* ja *M. Saario* sekä KTT:t *J. Honko* ja *M. Kaskimies* vastasivat osanottajien kysymyksiin, jotka liittyivät opintosarjassa pidettyjen esitelmien aiheisiin.

Luentojen ja keskustelujen lisäksi on kevään opintosarjan osanottajille pidetty yhteensä 20 seminaaritilaisuutta henkilö-, myynti- ja kustannuskysymyksistä. Seminaareja ovat johtaneet *E. W. Eames*, *B. S.* ja *S. J. Aires*, *A. B.* Kääntäjinä näissä seminaaritilaisuuksissa ovat toimineet *KTM Lauri Astola*, *KTM Aarne Hildén*, *KTL Arvo Puukari*, *FM A. Raula*, ekon. *M. Vierumäki* ja professori *H. Virkkunen*.

Sen johdosta, että useilta tahoilta on lausuttu toivomus merenkulkukurssin sisällyttämisestä korkeakoulun opinto-ohjelmaan, opettajaneuvosto päätti kevätlukukaudella pyytää lausuntoa toimikunnalta, johon valittiin kauppamerenkulun eri aloja edustavat korkeakoulun entiset oppilaat *KTM Kalle Alakari*, *KTM Esko Lappalainen*, ekon., *VT Mikko Mannio* ja *KTT Jorma Pohjanpalo*. Mainitut henkilöt suostuivat asian tuntijoiksi ja lähettivät toukokuussa yksityiskohtaisen lausunnon ja tähän sisältyvän alustavan ohjelman opettajaneuvostolle, jossa se esitettiin toukokuun 4 p:nä. Ehdotuksen mukaisesti opettajaneuvosto päätti järjestää kevätlukukaudella 1957 merenkulkukurssin, joka on tarkoitettu kauppamerenkulun palveluksessa ja ulkomaankaupan eri aloilla toimiville henkilöille. Kurssi tulee käsittämään n. 60 opetustuntia.

Ulkomaisia luennoitsijoita.

Amerikan Fulbright-stipendiohjelman puitteissa Kauppakorkeakoulu ja Svenska Handelshögskolan saivat yhteisesti koko lukuvuodeksi 1955—56 luennoitsijaksi Chicagon Park Collegen kansantaloustieteen professorin *J. William Fredricksonin*. Prof. Fredrickson luennoi (englanniksi) syyslukukaudella lähinnä tuleville kauppatieteiden kandidaateille tarkoitetun kurssin Yhdysvaltojen talouselämästä ja kevätlukukaudella Yhdysvaltojen asemasta maailmantaloudessa.

Aarhusin yliopiston maantieteen professori *Joh. Humlum* piti loka-kuun 20 p:nä varjokuvien valaistun luennon aiheesta »Afganistan og deres erhvervsliv».

Wisconsinin yliopiston maantieteen professori *Kirk Stone* piti III vk:n ylioppilaille ja muille asianharrastajille väri-varjokuvin valaistun luennon (englanniksi) helmikuun 1 p:nä Alaskan talousmaantieteellisistä oloista.

Korkeakoulun järjestämän tieteellistä liikkeenhoitoa käsittelevän luentosarjan yhteydessä piti Göteborgin kauppakorkeakoulun liiketaloustieteen professori *Ulf af Trolle* helmikuun 28 p:nä kaksoisluennon aiheesta »Val av konkurrensmedel».

Ohion yliopiston historian professori *Paul A. Varg* piti korkeakoulussa huhtikuun 27 p:nä julkisen luennon aiheesta »American political parties and the coming presidential election».

Tukholman kauppakorkeakoulun kauppaoikeuden professori *Knut Rodhe* piti toukokuun 2—4 p:nä kolme luentoja: 1) lähinnä liike-elämän alalla toimiville aiheesta »De nordiska köplagarna och affärlivets avtalspraxis», 2) lähinnä korkeakoulun opiskelijoille aiheesta »Om lovlig och olovlig vinstutdelning i aktiebolag och ekonomiska föreningar» ja 3) lähinnä kauppaoikeuden tutkijoille aiheesta »Något om obligationsrättens systematik».

Kaikkiin tilaisuuksiin on kutsuttu myös Svenska handelshögskolanin opettajat ja oppilaat sekä muut asianharrastajat.

Kauppakorkeakoulujen yhteistoiminta.

Pohjoismaisten kauppakorkeakoulujen liiketaloustieteen opettajat kokoontuivat elokuun 26.—30. 1955 neuvottelupäiville, jotka pidettiin Kööpenhaminan läheisyydessä sijaitsevassa Rungsted Kyst'issä »Købmandshvile» nimisessä korkeakoulussa. Tämä konferenssi oli järjestyksessä toinen, viiden vuoden tauon jälkeen edellisestä Tukholmassa pidetystä. Tällä kerralla toimi kokouksen järjestäjänä Kööpenhaminan kauppakorkeakoulu. Osanottajia oli kaikista pohjoismaisista kauppakorkeakouluista, lisäksi huomioitsijoita Reykjavikin yliopistosta ja Århusin kauppakorkeakoulusta. Kauppakorkeakoulusta osallistuvivat konferenssiin professorit *Huugo Raninen*, *Martti Saario* ja *Henrik Virkkunen*, KTT *Jaakko Honko*, KTT *Mika Kaskimies* ja KTL *Arvo Puukari*. Kokouksesta on KTT *Kaskimies* antanut vuosikertomusta varten seuraavan selonteon:

Neuvottelupäivien ohjelma oli monipuolinen. Ensimmäisen kokouspäivän ohjelmassa oli mm. prof. *Max Kjaer-Hansenin* tervehdyspuhe ja prof. *Folke Kristenssonin* alustus amerikkalaisesta ja pohjoismaisesta liiketaloustieteestä, mistä syntyi vilkasta keskustelua. Toisen kokouspäivän nimeksi oli annettu »fagdag». Ohjelmassa olivat tällöin lehtori *Bjarke Fogin* alustus liiketaloustieteen normatiivisuudesta, dosentti

Gunnar Westerlundin esitys sosiologian ja liiketaloustieteen suhteista sekä lehtori *Arne Jensenin* esitelmä uusista tilastomenetelmistä liiketaloustieteen apuna. Erityisesti kahdesta ensin mainitusta aiheesta virisi erittäin vilkas keskustelu.

Seuraava sunnuntaipäivä oli varattu retkeilyä varten. Tanskalaiset järjestäjät ratkaisivat huvien ja hyödyn esimerkillisellä tavalla. Osanottajat tutustuivat miellyttävän maantiematkan etäisyydellä sijaitsevaan Gavnø linnkaan Naestvedissä. Historiallisista muistoistaan rikkaan linnan lisäksi esitteli kartanonomistaja parooni *Axel Reedtz-Thott* tie-teollisin menetelmin johdettua maatalouttaan. Saman päivän iltana tarjosi *Foreningen til unge Handelsmaends Uddannelse* »Sølyst»-kerhossa loisteliaat illalliset kokouksen osanottajille.

Maanantai oli merkitty tutkimuksen päiväksi. Aamupäivällä esitti professori *Kjaer-Hansen* yhteenvedon kauppakorkeakouluissa suoritettavan tutkimustoiminnan historiikista, organisaatiosta, taloudesta sekä suoritetuista, paraikaa suoritettavista ja suunnitelluista tutkimuksista. Kauppakorkeakoulusta oli raportin laatinut professori *Raninen*. Iltapäivällä käsiteltiin nuorten tutkijain ongelmia siten, että yksi edustaja esiintyi kustakin maasta. Suomalaisen alustuksen esitti KTI, *Kaskimies*. Viimeisen kokouspäivän ohjelmassa olivat opetuskysymykset. Tällöin esitelmöi stipendiaatti *Johan Sagen* uusista opetusmenetelmistä, prof. *Ulf af Trollden* edustaja case-metodin käyttämisestä, prof. *Gerhard Törnqvist* liikelaitoskäyntien ja prof. *Axel Grandell* opintomatkojen järjestelystä sekä dosentti *Ejler Alkjaer* käytännön henkilöiden osallistumisesta opetustoimintaan.

Konferenssin tuloksista esitti yhteenvedon prof. M. *Kjaer-Hansen*. Erityisen päätöslauselman laatimista varten oli aikaisemmin asetettu eri maiden edustajista kokoonpantu toimikunta, jossa Kauppakorkeakoulua edusti professori *Virkkunen*. Kokous hyväksyi julkilausuman seuraavassa muodossa ja kieliasussa:

1. Resultaterne af de to hidtil afholdte fagkonferencer er så gode, at disse i fremtiden bør gentages hvert fjerde år. Hver højskole vælger før 1. oktober 1955 en yngre forsker som kontakthand. Denne har ansvaret for, at de arbejdsopgaver, der vedtages under konferencen, bliver gennemført.
2. a. Lærere og forskere, særligt de yngre, bør regelmæssigt have mulighed for og lejlighed til gennem besøg og ophold ved andre nordiske handelshøjskoler og forskningsinstitutter at:
  - (1) blive fortrolige med disses forskningsprogrammer, -resultater og arbejdsmetoder,
  - (2) drøfte sine egne forskningsproblemer med og få vejledende kritik angående sine resultater fra kolleger ved de respektive institutioner.
- b. Det er ligeledes af stor betydning, at forskere fra de forskellige højskoler får mulighed for at deltage i de andre højskolars højere undervisning (lic-seminarer eller tilsvarende). Indbydelser til disse seminarer bør sendes till de andre højskoler lempeligt i tre eksemplarer til offentliggørelse (ved opslag).

3. a. Det erindres om, at man ved første fagkonference udtalte, at videnskabeligt arbejde i fællesskab (team-work) skal kunne være lige så meriterende som andet videnskabeligt arbejde for opnåelse af en højere akademisk grad, dog under forudsætning af, at der har været klare linier for arbejdets fordeling, og at kontrol heraf er mulig.
b. Forskeren bør, også når det gælder forskningsresultater, der skal indgå i en licentiat- eller doktorafhandling, have mulighed for at modtage kritik af sine forskningsresultater fra andre forskere og dog bevare sin prioritetsret derigennem, at det gøres muligt for ham allerede under undersøgelsens forløb at publicere preliminaire eller partielle resultater i form af tidsskriftsartikler eller på anden mere begrænset måde.
4. a. Lister over afsluttede og i særdeleshed igangværende og planlagte arbejder bør hvert år kompletteres og distribueres af vedkommende forskningsorganer til alle øvrige sådanne ved de nordiske handelshøjskoler.
b. Det anbefales, at der udarbejdes en kort oversigt over ikke nordiske (specielt amerikanske) universiteter og lærestalter, der måtte være egnede som mål for studierejser for civiløkonomer, der ønsker videreuddannelse. Denne oversigt skal have till formål at give fortløbig orientering om forholdene ved disse lærestalter, således at det er muligt at give unge, der ønsker at fortsætte studierne i udlandet, den bedst mulige vejledning ved valg af studiested.
c. Det foreslås, at højskolerne i de respektive lande besørger udarbejdet en kort oversigt over de former, hvorunder det offentlige i vedkommende land stiller økonomiske midler til disposition for økonomisk forskning. Oversigten, som bør være en redegørelse for de foreliggende forskningsfonds og -råd m. v., de måder hvorved midlerne fremskaffes, betingelserne for bevilling m. v., foreslår man sendt till de nordiske handelshøjskoler til orientering.
d. Alle cases, som er udarbejdet af de forskellige handelshøjskoler, udveksles mellem disse. Retten til trykning bliver dog hos den handelshøjskole eller person, der har udarbejdet case't. Højskolens og, dersom det er oplyst, også personens navn skal under alle omstændigheder angives.
e. Alle kompendier bør udveksles mellem de nordiske handelshøjskoler biblioteker.
5. Undersøgelserapporter og tidsskriftsartikler af videnskabelig interesse, som publiceres på et nordisk sprog, bør indeholde en sammenfatning på et verdenssprog, fortrinsvis engelsk, omfattende ca. 10 % af det totale sideantal.

Sammenfatningen skal redegøre for metodikken og forskningsresultaterne, og specielt fremholde de synspunkter og afsnit, som har en særlig originalitets- eller anden værdi. Hvor det skønnes nødvendigt, bør sammenfatningen kompletteres med sådanne fakta, som en udenlandsk læsekreds kan behøve som baggrund.

6. Ud fra de emner og problemer, som fagkonferencen har behandlet, synes fordelene ved at inkludere socialpsykologien (psykologien, sociologien) i handelshøjskolernes virksomhed at være så store, at dette emne snarest bør indføres, både hvad angår undervisning og forskning.
7. For at prøve parallelforskningens muligheder foreslås det, at et begrænset empirisk forskningsprojekt gennemføres i hvert af de nordiske lande. Diskussion af oplægning og metoder, samt jævnførelse af resultater og publicering sker i fællesskab.

Til ovenstående punkter knyttedes følgende kommentarer:

- ad 1. Man har foreslået en yngre forsker, fordi de yngre har bedre tid og ofte vil få ideer til næste fagkonference. Forskeren vil vel som oftest være en lærer ved handelshøjskolen.
- ad 4. b. Hver handelshøjskole udarbejder så vidt muligt en oversigt over betydende ikke nordiske højere læreanstalter.

Det vedtoges til slut, at ovenstående udtalelser skulle fremstå som udtalelser fra den 2' erhvervsøkonomiske fagkonference med henblik på de områder, konferencen omfatter.

Kokouksen päättäjäsillallisilla »Købmandshvile»ssä kiitti erinomaisesti onnistuneen konferenssin järjestäjiä prof. *Törnqvist*. Suomalaisten osanottajien puolesta lausui prof. *Raninen* toivovansa, että seuraava ammattikonferenssi voitaisiin järjestää Suomessa.

Korkeakoulun opettajista osallistuivat 4:nteen pohjoismaiseen ekonomikongressiin Bergenissä toukokuun 14—16 p:nä rehtori *Hildén*, professori *Virkkunen* ja lehtori *Puukari*, joista molemmat viimeksi mainitut esiintyivät keskustelukysymysten alustajina ja osanottajina.

Göteborgin kauppakorkeakoulun rehtori *Hadar Berglund* on kutsunut pohjoismaisten kauppakorkeakoulujen rehtorit ja vararehtorit konferenssiin Göteborgiin marraskuun 22—24 p:nä 1956. Kokouksen yhteyteen järjestetään kauppakorkeakoulujen talousmaantieteen opettajien neuvottelupäivät.

Espanjan ulkoministeriön kulttuuriosasto on kevätlukukaudella ilmoittanut myöntäneensä espanjankieltä opiskelevalle Kauppakorkeakoulun oppilaalle apurahan opiskelua varten jossakin Espanjan kesäyliopistossa kesällä 1956 ja toisen apurahan, joka oikeuttaa opiskeluun jossakin Espanjan kauppakorkeakoulussa tai yliopistossa koko lukuvuoden 1956—57. Hakemusten perusteella ensinmainittu stipendi on annettu yliopp. *Kaari Väisäselle*, jälkimmäinen yliopp. *Lauri Schildtille*. Stipendisuhteiden järjestämisestä Espanjan akateemiseen maailmaan korkeakoulu on kiitollisuuden velassa lehtori *Erkki Vierikolle*.

Korkeakoulun lisärakennus.

Opettajakunnan vuosi vuodelta kasvaessa on opettaja- ja tutkija-huoneiden jo alunperin varsin vähäinen lukumäärä osoittautunut täysin riittämättömäksi. Omia työhuoneita ei ole riittänyt edes kaikille professoreille, saati sitten muille opettajille. Tämän vuoksi tutkittiin hallituksen toimesta jo syksyllä 1953 mahdollisuuksia opettajahuoneiden lukumäärän lisäämiseksi jakamalla nykyiset huoneet kahtia. Tämä ratkaisu ei kuitenkaan ollut tyydyttävä, sillä siten opettajahuoneet olisivat tulleet kovin pieniksi eikä niiden määrä kuitenkaan olisi lisääntynyt suurentunutta tarvetta vastaavasti. Tästä syystä päätettiin etsiä muita ratkaisuja lisätilan saamiseksi. Keväällä 1954 hallitus antoi arkkitehti *Baeckmanin*, joka yhdessä edesmenneen arkkitehti *Harmian* kanssa oli korkeakoulutalon suunnitellut, tehtäväksi tutkia mahdollisuuksia korottaa talon Arkadiankadun puoleista siipirakennusta yhdellä kerroksella. Tämä osoittautuikin mahdolliseksi ja arkkitehti *Baeckman* teki kaksi vaihtoehtoista suunnitelmaa, joissa toisessa lisärakennus käsitti koko siipirakennuksen leveyden ja toisessa vain sen pihan puoleisen osan. Edellisen mukaan olisi uusia huoneita tullut 24, jälkimmäisen mukaan 11. Koska jälkimmäinen vaihtoehto, joka arkkitehtoonisesti oli huomattavasti onnistuneempi, ei antanut riittävästi uusia huoneita, tehtiin lisäksi suunnitelma kirjaston takaosan muuttamisesta tutkijain huoneiksi. Tässäkin suunnitelmassa oli kaksi vaihtoehtoa; toisen mukaan tuli huoneita 10 ja toisen mukaan 5.

Kokouksessaan tammikuun 27 p:nä 1955 hallitus asetti rakennustoimikunnan, johon tuli puheenjohtajaksi hallituksen puheenjohtaja KTT *Eino Hirvonen* ja jäseniksi rehtori, prof. *Kaarlo Hildén*, ekon. *Onni Rannikko*, johtaja *Severi Saarinen* ja korkeakoulun sihteeri VT *Olli Tarpila*, tekemään hallitukselle yksityiskohtaisen ehdotuksen eri vaihtoehtojen toteuttamisesta. Toimikunnan ehdotuksen mukaisesti hallitus kokouksessaan maaliskuun 24 p:nä 1955 hyväksyi suunnitelman, jonka mukaan Arkadiankadun siiven korotus rakennetaan vain pihan puolelle ja kirjastoon viisi uutta huonetta. Samalla hallitus valtuutti rakennustoimikunnan hankkimaan urakkatarjoukset sekä näiden perusteella tekemään tarvittavat sopimukset rakennustyön suorittamisesta. Varsinaiset rakennustyöt uskottiin Otto Wuorio OY:lle, joka teki edullisimman tarjouksen, sähkötyöt Strömberg OY:lle ja vesijohtotyöt Onninen OY:lle. Maalaustyöt kuuluivat varsinaiseen rakennustyöurakkaan. Rakennustöiden valvojaksi pyydettiin rakennusmestari K. E. Vuohenoja, joka myös oli ollut talon Topeliuksenk. 7 valvojana.

Työt aloitettiin toukokuun viimeisinä päivinä, harjannostajaiset

pidettiin heinäkuun 2 p:nä ja lopputarkastus syyskuun 7 p:nä. Rakennustöiden edistyminen sujui häiriöittä ja lisärakennus tuli valmiiksi urakkasopimuksen mukaisesti. Opettaja- ja tutkijahuoneiden lukumäärä lisääntyi kaikkiaan 16:lla ja kohtuullinen tarve tuli täten tyydytetyksi, mikäli koulun toiminnassa ei uutta laajenemista tapahdu. Lisärakennuksen sekä kirjastokerroksen muutoksen rakennuskustannukset nousivat kaikkiaan 15,679,000 markkaan, mikä summa suurin piirtein vastasi ennakkolaskelmia.

Lahjoitukset.

Kauppakorkeakoulu on saanut lukuvuoden aikana vastaanottaa seuraavat lahjoitukset: Eevi ja Eemil Tannisen Säätiö 200.000: —, Suomen Messut 100.000: —, Suomen Merivakuutus Oy. 100.000: —, Heinolan Faneritehdas 100.000: —, Ekonominaisten Kerho 5.000: —, Opintoyhtiö Mainos Junior 10.000: —, Suomen Forsiitti- ja Dynamiitti Oy. 100.000: —, Oy. Pohjoismaiden Yhdyspankki 200.000: — ja Oy. Weilin & Göös Ab. 400.000: —.

Klingendahl Oy. on lahjoittanut tavaraoopin opetuksessa käytettäväksi villan jalostusta esittävän havaintotaulun.

Kirjasto on saanut vastaanottaa useita lahjoituksia, joista tehdään selkoa toisessa yhteydessä.

Kauppakorkeakoulu pyytää esittää arvoisille lahjoittajille kunnioittavat kiitoksensa.

Stipendivarat.

Seuraavassa esitetään rahastojen pääomat 1. 1. 1956 siihen saakka kertyneine korkoineen. Miten korkovaroja on stipendeinä jaettu vuonna 1955, selostetaan jälempänä, luvussa VII.

Professori W. Bonsdorffin rahasto oli 2.536.859: — ja korot 221.312: —. Rahastosta julistettiin haettavaksi 110.700: —, ja jaettiin 125.000: —.

Ekonominaisten kerhon lahjoitus 5.000: — annettiin palkintona.

Herman Otto Geselliuksen stipendirahaston pääoma oli 47.875: — ja korot 6.739: —.

Rudolf Geselliuksen stipendirahaston pääoma oli vuoden vaihteessa 33.915: — ja korkovarat 12.126: —.

Helsingin Yleisen Ravintoyhdistyksen rahaston pääoma oli 97.858: — ja kertyneet korot 6.842: —, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 6.800: —.

Donovan Hjelmmanin stipendirahasto oli vuoden vaihteessa 5.764: —.

Kauppaneuvos Osk. Huttusen stipendirahaston pääoma oli 133.094: — ja kertyneet korot 15.265: —. Rahastosta julistettiin tänä keväänä stipendinä haettavaksi 15.200: —, mikä summa jaettiin.

Kansallis-Osake-Pankin 40-vuotismuistorahaston pääoma oli 5.500.000: —. Rahaston korkovarot olivat 521.466: —, joista julistettiin haettavaksi 521.000: —, mikä jaettiin.

Kauppakorkeakoulun Naistoimikunnan keräyksen stipendirahasto, pääoma 2.000.000: —. Rahaston korkovarot olivat 150.333: —, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 150.000: —.

Kauppakorkeakoulun opettajien stipendirahaston pääoma oli 100.000: — ja korkovarot olivat vuoden vaihteessa 5.117: —. Näistä julistettiin tänä keväänä korkeakoulun opettajien haettavaksi 5.100: —, mikä summa jaettiin.

Kilpiä Oy:n rahaston pääoma 1.032.538: — ja korot 40.000: —, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 40.000: —.

Aleksanteri Konkosen lahjoitusrahaston pääoma oli 150.000: —. Rahaston korot olivat 9.911: —, joista julistettiin haettavaksi ja jaettiin 9.900: —.

Konttoritekniiikan palkintorahaston pääoma oli 16.300: — ja kertyneet korot 2.894: —.

Maanviljelysneuvos Alfred Kordelinin stipendirahaston pääoma oli 279.009: — ja korot olivat 19.574: —, joista tänä keväänä julistettiin haettavaksi ja jaettiin 19.500: —.

Kauppaneuvos Juho Lallukan muistorahaston pääoma oli vuoden vaihteessa 94.722: — ja stipendeiksi käytettävät korot 6.648: —. Korko-varoista julistettiin tänä keväänä stipendinä haettavaksi ja jaettiin 6.600: —.

Kauppaneuvos K. H. Lehtisen stipendirahaston pääoma oli 156.313: —, ja korot 19.953: —. Rahastosta julistettiin tänä keväänä stipendinä haettavaksi ja jaettiin 19.900: —.

Kauppaneuvos I. Lindforsin rahasto, pääoma 2.000.000: — ja korot 150.000: —, joka summa julistettiin haettavaksi ja jaettiin.

Luentosarjan rahaston pääoma oli 437.492: —. Rahastosta annettiin stipendeinä 55.000: —.

Kauppaneuvos P. A. Luostarisen stipendirahaston pääoma oli 500.000: — ja korkovarot 31.289: —, joista tänä keväänä julistettiin stipendeinä haettavaksi ja jaettiin 31.200: —.

Opintoyhtiö Mainos Juniorin lahjoitus 10.000: — annettiin palkintona.

Kauppaneuvos Otto A. Malmin stipendirahaston pääoma oli vuoden vaihteessa 30.305: — ja käytettävissä olevat korot 5.736: —.

Oy Mars Ab:n stipendirahaston pääoma oli 240.984: —. Rahaston korot olivat 19.075: —, joista tänä keväänä julistettiin stipendinä haettavaksi ja jaettiin 19.000: —.

Tukkukauppias S. Mäntysen rahaston pääoma oli 500.000: — ja korkovarot 219.511: —. Korkovaroja ei vielä voida käyttää.

Olga ja J. Nissisen stipendirahasto oli vuoden vaihteessa 52.321: —.

V. P. Nurmilahden muistorahaston pääoma korkoineen oli 761.626: —.

Anni ja Samuli Pajarisen rahasto oli vuoden vaihteessa 84.950: —. Rahastosta julistettiin haettavaksi 34.000: —, mikä summa jaettiin.

Gustav Pauligin stipendirahaston pääoma oli 1.050.000: — ja korot 34.496: —. Julistettiin stipendinä haettavaksi ja jaettiin 34.400: —.

Pohjolan stipendirahaston pääoma oli 233.232: — ja korot 14.784: —, joista tänä keväänä 14.700: — julistettiin stipendinä haettavaksi ja jaettiin.

Kauppaneuvos Juhani Santaholman rahaston pääoma oli vuoden vaihteessa 60.470: — ja korkovarot 5.379: —, joista tänä keväänä julistettiin stipendinä haettavaksi ja jaettiin 5.300: —.

Elin ja Evert Viktor Sellgrenin stipendirahaston pääoma oli 129.224: — ja kertyneet korot 13.156: —, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 13.100: —.

Kauppaneuvos A. Sergejeffin stipendirahaston pääoma oli 2.432.014: —. Korkovarot eivät vielä ole korkeakoulun käytettävissä.

Oy G. W. Sohlberg Ab:n stipendirahaston pääoma oli 49.640: — ja korkovarot 10.082: —. Rahastosta julistettiin haettavaksi 10.000: —, mikä summa jaettiin.

Otto ja Anna Stenrothin rahaston pääoma oli 15.000.000: — ja stipendinä käytettävät voittovarot 3.050.000: —. Hakemusten perusteella jaettiin 1.500.000: —.

Suomen Yhdyspankin Riemujuhlarahaston pääoma oli 1.317.347: — ja korkovarot 80.807: —. Rahastosta julistettiin tänä keväänä matkastipendinä haettavaksi ja jaettiin 80.000: —.

Talous-Osakekaupan stipendirahaston pääoma oli 311.483: — ja käytettävissä olevat korot 16.354: —. Koroista julistettiin haettavaksi 16.300: —, mikä summa jaettiin.

Tampereen Säästöpankin rahaston pääoma oli 6.785: — ja korot 3.709: —, josta jaettiin 3.700: —.

Eevi ja Eemil Tannisen Säätiön lahjoitus 200.000: — julistettiin haettavaksi ja jaettiin.

Knut Wallinin stipendirahaston pääoma korkoineen oli vuoden vaihteessa 27.638: —. Rahastosta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 2.600: —.

Pankinjohtaja Birger Wegeliuksen rahasto oli vuoden vaihteessa

101.380: — ja korot 7.213: —. Rahastosta julistettiin tänä keväänä stipendinä haettavaksi ja jaettiin 7.200: —.

*Weilin & Göös*in stipendirahasto oli vuoden vaihteessa 2.738.985: — ja korkovarot 171.195: —. Rahastosta jaettiin palkintoina seminaari-kirjoituksista ja laudaturtutkielmista 171.000: —.

Kirjasto.

Aikaisemmissa vuosikertomuksissa ollut kirjaston toimintakertomus on koskenut kulunutta lukuvuotta. Mutta koska kertomukseen liittyviä kalenterivuositilastoja tarvitaan mm. tilastolliseen vuosikirjaan ja tie-teellisten kirjastojen yhteistilastoon, tullaan kirjaston toimintakertomus tästä lähtien laatimaan viimeksi kulunutta kalenterivuotta koskeväksi.

Kirjaston nidosmäärä oli vuoden 1955 lopussa n. 33.000. Vuoden aikana on hankintakirjaan merkitty 1783 nidosta, joista ostettuja 634. Kuten aikaisemminkin on kirjasto saanut vastaanottaa lukuisia lahjoituksia. Vuoden 1955 aikana saaduista Asla-lahjoituksista on tehty selkoa edellisessä vuosikertomuksessa. Huomattavimmista lahjoittajista mainittakoon lisäksi eri maiden lähetystöt, Deutsche Buchausstellung 1955, Eduskunnan kirjasto, Geologinen tutkimuslaitos, Handels-Hochschule St. Gallen, Handelshögskolan i Göteborg, Handelshögskolan i Stockholm, Handelshøjskolen i København, Helsingin yliopiston kirjasto, Liiketaloustieteellinen tutkimuslaitos, Norges handelshøyskole, Posti- ja lennätinhallitus, Suomen metsätieteellinen seura, Suomen pankki, Tilastollinen päätoimisto, Ulkoasiainministeriö, United States Information Center ja Åbo akademi.

Monet koti- ja ulkomaiset viranomaiset, liike- ja teollisuuslaitokset, pankit, kauppakamarit, yhdistykset ja liitot ovat lähettäneet kirjastolle vuosikertomuksensa ja muita julkaisujaan.

Kirjastoon ovat vuoden 1955 aikana tulleet seuraavat 337 aikakauslehteä, joista tähdellä merkityt ovat lahjaksi saatuja:

Kotimaiset

Affärsekonomisk revy, Hfors

*Aika ja mies, Hki

*Alkoholipoliitikka, Hki

*Alkoholipolitik, Hfors

*Arkkitehti, Hki

*Asutustoiminnan aikakauskirja, Hki

*Audiovisuaalinen aikakauskirja, Hki

*Bank of Finland, Monthly bulletin, Hki

*City, Hki

Defensor legis, Hki

*Ekonomi, Hki

Ekonomiska samfundets tidskrift, Hfors

*FAO:n tiedoituksia, Hki

*Finlands handel med Skandinavien, Hfors

*Finnische Handelsrundschau, Hki

*Finnish paper and timber, Hki

*Finnish trade review, Hki

*Finskij torgovyi žurnal, Hki

*Ford-utiset, Hki

- *Friitalan nahkalastuja, Pori
- *Helsingin ekonomit r.y., Hki
- *Hotelli- ja ravintolalehti, Hki
- *Kansallis-Osake-Pankki, Kuukausikatsaus, Hki
- *Kansallis-Osake-Pankki, Taloudellinen katsaus, Hki
- *Kansamme talous, Hki
- Kansantaloudellinen aikakauskirja, Hki
- *Kauppakamarilehti, Hki
- *Kauppatietoja, Hki
- *Kauppias, Hki
- *Kelloseppälehti, Hki
- Kirjastolehti, Hki
- *Konsumentbladet, Hfors
- Kontorsvärlden, Hfors
- *Kotiteollisuus, Hki
- *Kuluttajain lehti, Hki
- *Köpmannen, Hfors
- Lakimies, Hki
- *Lakimies ja yhteiskunta, Hki
- *Leipuri, Hki
- Liiketaito, Hki
- *Liiketaloudellinen aikakauskirja, Hki
- Liiketalous, Hki
- *Maataloustieteellinen aikakauskirja, Hki
- *Mainostaja, Hki
- *Mainosviesti, Hki
- Mercator, Hfors
- *Merenkulkuhallituksen tiedonantoja, Hki
- *Mesikämmen, Kotka (painop.)
- *Metos-uutiset, Hki
- *Metsälehti, Hki
- Metsätaloudellinen aikakauslehti, Hki
- *Myllykosken paperitehdas oy:n henkilökuntalehti, Myllykoski
- Myyjä ja myymälä, Hki
- *Myyntimiehet, Hki
- *Myyntipakkaus, Hki
- *Nahka ja kenkä, Hki
- *Navigator, Hki
- *Neuvostoliitto, Hki
- *Nykytekstiili, Hki
- *Osuuskassalehti, Hki
- *Osuuskauppalehti, Hki
- *Osuusliike, Hki
- *Otavan uutisia, Hki
- *Paperi ja puu, Hki
- Pikakirjoituslehti, Hki
- *Rakennustaito, Hki
- *Rautakaupan uutiset, Hki
- *Rautatieliikenne, Hki
- *Revista comercial de Finlandia, Hki
- *Revue commerciale de Finlande, Hki
- *Sairaala, Hki
- Sosiaalinen aikakauskirja, Hki
- Sosialistinen aikakauslehti, Hki
- *Suomalaisten teknikkojen seura, Tiedoituksia, Hki
- Suomen kemistilehti, Hki
- *Suomen kirjakauppalehti, Hki
- Suomen lehdistö, Hki
- *Suomen osuustoimintalehti, Hki
- Suomen puutalous, Hki
- *Suomen tukkukauppa, Hki
- *Suomen työ, Hki
- *S.V.T. Pankkitilasto, kuukausijulkaisu, Hki
- *S.V.T. Ulkomaankauppa, kuukausijulkaisu, Hki
- *Säästöpankki, Hki
- *Talous ja koti, Hki
- Talouselämä, Hki
- Tehostaja, Hki
- Teknillinen aikakauslehti, Hki
- *Tekstiili-Ville, Hki
- *Teollisuuslehti, Hki
- *Teollisuusliitto tiedottaa, Hki
- *Teollisuus-Palon tiedonantoja, Hki
- Terra, Hki
- Tidskrift utgiven av Juridiska föreningen i Finland, Hfors
- *Tielehti, Hki
- *Tiiliteollisuus, Hki
- *Tiklas, Hki
- *Tilastokatsauksia, Hki
- *Tilastollisia kuukausitietoja Helsingistä, Hki
- *Työtoveri, Hki
- *Työväenvakuutus, Hki
- *Ulkoasiainministeriön taloudellisia tiedoituksia, Hki
- *Ulkomaankauppaliitto: Tiedonantoja jäsenille, Hki
- *Unitas, Hki
- *Uutisia Kiinasta, Hki
- *Uutisia Neuvostoliitosta, Hki
- *Uutisia USA:sta, Hki

*Vakuutussanomia, Hki
 *Valtiovarainministeriön kansantalous-
 osaston suhdannesarjat, Hki
 *Varokeino, Hki
 Verotus, Hki
 *Viljelijä, Hki
 Virittäjä, Hki
 *Vuoriteollisuus, Hki

*Yhdyslanka, Tampere
 *Yhdyspankin kuukausikatsaus, Hki
 *Yhteishyvä, Hki
 *Yhteisvoimin, Hki
 *Yhtymän rumpu, Turku
 *YK:n uutisia, Hki
 Ylioppilaslehti, Hki
 *Yrittäjä (ent. Yksityisyrittäjä), Hki

Ulkomaiset

ABC. Edición semanal aérea, Madrid
 The accountant, London
 *L'activité littéraire, Paris
 Advanced management, New York
 Affärsekonomi, Sthlm
 Affärsvärlden, Sthlm
 *Aktuell statistik, Oslo
 The American economic review, Menasha,
 Wisc.
 *Amsterdamsche Bank: Quarterly review,
 Amsterdam
 Annonssören (nimi marraskuusta lähtien
 Info), Sthlm
 Applied statistics, London
 Aussenwirtschaft, Zürich
 Balans, Sthlm
 *Banca nazionale del lavoro: Quarterly
 review, Rome
 *The Bank of Japan: Business report,
 Tokyo
 *The Bank of Japan: Economic statistics
 monthly, Tokyo
 *The Bank of Japan: Monthly economic
 review, Tokyo
 *Bankers og sparekassers balans, Kbhvn
 *Bankvärlden, Sthlm
 *Banque de Bruxelles: Quarterly review,
 Anvers
 *Barclays bank review, London
 *(Bary & Co.) Handelmaatschappij H.
 Albert de Bary & Co. N. V. Market
 letter, Amsterdam
 *Die BASF (Badische Anilin- und Soda-
 fabrik), Ludwigshafen
 Bedriftsøkonomen, Oslo
 Betriebswirtschaftliche Forschung und
 Praxis, Wolfenbüttel
 *Boletim estatístico, Rio de Janeiro

*Books of the month, London
 Bulletin of the Oxford university insti-
 tute of statistics, Oxford
 Bulletin of the Public affairs information
 service, New York
 *Burroughs clearing house, Detroit
 *Business conditions. (Julk.) Federal
 reserve bank of Chicago, Chicago
 The Canadian journal of economics and
 political science, Toronto
 *Commercial letter. (Julk.) The Canadian
 bank of commerce, Toronto
 Communication from the International
 association of university professors
 and lecturers, London
 Cumulative book index, New York
 *Current literature, London
 *Danish foreign office journal. Commer-
 cial and general review, Kbhvn
 Det danske Marked, Kbhvn
 *Deutsche Bibliographie. Auswahl
 wichtiger Neuerscheinungen, Frank-
 furt/M
 Deutsche Nationalbibliographie. Reihe
 A. Neuerscheinungen des Buchhandels,
 Leipzig
 Deutsche Nationalbibliographie. Reihe B.
 Neuerscheinungen ausserhalb des Buch-
 handels, Leipzig
 *Die deutsche Wirtschaft. (Julk.) Ham-
 burger Kreditbank, Hamburg
 Distribution age, Philadelphia
 *District bank review, Manchester
 Econometrica, Chicago
 Economia internazionale, Genova
 Economic bulletin for Asia and the Far
 East, Bangkok
 Economic bulletin for Europe, Geneva

- Economic geography, Worcester, Mass.
 The economic history review, London
 Economic journal, London
 Economica, London
 Economie appliquée, Paris
 The economist, London
 Ekonomen, Sthlm
 *Ekonomisk revy, Sthlm
 Ekonomisk tidskrift, Uppsala
 *Ekonomiskt forum, Göteborg
 Erdkunde, Bonn
 Erhvervsøkonomisk tidsskrift, Kbhvn
 *Esso oilways, London
 *Federal reserve bulletin, Washington
 *FFI-rapporten för färgdetaljhandeln, Sthlm
 *FFI-rapporten för järnhandeln, Sthlm
 *FFI-rapporten för skodetaljhandeln, Sthlm
 *FFI-rapporten för textildetaljhandeln, Sthlm
 *The First national city bank of New York: Monthly letter, Business and economic conditions, New York
 *Ford times, Detroit
 Fortune, New York
 Geographical review, New York
 *The German economy. (Julk.) Hamburger Kreditbank, Hamburg
 *Globen, Sthlm
 *The guaranty survey. (Julk.) Guaranty trust company, New York
 *Göteborgs bank: Konjunkturöversikt, Göteborg
 Harvard business review, Boston
 *IBM-nytt, Sthlm
 IBM world trade news, New York
 The incorporated statistician, London
 *Index. Utg. av Svenska handelsbanken, Sthlm
 Industria, Sthlm
 Industrielle Organisation, St Gallen
 *Industriförbundets meddelanden, Sthlm
 The international and comparative law quarterly, London
 *International financial news survey, Washington
 International financial statistics, Washington
 International monetary fund: Staff papers, Washington
 *The Israel export journal, Tel Aviv
 Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik, Stuttgart
 The journal of accountancy, New York
 The journal of business, Chicago
 The journal of documentation, London
 The journal of industrial economics, Oxford
 The journal of marketing, Menasha, Wis.
 The journal of political economy, Chicago
 Journal of retailing, New York
 Journal of the American statistical association, New York
 Journal of the Institute of actuaries, Cambridge
 Journal of the Operations research society of America, Baltimore
 Journal of the Royal statistical society. Ser. A., London
 Journal of the Royal statistical society. Ser. B., London
 Kommersiella meddelanden, Sthlm
 Kontorsvärlden, Sthlm
 *Kredietbank: Weekly bulletin, Brussels
 Kulturgeografi, Aarhus
 Kyklos, Basel
 *The lamp, New York
 The law quarterly review, London
 Library science abstracts, London
 *Livres de France, Paris
 *Les livres du mois, Paris
 *Lloyds bank review, London
 The Manchester school of economic and social studies, Manchester
 Mathematica scandinavica, Kbhvn
 Mercantilia, Aarhus
 *Metallen, Sthlm
 Metroeconomica, Trieste
 *Midland bank review, London
 Mitteilungen der Vereinigung schweizerischer Versicherungsmathematiker, Bern
 *Mitteilungen für den Aussenhandel. (Julk.) Berliner Bank, Berlin
 Moderna språk, Malmö
 *Der Monat in Wirtschaft und Finanz. (Julk.) Schweizerischer Bankverein, Basel

- *Monatsberichte der Bank deutscher Länder, Frankfurt/M
- *Monsanto international. (Julk.) Monsanto chemical co. St. Louis
- Monthly bulletin of statistics, New York
- *Monthly review of the economic situation in Denmark. (Julk.) Danske landmandsbank, Kbhvn
- Mundo hispánico, Madrid
- Månadsstatistik över handeln, Sthlm
- *Månedsstatistikk over de norske private aksjebanker og sparebanker, Oslo
- N.A.C.A. bulletin. (Julk.) National association of cost accountants, New York
- The National geographic magazine, Washington
- *National provincial bank review, London
- Nationaløkonomisk tidsskrift, Kbhvn
- *Nederlandsche Handel-Maatschappij N. V.: Quarterly review, Amsterdam
- *The Netherlands industrial and commercial, Amsterdam
- Neue Betriebswirtschaft, Heidelberg
- Die neueren Sprachen, Berlin
- *NIR. Nordiskt immateriellt rättsskydd, Sthlm
- Nordisk försäkringstidsskrift, Kbhvn
- *Norges bank: Bulletin, Oslo
- *Norwegian joint stock banks: Financial review, Oslo
- *Note d'information sur les cours des changes. (Julk.) Banque française du commerce extérieur, Paris
- *Notes sur la situation économique. (Julk.) Banque française du commerce extérieur, Paris
- Office management, New York
- Operational research quarterly, London
- Der Organisator, Zürich
- *Osaka economic papers, Osaka
- Oxford economic papers, Oxford
- Personaladministrativt index, Sthlm
- *Portugal, Lisboa
- Printers' ink, New York
- *Progressive grocer, New York
- Public finance, Amsterdam
- The quarterly journal of economics, Cambridge, Mass.
- *Recherches. Bulletin d'information bibliographique et documentaire, Strassbourg
- Reklamnyheterna, Sthlm
- The Review of economic studies, Cambridge
- The Review of economics and statistics, Cambridge, Mass.
- *Review of the economic conditions in Italy, Publ. by Banco di Roma, Rome
- *Revista brasileira de estatística, Rio de Janeiro
- Revue économique, Paris
- Revue française de science politique, Paris
- Revue des Nations Unies, Paris
- Sales management, New York
- The Scandinavian economic history review, Sthlm
- *Das Schweizer Buch, Zürich
- Schweizerische Zeitschrift für Volkswirtschaft und Statistik, Basel
- *Schweizerischer Bankverein: Bulletin, Basel
- Science & society, New York
- Skandinavisk aktuarietidskrift, Uppsala
- *Skandinaviska banken: Kvartalsskrift, Sthlm
- Social research, New York
- *Société de banque suisse: Bulletin, Bâle
- Sovjetskaja torgovlja, Moskva
- *Staatsbankrundschau, München
- *The Standard bank review, London
- Statistisk tidskrift, Sthlm
- Statsøkonomisk tidsskrift, Oslo
- Svensk bokhandel, Sthlm
- Svensk handel, Sthlm
- Svensk juristtidning, Sthlm
- Svensk skattetidning, Sthlm
- Svensk trävarutidning, Sthlm
- Den svenska marknaden, Sthlm
- *Swiss bank corporation: Bulletin, Basle
- Things English, Sthlm
- *Think, New York
- Tide, Cincinnati
- Tidsskrift för dokumentation, Sthlm
- Tidsskrift for rettsvitenskap, Oslo
- *Trends. (Julk.) Chemical corn exchange bank, New York

- Unesco bulletin for libraries, Paris
 Die Unternehmung, Bern
 Die Weltwirtschaft, Kiel
 Weltwirtschaftliches Archiv, Hamburg
 *Venezuela up-to-date, Washington
 Westdeutsche Wirtschaft, München
 *Westminster bank review, London
 Vierteljahrshefte zur Wirtschaftsforschung, Berlin
 *Wirtschaftlicher Informationsbrief. (Julk.) Bayerische Staatsbank. München
 *Wirtschaftsbericht. (Julk.) Berliner Bank, Berlin
 *Wirtschaftsbericht. (Julk.) Vereinsbank in Hamburg, Hamburg
 *Wirtschaftsdienst, Hamburg
 *Wirtschaftsdienst. English edition, Hamburg
- *Die Wirtschaftslage. (Julk.) Hardy & Co. G.m.b.H., Frankfurt/M
 *Wirtschaftsnotizen. (Julk.) Schweizerische Bankgesellschaft, Bern
 Voprosy ekonomiki, Moskva
 Die Zeit, Hamburg
 Zeitschrift für Betriebswirtschaft, Berlin
 Zeitschrift für das gesamte Handelsrecht und Konkursrecht, Stuttgart
 Zeitschrift für die gesamte Staatswissenschaft, Tübingen
 Zeitschrift für handelswissenschaftliche Forschung, Köln
 Zentralblatt für Mathematik und ihre Grenzgebiete, Berlin
 *Zürcher Kantonalbank: Vierteljahrsheft, Zürich
 *Økonomisk revy, Oslo
 Der österreichische Betriebswirt, Wien.

Korkeakoulun opettajainhuoneeseen on tilattu tärkeimmät pääkaupungin päivälehdet ynnä koti- ja ulkomaisia aikakauslehtiä.

Kirjaston lainaustoimisto on ollut avoinna lukukausien aikana arkipäivisin klo 9—16 ja lukusali klo 9—20, paitsi lauantaisin, jolloin molemmat ovat olleet auki klo 9—14. Kesä- ja elokuussa kirjasto ja lukusali ovat olleet avoinna klo 15—20. Vuoden aikana on kotilainoja annettu 5870. Kirjaston teoksia on lisäksi lainattu lukusaliin ja korkeakoulun muihin huoneistoihin. Kaukolainoja on lähetetty kirjastoille ja yksityisille opiskelijoille 107. Korkeakoulun sisäisessä aikakauslehtierossa on ollut 43 tilaajaa, ja lehtiä on ollut kierrossa 204. Lukusali-käyntejä on nimikirjan mukaan ollut 7890. Ulkomaisista kirjastoista on välitetty kirjoja tutkijain käytettäväksi.

Kirjastoon ovat edelleen olleet sijoitettuina Kauppakorkeakoulun ylioppilaskunnan ja Suomalaisten kemistien seuran kirjastot.

III. Luennot ja harjoitukset kertomuskautena 1955–56.

A. KAUPPATIETEIDEN KANDIDAATIN TUTKINTOA VARTEN OPISKELEVILLE PIDETTY LUENNOT JA HARJOITUKSET.

Kansantaloustiede.

Professori *Mikko Tamminen* johtamissa sekä assistenttien *Jouko Paakkasen* ja *Jaakko Lassilan* avustamissa seminaariharjoituksissa on pidetty seuraavat esitelmät:

Valt.maisteri *Leo Salovaara*, Nainen markkinatalouden kehityksen esteenä; ekonomi *Jukka Teerisuo*, Johdon ja omistuksen ero kapitalistisessa talousjärjestelmässä; ekonomi *Jaakko Talsi*, Kapitalismin mallikuvan realismista; ekonomi *Veikko Jääskeläinen*, Talouspolitiikan tavoitteiden muuttuminen 1900-luvulla; kauppat.maisteri *Jouko Paakkanen*, Hintateorian realismi; ekonomi *Eero Pitkänen*, Rahapolitiikan mahdollisuudet Suomessa; ekonomi *Mauri Komi*, Nousukauden hyllyttämiskeinot.

Chicago Park College'n professori *J. William Fredrickson* on luennoinut (englanniksi) lähinnä kauppatieteiden kandidaatin tutkintoa varten opiskeleville syyslukukaudella 2 v.t. Yhdysvaltojen talouselämästä ja kevätlukukaudella 2 v.t. Yhdysvaltojen asemasta maailmantaloudessa.

Kauppaoikeus.

Professori *Väinö Vihma* on luennoinut koko lukuvuoden 2 v.t. vahingonkorvausoikeutta.

B. EKONOMIN JA KIRJEENVAIHTAJAN TUTKINTOJA VARTEN OPISKELEVILLE PIDETTY LUENNOT JA HARJOITUKSET.

Kansantaloustiede.

Professori *Mikko Tamminen* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella johdatusta kansantaloustieteeseen (hinta- ja yrityksen teoria, tuotannon-tekijäin hinnanmuodostus, kansainvälinen kauppa, valuuttakurssit ja

valuuttapolitiikka, kansantulon ja työllisyyden määräytymisen teoria, väestökysymys) sekä III vuosikurssilla 2 v.t. syyslukukaudella kansainvälisistä taloudellisista suhteista.

Professori *Tammisen* johtamissa ja assistenttien *Paakkasen* ja *Lassilan* avustamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

III vuosikurssi (aihepiirinä »Suhdannevaihtelut ja taloudellinen kasvu»):

Jyrkämä, Seppo, Talouspolitiikan perusohjelma; *Kajanne, Pertti*, Taloudellisen takapajuisuuden ongelma; *Luukkainen, Aarre*, »Measures for the Economic Development of Under-developed Countries»; *Myllykoski, Jaakko*, Väestön lisääntyminen taloudellisen kasvun esteenä; *Mäkelä, Tuomo*, Schumpeterin taloudellisen kasvun teoria; *Paloluoma, Juhani*, »Socialism versus Capitalism»; *Rintanen, Matti*, Intian taloudellinen kehityssuunnitelma; *Vaahtokari, Aarno*, Väestön rakenne ja kasvu; *Valkama, Juha*, Kolumbian taloudellinen kehityssuunnitelma.

II vuosikurssi (aihepiirinä »Talouspolitiikan päämäärät ja keinot»):

Kokko, Veli-Pekka, »Klassikkojen» käsitys talouspolitiikasta; *Kyöri, Pekka*, Talouspolitiikan tavoitteiden muutokset 1900-luvulla; *Lammi, Veikko*, Työllisyyspolitiikan keinot; *Lecklin, Matti*, Suomen maatalouspolitiikan tärkeimmät tavoitteet; *Mäentakanen, Erkki*, Taloustieteen suhde talouspolitiikkaan; *Niemeläinen, Kirsikka*, Talouspolitiikan teoria J. Tinbergenin esittämänä; *Walden, Kaarle*, Suomen sodanjälkeinen työmarkkinapolitiikka.

Lehtori *F. L. Vaivio* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville III vuosikurssilla 2 v.t. finanssipolitiikan kokonaistaloudellisista vaikutuksista käsitellen mm. julkisen talouden asemaa talouselämässä, budjettimenettelyä ja budjetin rakennetta, finanssipolitiikan vaikutusta kokonaiskysyntään ja finanssipolitiikassa noudatettuja normeja.

Lehtori *F. L. Vaivion* johtamissa ja KTM *Jouko Paakkasen* sekä KTM *Jaakko Lassilan* avustamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

III vuosikurssi. (Aihepiiri: kansainväliset taloudelliset kysymykset):

Bachmann, H. A., Suomen Pankin valuuttavarannon kehitys; *Hauvonen, J.*, Ulkomaiset pääomanliikkeet ja takapajuiset maat; *Kastepohja, Eeva*, Selostus Wilhelm Röpken kirjasta Internationale Ordnung; *Laukkanen, H.*, Ulkomaankauppa ja poliittinen vaikutusvalta; *Minkkinen, Tapio*, Maksutaseen tasapaino; *Molarius, R.*, Punta-alue; *Pentikäinen, Eeva*, Japanin sodanjälkeinen taloudellinen kehitys; *Pitkänen, Antti-Jussi*, Suomen ulkomaankaupan säännöstelyjärjestelmä; *Salminen, L.*, Kansainvälisten pääomaliikkeiden nykyinen luonne; *Schulman, Henrik*, Kansainväliset raaka-ainesopimukset; *Vuorento, Lauri*, Tuontimme vapauttaminen.

(Aihepiiri: raha- ja pankkikysymykset):

Helenius, Jaakko, Postisäästöpankki; *Jokikallio, Matti*, Rakennusluotto; *Kaivo-oja, Reijo*, Obligaatiomarkkinat; *Kinnunen, M. J.*, Suomen Pankin korkopolitiikka; *Lankinen, Eeva*, Säästäminen ja liikepankkien luotonanto; *Maijanen, Esko*, Yhdysvaltojen pankkijärjestelmä; *Rissa, Raimo*, Kvantiteettiteoria ja sen arvostelu; *Sutinen, Antti*, The London Discount Market.

II vuosikurssi. (Aihepiiri: kapitalismi, sosialismi, kommunismi):

Blässar, Harry, Kiinalainen kommunismi; *Holm, Reijo*, Valtio ja markkinatalous; *Kärkkäinen, Airi*, Neuvostoliiton maatalouspolitiikka; *Lassila, Raimo*, Teollisuuden uusi yhteiskunta; *Marjanen, Reijo*, Suomen sosialidemokraattisen puolueen talouspoliittinen ohjelma.

Assistentti KTM *Jouko Paakkanen* on luennoinut lehtori *F. L. Vaivion* viransijaisena ekonomin tutkintoa suorittaville kansantaloustiedettä I vuosikurssilla 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella (peruskäsitteet, kansantaloudellinen kiertokulkuprosessi ja kansantulolaskelmat, taloustieteen luonne ja tutkimusmenetelmät, kulutuksen teoria, johdantoa hinta- ja yrityksen teoriaan).

Assistentti KTM *Jaakko Lassila* on luennoinut kirjeenvaihtajan tutkintoa varten opiskeleville II vuosikurssilla 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella kansantaloustieteen esikurssia.

Kauppa- ja liikkeenhoito-oppi.

Professori *Huugo Raninen* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville III vuosikurssilla syys- ja kevätlukukaudella 3 v.t. kauppataivoista ja niihin liittyvistä kysymyksistä sekä liikeorganisaatiosta ja kaupan apuammateista. Kirjeenvaihtajan tutkintoa varten opiskeleville hän on II vuosikurssilla sekä syys- että kevätlukukaudella luennoinut 1 v.t. kauppataivoista.

Professori *Huugo Ranisen* johtamissa ja assistenttien KTM *Risto Tuomisen* ja KTM *Martti Airamon* avustamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Ahtiala, Pekka, Autojen tuonti ja käytettyjen autojen kauppa maassamme; *Alakoski, Leena*, Esikunnan asema ja tarpeellisuus liikeorganisaatiossa; *Andersson, Hans*, Metex-osuuskunta ulkomaankauppamme palveluksessa; *Anttonen, Martti*, Hallinto-tehtävien jako Talous-Osake-Kaupassa; *Caselius, Olli*, Hedelmätuontikauppamme organisaatiosta ja sen toimintaan liittyvistä kauppataivoista; *Ek, Eero*, Rautakauppojen Oy:n ja Rautakonttorin välinen tehtävien jako ja rakenteellinen vertailu; *Gunn, Reino*, Valmetin organisaatiosta; *Helenius, Jaakko*, Tukkukauppiasjärjestömme orga-

nisaatio-opin valossa; *Holm, Henry*, Sisäinen kontrolli; *Huovinen, Esko*, Eräiden laivanvarustamoidemme organisatorisesta vertailusta; *Ikäheimo, Pauli*, Organisaatio-tasot sekä keskitys ja hajoitus; *Jaakkola, Juhani*, Paperiteollisuustuotteitten vienti-yhdistystemme rakenteesta; *Joki, Olavi*, Vientihenkilökunnan koulutuksesta meillä ja muualla; *Jääskeläinen, Keijo*, Good Will'in ja suhdetoiminnan käsitteet ja niiden merkitys liikeyritykselle; *Kilpeläinen, Pentti*, Kauppatapojen käytöstä ja merkityksestä ulkomaankaupassa; *Koskinen, Aarni*, PMK:n tehtävät ja rakenne; *Koskinen, Ritva*, Osuusliike Elannon henkilökuntapolitiikasta; *Kurki, Jouko*, SOK:n henkilökuntapolitiikasta; *Kuusimäki, Marjo*, Kaukoidän kaupastamme ja sen lisäämismahdollisuuksista; *Laukkanen, Heikki*, Vientiedustuksestamme ulkomailla; *Lehdikko, Ritva*, Suhdetoiminnan muodot ja kohteet; *Lehtinen, Veikko*, Yleiskatsaus Suomen ja Etelä-Amerikan kauppaan; *Lehtonen, Jaakko*, Kauppasopimukset ja kuinka ne solmitaan; *Leimola, Eero*, Viljakauppamme organisaatiosta sekä tällä alalla vallitsevista kauppatavoista; *Lindström, Karl*, Lisenssivirastossa suoritetuista organisatorisista parannuksista; *Luoto, Leena*, Erilaiset kannustimet työntekijäin toiminnassa työntekijän ja työnantajan kannalta katsottuna; *Maijanen, Esko*, Turkiskauppamme organisaatiosta sekä kauppatavoista; *Mielonen, Jorma*, Tämänhetkinen kauppalaivastomme linjalii-kenteen palveluksessa; *Niemi, Osmo*, Kontrollin ylimmän johdon asema organisaatiossa; *Närekorpi, Hannu*, Kahden suuryrityksen suhdetoiminta vertailevan tarkastelun valossa; *Partanen, Sakari*, Rajoillamme harjoitettavasta rajakaupasta ja sitä koskevista määräyksistä; *Piispanen, Matti*, Vientitakuulainsäädännöstä; *Pitkänen, Antti-Jussi*, Suunnitelmallisuudesta tuontikaupan kuljetuksissa; *Raja-Halli, Vesa*, Yleiskatsaus Suomen nykyisiin kauppasopimuksiin; *Rask, Ulla-Maija*, Vähittäiskauppiasjärjestömme rakenne; *Rinne, Raimo*, Vaneriteollisuutemme keskinäisestä yhteistoi-minnasta; *Riola, Anja*, Yleiskatsaus Suomen ja Lähi-idän väliseen kauppaan; *Ruskola, Kalle*, Rinnastuksen merkitys yrityksen hallinnossa; *Rytikangas, Markku*, Organisaatioiden vertailu HOP-MOP; *Saarenoja, Pentti*, Suhdetoiminta pankkien kannalta tarkasteltuna; *Salli, Lauri*, Vuoksenniska Oy:n varasto-organisaatio suunnitelmallisuuden ja kontrollin näkökulmasta; *Salminen, Lauri*, Suomen Ulkomaankauppaliiton organisaatiosta; *Schulman, Henrik*, Sianlihanvientimme kehityksestä; *Sivola, Risto*, Henry Fayolin organisaatio-opilliset näkökohdat kriittillisen tarkastelun valossa; *Sikström, Per-Erik*, Suomen ulkomaankaupan säännöstely; *Söderström, Erkki*, Aloitet toiminta ja sen sovellutus; *Teittinen, Jorma*, Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnassa olevista ulkomaankaupan rahastoista; *Tähtinen, Reijo*, Alkoholiliikkeen ostotoiminnasta; *Walden, Juuso*, Yhtyneet Paperitehtaat Oy:n organisatorinen rakenne; *Varanko, Marja*, Kritiikki ja rangaistukset johdon toimenpiteinä; *Varpenius, Jormi*, Miesekonomit ulkomaankauppamme palveluksessa; *Vartiainen, Jorma*, Monimyymläliike kuljetuskysymysten näkökulmasta; *Vehmola, Martti*, Kuitulevyvientimme kehityksestä; *Vihersaari, Jukka*, Komiteoiden asema ja merkitys liikeorganisaatiossa; *Winberg, Juhä*, Toimivallan sekä vastuun käsite ja jako yrityksen organisaatiossa; *Voutila, Jarmo*, Hallintotehtävään vaiheet; *Väärä, Jouko*, Yleiskatsaus organisaatio-opilliseen terminologiaan.

Lehtori KTT *Mika Kaskimies* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 2 v.t. syyslukukaudella kysyntäanalyysistä sekä 2 v.t. kevätlukukaudella jakelutien rakennetekijöistä; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella rationaalisesta markkinoinnista.

Lehtori *Kaskimiehen* johtamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Aho, Aarne, Vähittäiskaupan aluetutkimus Oulun kaupungissa; *Artema, Aarne*, Hypoteekkipankkien toiminta ja merkitys Suomessa; *Arvola, Raimo*, Aikataulusopimukset ja liikenneluvat kotimaan linja-autoliikenteessä; *Aspegren, Antero*, Henkilökuntapäällikön asema ja valtuudet pankkilaitoksessa; *Eerikäinen, Antero*, Liikepankkien toiminta-asteen vaihtelut, niiden syyt ja toimenpiteet niiden tasoittamiseksi; *Eestilä, Matti*, Lääketeollisuuden mainonnan käytöstä vv. 1946—55; *Elo, Ilmari*, Merenkulupolitiikan pääpiirteet Suomessa toisen maailmansodan jälkeen; *Granfelt, Jarmo*, Liikepankin likviditeetistä; *Halonen, Unto*, Linja-autoliikkeen organisaatio ja kontrolli; *Hanhimäki, Kalervo*, Reittikuljetukset eräässä keskustukkuliikkeessä; *Hämäläinen, Martti*, Johtokuntien tehtävät ja asema maamme pankkilaitoksissa; *Ilmasti, Keijo*, Merkkitaavarauskollisuus erään maakaupan asiakaspiirissä; *Inkeröinen, Kalevi*, Säästöpankkien sijoittuminen ja keskittyminen; *Kapiainen, Jouko*, Vähittäiskaupan aluetutkimus Haminan kaupungissa; *Koivunen, Jorma*, Vähittäiskaupan aluetutkimus Kemin kaupungissa; *Koskimäki, Pentti*, Meijerituotteiden kaupan integraatio; *Kujanpää, Pentti*, Vähittäiskaupan aluetutkimus Ilmajoen kunnassa; *Lindholm, Pentti*, Työtodistukset, niiden muoto ja käyttö henkilövalinnassa; *Luukkonen, Hertta*, Lukemisarvotutkimus; *Mauranen, Timo*, Merkkitaavaroitten yleinen luonne ja vaikutukset jakeluun; *Mikkola, Aimo*, Kilpailun välineet kulutustavaroitten markkinoinnissa; *Myllykoski, Toivo*, Vakuutustoiminnan rakenne ja keskittyminen Suomessa; *Perho, Pekka*, Kiitolinjayritykset ja niiden toiminta; *Puolakka, Tapio*, Vakuutuslaitoksen likviditeettikysymyksistä; *Rautiainen, Esko*, Erään keskustukkuliikkeen kuljetusten järjestely; *Sahramaa, Aarno*, Rautateiden tariffipolitiikan pääpiirteet Suomen itsenäisyyden aikana; *Sotku, Sami*, Yhteistoimintasopimuksista kuljetustoiminnan alalla; *Sutinen, Antti*, Kontrollin järjestely postihallinnossa; *Toivonen, Veikko*, Kahvipaahittimoiden mainonnan käyttö vv. 1946—55; *Tolonen, Matti*, Huolitsijan tehtävistä ja merkityksestä; *Tuomola, Mauno*, Työnjohtajien kaksipuolinen asema tehtaassa organisaatiossa; *Vilanti, Kaarlo*, Vähittäiskaupan tehtävät ja niiden jättäminen erillisten yrittäjien suoritettaviksi; *Ylinen, Seppo*, Tukkuliikkeiden varasto-organisaatiosta.

Lehtori *Arvo Puukari* on luennoinut ekonomin ja kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 3 v.t. syyslukukaudella liikeorganisaatioista ja 3 v.t. kevtlukukaudella liikkeen hoidosta. Luennoilla ovat vierailleet mm. laivausalalta KTM *Esko Lappalainen*, VT, ekon. *Mikko Mannio* ja Mr. *G. McKinney*. Organisaatiokysymyksiä ovat selvittäneet Mr. *S. J. Aires* ja Mr. *L. E. Scriven*. Opetuselokuvina on esitetty »Tehokkaan Tuotannon Tutkimussäätiön» sarjaa ja »Executive Suite» (MGM). *Pohjoismaiden Yhdyspankki* on järjestänyt pankkiopin luentosarjan sekä tutustumisen pankkitoimintaan pienissä opintoryhmissä ja *Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto* luentosarjan vakuutustoiminnasta.

Lehtori *Puukarin* johtamissa seminaariharjoituksissa ovat osan-

ottajat kirjoittaneet monistettuja tutkielmia ja pitäneet esitelmiä seuraavista aiheista:

Buchert, Pertti, Juustojen myynti ja mainonta Suomessa; *Einiö, Antti*, Äänilevyjen myynti ja mainonta Suomessa; *Eväsoja, Olavi*, Asiakaslehdistä Suomessa; *Haahti, Kaj*, Ulan myynti ja mainonta Suomessa; *Heinonen, Pulmu*, Kuitulevyjen myynti ja mainonta ulkomailla; *Helinko, Ossi*, Kirjoituskoneiden myynti ja mainonta Suomessa; *Holmborg, Reijo*, Miten Ab Nordiska Kompaniet mainostaa; *Hyttinen, Aulis*, Suksien myynnistä ja mainonnasta Suomessa; *Hämäläinen, Arto*, Mainospainotuotteiden kustannukset Suomessa v. 1953; *Jatkola, Markku*, General Motors — maailman suurin autojen tuottaja; *Jokikallio, Matti*, Alennusmyynnit ja niiden merkitys; *Jokinen, Pirkko*, Pesuloiden myynti ja mainonta Suomessa; *Juhanila, Heikki*, Liikepainatuksesta; *Kiukas, Raimo*, Mainosmäärärahan määräämisestä; *Kärmeniemi, Jaakko*, Myyjän koulutus liikkeen sisällä ja ulkopuolella; *Lahti, Pauli*, Lääketehtaiden henkilökohtainen tiedoitustoiminta Suomessa; *Lavonen, Aarni*, Kahvimainonta; *Lillak, Ivar*, Itsepalvelumyymälä Suomen oloissa; *Lindman, Aimo*, Myyntimiehen palkkaustapoja; *Linnamo, Hannu*, Villakankaiden kulutuksen pääsuunnat ja muodit; *Mahlamäki, Pentti*, Kotimaisen tuottajaportaan suorittamasta elokuvien mainonnasta; *Manninen, Asko*, Osuustukkukaupan mainonnasta; *Marjamaa, Juhani*, Kirjojen mainonta maassamme; *Mäki, Jaakko*, Valokuvaustarvikkeiden myynti ja mainonta Suomessa; *Niku-Paavo, Aulis*, Suoraan yleisöön kohdistuva henkivakuutusmainonta Suomessa; *Niukkanen, Erkki*, Kuitulevyneuvonta — Yhdistys Fennoboard, kuitulevyjen menekinedistämistyötä Suomessa; *Nordström, Raimo*, Lehtilatomon ilmoitusladonnasta; *Paa-volainen, Mauno*, Puutalojen kotimainen myynti; *Parviainen, Seppo*, Nuorisoon kohdistuva säästömainonta Suomessa; *Pohjanoksa, Reijo*, Virvoitusjuomien myynti ja mainonta Suomessa; *Pohjola, Pentti*, Sahatavarakaupan yhteiselimet; *Raitamo, Peko*, Mainostoimiston yhdysmies; *Relander, Henrik*, Valaisimien myynti ja mainonta Suomessa; *Riihonen, Altti*, Elokuvan mainonta Suomessa; *Saurio, Matti-Kristian*, Hedelmien myynti ja mainonta Suomessa; *Sivén, Osmo*, Kotitalousfilmi; *Stenberg, Antero*, Oma vai ulkopuolinen somistaja liikkeeseen?; *Suhonen, Risto*, Mitä tietoja ilmoittajat tarvitsevat lehdistä ja kuinka lehdet voivat palvella ilmoittajia; *Talvio, Reijo*, »Scotch» tape — myyntiä ja mainontaa; *Ukkonen, Jaakko*, Margariinin mainonta Suomessa; *Usva, Kalevi*, Ammatillisten aikakauslehtien mainonta ja myynti; *Vainio, Tuula-Terttu*, Suomalaisten sähköistettyjen kotitalouskojeiden myynti ja mainonta; *Walden, Kaarle*, Eräiden rakennuspapieriuutuuksien myynti Suomessa; *Vesalainen, Risto*, Kuinka tarkkaillaan lehti-ilmoitusten mainostehoa ja lehtien lukemisarvoa; *Vuorento, Lauri*, Puhelin myyntityön edistäjänä; *Yliaho, Taito*, Kirjastomme myyntiä ja mainontaa käsittelevät lehdet.

Assistentti KTM *Leo Ahlstedtin* johtamissa seminaariharjoituksissa on kevätlukukaudella käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Erme, Leo, Liikevaihtoverotuksen vaikutuksesta yrityksen organisaatioon; *Flinkman, Osmo*, Prokuristin vastuu; *Kyöri, Pekka*, Toimitusjohtajan suhde johtokuntaan; *Metsävainio, Jouni*, Oulu Oy:n metsäosaston hankintaorganisaatio; *Mäkinen, Eero*, Carlson'in tutkimukset johtajan ajankäytöstä; *Nyholm, Kaj*, Yrityksen sisäinen johtajakoulutus; *Siimes, Ilmo*, Liiketaloudellinen vastuu; *Tähkä, Lauri*, Konttorityöskentelyyn vaikuttavia seikkoja.

Myynti- ja mainosoppi.

Lehtori *Arvo Puukari* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 2 v.t. syyslukukaudella markkinoinnin perusteista ja 2 v.t. kevätlukukaudella mainonnan perusteista, erityisesti mainos-teksteistä. Lehtori *Mika Kaskimies* on kevätlukukaudella pitänyt luentosarjan jakeluteistä. Ekonomin tutkintoa suorittaville on lehtori *Puukari* luennoinut 2 v.t. syyslukukaudella myynnin organisaatiosta ja kevätlukukaudella myynnin johtamisesta. Kaksi harjoitustuntia viikoittain on käytetty pääasiassa opintomatkoihin myyntiosastoilla.

Vierailevina luennoitsijoina ovat esiintyneet mm. ekon. *Veikko Korhonen* ja Mr. *S. J. Aires*.

Liikelaskentaoppi.

Professori *Martha Saario* on luennoinut ekonomintutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 1 v.t. liikekirjanpitoa sekä 2 v.t. syys- ja kevätlukukaudella kirjanpidon teoriaa, hallinnollista kirjanpitoa, liikeverotusta, liikevaihtoverotusta, taseanalyysia ja kirjaustekniikkaa sekä III vuosikurssilla 2 v.t. syys- ja kevätlukukaudella erikoistapauksia ja kirjanpidon organisaatiota. Luentoihin liittyviä harjoituksia on johtanut syyslukukaudella KTT *Jaakko Honko* sekä kevätlukukaudella assistentit *Irja Lamppu* ja *Eero Artto*.

Professori *Saarion* johtamissa ja assistenttien *Jaakko Hongon*, *Irja Lampun* tai *Eero Arton* avustamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista asianomainen on kirjoittanut tutkielman ja pitänyt esitelmän:

Syyslukukausi: *Arifullen, Rauf*, Vaihto-omaisuuden arvostusperiaatteista; *Hyttinen, Aulis*, Hankintasopimukset kirjanpidossa ja verotuksessa; *Kastepohja, Eeva*, Yrityksen tuottoarvosta; *Laaksonen, Keijo*, Näkökohtia vähittäisliikkeen taloudellisesta varastosta; *Lappinen, Mauno*, Tulojen ja menojen kypsyminen kirjattavaksi; *Meriluoto, Pirkko*, Laskutuksen, velallisreskontran ja perinnän järjestely Suomen Maanviljelijäin Kauppa Oy:ssä; *Teittinen, Jorma*, Verotettavan tulon jako kunnallisverotuksessa; *Tuominen, Matti*, Koneen poistoista; *Vanhala, Erkki*, Liikevaihdon määrittämisestä.

Kevätlukukausi: *Avikainen, Pekka*, Katetuottolaskennan sovellutuksista; *Harju, Reijo*, Eri yritysmuodot verotuksessa; *Kaijansinkko, Martti*, Tulostasoituksen perusteista ja keinoista; *Korpiranta, Teppo*, Reikäkorttimenetelmä Valtionrautateiden palkkakirjanpidossa; *Pellola, Antti*, Sähkölaitosten liittymismaksut; *Pulkkinen, Veikko*, Pääoman korko ja tulos; *Tauriala, Pentti*, Yhdistyksen tilintarkastus; *Toivonen, Kalevi*, Eläkesäätiöt; *Tumppila, Mauri*, Tilikausi; *Tähkä, Lauri*, Palkanpidätys.

Professori *Henrik Virkkunen* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella

kustannuslaskennan ja teollisuuskirjanpidon perusteista ja III vuosikurssilla 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella teollisuusyrityksen tilipuitteista, standardikustannuslaskennasta sekä yrityksen budjettitoiminnasta. Luentoihin liittyvien harjoitustehtävien suorituksessa ovat opiskelijoita ohjanneet ekonomit *Irja Lamppu* ja *Eero Artto*.

Prof. *Virkkusen* johtamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Syyslukukausi: *Aarnio, Sakari*, Laskentatoimen sijoittaminen henkilöorganisaatioon; *Alakoski, Erkki*, Vakuutusyhtiön taseet; *Hankiranta, Raimo*, Rinnakkais- ja sivutuotteesta kustannuslaskennassa; *Hinkkala, Veikko*, Susikustannukset erityisesti konepajateollisuudessa; *Järvinen, Kyösti*, Käytännön keinoja kustannusten jakamiseksi kiinteisiin ja muuttuviin; *Vuorialho, Matti*, Outokummun kaivoksen kirjanpito; *Väyrynen, Aaro*, Reikäkorttimenetelmä ja -kirjanpito.

Kevätlukukausi: *Aho, Antero*, S. K. Tatur: »Liikkeen talouslaskenta ja kannattavuus»; *Anttonen, Martti*, Valmistuskirjanpito ja kustannuslaskenta tilintarkastuksen kohteena; *Haimakainen, Kauko*, Sisäisen kontrollin periaatteet palkanlaskussa ja -maksussa; *Hanhimäki, Kalervo*, Kannattavuus, taloudellisuus ja tuottavuus; *Kajander, Kalevi*, Tuotelajitelman karsinta ja sen vaikutus kannattavuuteen; *Kauppinen, Pauli*, Talonrakentamisen kustannusten ennakkolaskennasta ja kustannustarkkailusta; *Koskimäki, Pentti*, Suomen Osuusmeijerien Liiketilasto; *Myllynen, Paavo*, Työntutkimukset kustannuslaskennan apuna vaatetusteollisuudessa; *Siimes, Ilmo*, Ainehukan käsittely väneriteollisuuden kustannuslaskennassa; *Vaahto, Timo*, Puoli- valmistaiden inventointi ja arvostus konepajateollisuudessa.

KTT *Jaakko Honko* on luennoinut ekonomin ja kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 5 v.t. kevätlukukaudella kirjanpidon perusteista sekä lyhyesti kustannuslaskennasta ja verotuksesta. Johtanut ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla kirjanpidon harjoituksia.

KTT *Jaakko Hongon* johtamissa ja ekonomi *Irja Lampun* avustamisissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Halavaara, Paavo, Investointirahastosta ja sen kirjanpidollisesta käsittelystä; *Heinonen, Jorma*, Investointilaskelmat; *Järvinen, Risto*, Yksityishenkilön varojen sijoituksen edullisuus eri vaihtoehtoissa ajalla 1945—1954; *Kaira, Kyösti*, Osakkeiden verotusarvon määrittäminen; *Kujanpää, Pentti*, Orgaaninen taseteoria; *Niiranen, Adolf*, Rahoitusbudjetti; *Närekorpi, Hannu*, Laskentatoimen raporttien esittämisestä yrityksen johdolle; *Parkkola, Seppo*, Talonkimenetelmät kirjanpidossa; *Saarenoja, Pentti*, Palkkausjärjestelmistä.

KTM *Aimo Autio* on luennoinut ekonomin ja kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 5 v.t. syyslukukaudella kirjanpidon perusteista. Luentoihin liittyvissä harjoituksissa on käytetty kirjaa: *Unto Virtanen, Liikekirjanpito*.

Kauppaoikeus.

Professori *Kalle Kauppi* on luennoinut kauppaoikeutta 3 v.t. I vuosikurssilla ja samaten 3 v.t. III vuosikurssilla.

Professori *Väinö Vihma* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 2 v.t. sekä syys- että kevätlukukaudella kauppaoikeuden peruskysymyksistä (irtaimen kaupasta, kiinteistön kaupasta, vaihdosta, lahjasta, vuokrasta, lainasta, velaksiannosta, vekselistä, shekistä, takauksesta, panttauksesta ja pidätysoikeuksista).

Professori *Vihman* johtamissa ja LaI, *P. Muukkosen* avustamissa seminaariharjoituksissa (2 v.t.) on käsitelty seuraavia aiheita, joista oppilaat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Aho, Aarne, Varallisuus oikeudellisen sopimuksen tekemisestä; *Ahokas, Veikko*, Oikeustoimien määrämuodoista; *Avikainen, Pekka*, Valtuutuksesta; *Blässar, Harry*, Prokurasta; *Erme, Leo*, Petollisesta viettelystä varallisuus oikeudellisen oikeustoimen tekemisessä; *Flinkman, Osmo*, Oikeustoimikelpoisuudesta; *Haavikko, Raimo*, Kiskomisesta varallisuus oikeudellisen oikeustoimen tekemisessä; *Hyvärinen, Rauno*, Erehdyksestä varallisuus oikeudellisen oikeustoimen tekemisessä; *Hällback, Aarre*, Sopimussakosta; *Inkeröinen, Kalevi*, Kauppaa koskevien sopimusten lajeista; *Kangas, Rainer*, Kauppahinnan maksamisesta remburssilla; *Kantanen, Martti*, Omistusoikeuden siirtymisestä irtaimen esineen kaupassa; *Koistinen, Kalevi*, Vahingonvaaran siirtymisestä irtaimen kaupassa; *Kujala, Matti*, Ostajan kaupanpurkuoikeudesta, milloin irtaimen myyjä ei luovuta tavaraa määräaikana; *Merivirta, Kyllikki*, Ostajan oikeudesta saada vahingonkorvausta, milloin irtaimen myyjä ei suorita tavaraa määräaikana; *Merivirta, Paavo*, Myyjän kaupanpurkuoikeudesta, milloin irtaimen ostaja ei maksa kauppahintaa määräaikana; *Jääskeläinen, Keijo*, Ostajan oikeudesta saada hinnanalennusta; *Niemeläinen, Kirsikka*, Ostajan kaupanpurkuoikeudesta, kun myydyssä irtaimessa on virhe; *Nieminen, Seppo*, Oikean omistajan oikeudet, kun toinen on myynyt hänen omistamansa irtaimen kolmannelle.

Dosentti *K. A. Telaranta* on luennoinut sekä syys- että kevätlukukaudella kirjeenvaihtajan tutkinnon ensimmäiselle vuosikurssille 4 v.t. peruskurssia ja pitänyt kolme kertaosakuulustelua, joista yksi kirjallinen.

Professori *Ilmari Melander* on johtanut kauppaoikeuden seminaariharjoituksia syys- ja kevätlukukaudella II vuosikurssilla 2 v.t. Oppilaat ovat pitäneet niissä seuraavat esitelmät:

Niiranen, V. A., Valtuutus ja toimeksianto; *Nordström, V. R. G.*, Avoimen yhtiön edustaminen; *Nyholm, K. J.*, Avoimen yhtiön perustaminen; *Pasanen, P. P.*, Avoimen yhtiön osakkaan hallintavalta; *Pehkonen, E. I.*, Velkakirjalain yleiset säännökset; *Pohjanoksa, R. K.*, Osuuskunnan perustaminen; *Reijonen, Y. J.*, Oikeustoimilain oikeustoimen pätemättömyyttä koskevat säännökset; *Salo, S. P.*, Saamisoikeuden vanhentuminen; *Sinervä, J. T.*, Osakeyhtiön yhtiökokous; *Söderström, E. V.*, Osakeyhtiön osakkaan lunastusoikeus; *Takala, Marja*, Osakkeenomistajan oikeudet; *Tanner, Pirkko*, Osingonjako osakeyhtiössä; *Toivonen, P. A.*, Työsopimuksen lakkaaminen; *Ukkonen, J. J.*, Kiinteän omaisuuden kauppa; *Vainikainen, O. T.*, Takauksesta; *Valtari, H. A.*, Kiinteistökiinnitys; *Saarimaa, O.*, Osakeyhtiön toimitusjohtajan toimivalta; *Varanko, Marja*, Irtaimen omaisuuden kiinnitys.

Talousmatematiikka.

Professori *Ensio Kivikoski* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella finanssi- ja vakuutusmatematiikkaa ja III vuosikurssilla 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella differentiaali- ja integraalilaskentaa. Oppilaiden suo, ritettaviksi on viikoittain annettu luentoihin liittyviä kotitehtäviä-jotka assistentti FM *Jouko Manninen* on tarkastanut ja korjannut.

Dosentti *Sakari Mattila* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella kauppamatematiikkaa. Luentoihin on liittynyt laskuharjoituksia ja kertauskokeita. Luentokurssiin on lisäksi liittynyt harjoituksia ja koe laskuviivaimen käytössä.

Tilastotiede.

Dosentti *Sakari Mattila* on luennoinut tilastotiedettä ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella, III vuosikurssilla 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella. Luentoihin on liittynyt harjoituksia 1 v.t. kummallakin vuosikurssilla. II vuosikurssin harjoitukset on pidetty kahdessa ryhmässä. Lisäksi on luentoihin liittynyt kotitehtäviä ja kertauskokeita.

Talousmaantiede.

Lehtori FT *Joh. Kaikko* on luennoinut syyslukukaudella I vuosikurssille 2 v.t. talousmaantieteen fyysillismaantieteellisistä perusteista, II vuosikurssille 2 v.t. Suomen talousmaantieteen perusteista ja III vuosikurssille 2 v.t. Suomen taloudellisista voimavaroista, kevätlukukaudella I vuosikurssille 2 v.t. talouselämän antropogeografisista perusteista, II vuosikurssille 2 v.t. orgaanisista hyödykkeistä ja III vuosikurssille 1 v.t. viljalajeista ja kotieläimistä

Assistentti, FT *Olavi Granö* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville III vuosikurssilla 1 v.t. kevätlukukaudella kartografisista menetelmistä ja esitystavoista sekä johtanut syys- ja kevätlukukaudella kartografisia harjoitustöitä kandidaatin tutkintoa suorittaville.

Rehtori, prof. *Kaarlo Hildénin* johtamissa ja FT *Olavi Granön* avustamissa seminaariharjoituksissa (2 ryhmää) on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Aaltonen, Raimo, Juutti maailmantaloudessa, erityisesti silmällä pitäen sen tuontia Suomeen; *Bäcklund, Nils*, Pieksämäki, eräs maamme rautatiesolmukohdista; *Haahti, Kaj*, Lohjan kalkkitehdas Oy.; *Honka, Kauppo*, Katsaus Pakistanin talouselämään; *Hämäläinen, Martti L.*, Suomen ja Portugalin välinen kauppavaihto ja sen edelly-

tykset; *Kauppi, Ulla*, Atomienenergia ja Suomi; *Keränen, Lauri*, Aikakauslehtien leviämiseen vaikuttavista syistä; *Kokko, Pekka*, Suomen kartoitutus; *Koskinen, Ritva*, Mäntyluodon satama; *Kuismanen, Antero*, Maamme metsävarat 3:n linja-arvioinnin valossa; *Lindström, Erik*, Sunila Osakeyhtiön sulfaattiselluloosatehdas; *Luikko, Olli*, Välimeren maat Suomen tuonnissa; *Luoto, Leena*, Kotimaiset jalokivemme; *Mäentakanen, Erkki*, Suomi ulkomaisen matkailun kohteena; *Niku-Paavo, Aulis J.*, Puuvilla ja sen tuonti Suomeen; *Partanen, Pirkko*, Maailman kauppakielet; *Poutanen, Helge*, Saimaan — Suomenlahden kuljetuskysymys sodan jälkeen; *Raitamo, Peko*, Suomen puutalojen vienti Neuvostoliittoon; *Rautalinko, Elias*, Suomen kauppapuutarhat; *Reijonen, Pertti*, Tanskan teollisuus ja ulkomaankauppa; *Reijonen, Yrjö*, Pohjaveden esiintyminen ja merkitys Suomessa; *Reiniö, Jussi*, Villa, sen maailmanmarkkinat ja tuonti Suomeen; *Ruoppa, Tuula*, Suezin kanava ja sen talousmaantieteellinen merkitys; *Ruusulehto, Lauri*, Suomen Hopealinja; *Salmi, Kalevi*, Suomen sementiteollisuus; *Serlachius, Gustaf, G. A.* Serlachius Osakeyhtiön raakapuun hankinta-alueet, kuljetukset ja käyttö; *Simolin, Hans-Viktor*, Ruokasuola ja sen merkitys maailmantaloudessa, erityisesti huomioon ottaen Suomen tuontikaupan; *Suhonen, Matti*, Kymin Osakeyhtiön sanomalehtipaperin vienti; *Tanskanen, Jussi*, Suomen rautatieliikenne Matkaravinto Oy:n tilaston valossa; *Tarjovaara, Meeri*, Kuopion vaneriteollisuus; *Tikka, Kalevi*, Outokumpu Oy:n Vihannin kaivos; *Tirinen, Raimo*, Tanskan sianlihan vienti; *Tolvanen, Eero*, Enso-Gutzeit Osakeyhtiön Pankakosken tehdas; *Tunttunen, Irja*, Iittalan lasitehdas; *Uitti, Kalevi*, Orivesi jalkineiteollisuuspitäjänä.

Taloushistoria.

Dosentti, professori *Aulis J. Alanen* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 2 v.t. syys- ja kevätlukukaudella yleisen taloushistorian peruskurssia ja III vuosikurssilla 2 v.t. syys- ja kevätlukukaudella Suomen taloushistorian peruskurssia. Antanut ohjausta laudatur-työn laadinnassa.

Valtio- ja yhteiskuntaoppi.

FT *Olavi Seitkari* on syyslukukaudella luennoinut ekonomin tutkintoa varten II ja III vuosikurssilla 2 v.t. Suomen valtiosäännöistä ja kevätlukukaudella peruskurssia 2 v.t.

Kauppakemia ja tavaraoppi.

Professori *Pekka Heinänen* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 3 v.t. syyslukukaudella epämetallien kemian perusteita ja 3 v.t. kevätlukukaudella orgaanisen kemian alkeita ja valittuja kohtia orgaanisesta tavaraopista, II vuosikurssilla 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella orgaanisen tavaraopin jatkokurssia, III vuosikurssilla 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella eräitä orgaanisen tavaraopin kohtia, piyhdisteitten ja metallien kemiaa ja tavaraoppia.

Kemian ja tavaraopin harjoitustöissä on I vuosikurssilla työskennelty kevätlukukaudella a) esikurssia varten 4 ryhmässä 2 v.t. noin 8 viikon

ajan, jolloin on alustavien harjoitustöiden jälkeen tehty 2 kvalitatiivista ja 2 kvantitatiivista kemiallista analyysiä sekä 6 tavaraopillista harjoitus-tehtävää; sekä b) pitkää ja lyhyttä oppijaksoa varten 1 ryhmässä 2 v.t., jolloin työt ovat käsittäneet alustavia harjoituksia sekä 8 kvalitatiivista ja 5 kvantitatiivista kemiallista analyysiä.

Tavaraopin harjoitustöissä on II vuosikurssilla työskennelty syys- ja kevätlukukaudella 3 ryhmässä 3 v.t. ja III vuosikurssilla syysluku-kaudella 2 ryhmässä 3 v.t. Kurssista riippuen on suoritettu erilaisia kemiallisia, fysikaalisia ja tavaraopillisia määrityksiä, jotka ovat koske-neet kauppatavaroiden alkuperän selvittämistä, laadun arvostelua, säi-lyttämistä yms. Tutkimuskohteina ovat olleet mm. tärkeimmät elin-tarvikkeet, puulajit, tekstiiliteollisuuden raaka-aineet ja tuotteet, paperi-teollisuuden tuotteet, bentsiini ja voiteluöljyt. Harjoitustöitä ovat ohjan-neet prof. *Heinänen*, FM *Jukka Jutila* ja laboratoriomestari *Yrjö Kainu-lainen*.

31. 10. 1952 tehdyn sopimuksen mukaisesti Svenska Handelshög-skolan'in kemian ja tavaraopin opiskelijat ovat suorittaneet laboratorio-harjoituksensa Kauppakorkeakoulussa.

Prof. *Heinäsen* ja FM *Jutilan* johtamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tut-kielman ja pitäneet esitelmän:

Andersson, Hans, Ydinreaktion käytännöllisestä soveltamisesta; *Autere, Seppo*, Otanmäen malmi; *Bergqvist, Jaakko*, Sanomalehden kuvalaatat; *Eerikäinen, Antero*, Vanerin liimaus; *Eväsoja, Olavi*, Savuton ruuti ampuma-aineena; *Kapiainen, Jouko*, Tärkeimmät aineet ja menetelmät puun suojaamiseksi laholta ja tuhohyönteisiltä; *Kellokumpu, Jaakko*, Proteiinikuidut; *Kivikoski, Vuokko*, Kiviaines betonin raaka-aineena; *Klemola, Sauli*, Karkeahkot neuletuotteet; *Koski, Jorma*, Synteettiset pesu-aineet; *Kupiainen, Helka*, Hajusteet; *Lappalainen, Jaakko*, Sahatavaran valmistus; *Maijala, Eero*, Happaman ruisleivän valmistus; *Majanen, Pauli*, Nahan värjäys; *Manninen, Asko*, Lasikuidut; *Manninen, Heikki*, Tulenkestävistä tiilistä; *Murto, Tapio*, Sähkön lämpövaikutuksista ja niiden hyväksikäytöstä; *Mäki, Jaakko*, Raaka-sokerin puhdistaminen; *Nokkala, Lea*, Wolfram; *Nousiainen, Ilpo*, Alumiiniesineiden valmistuksesta; *Nurmi, Eero*, Autoöljyt; *Pesu, Heikki*, Höylätavara; *Pitkänen, Juhani*, Puunjalostusteollisuuden käyttämät metallikudokset; *Pyykkönen, Juhani*, Virvoitus-juomat; *Rahkamo, Reijo*, Autonrenkaista; *Rajala, Sakari*, Vehnäjauhojen valmistus; *Rask, Ulla-Maija*, Saippua ja sen valmistus; *Reijonen, Pertti*, Räjähdysaineet; *Reinilä, Olavi*, Y-lannokset; *Rinne, Raimo*, Vaneriteollisuuden liimat ja vanerin liimaus; *Saa-rinen, Asko*, Maidosta ja eräistä maitovalmisteista; *Salli, Lauri*, Mäntyöljy; *Sammal-lahki Jaakko*, Kuivapariisto; *Seppälä, Aulis*, Kalilannoitteet; *Sonkeri, Esko*, Vaneri-viilujen valmistus, jalostus ja käyttö; *Syrjä, Kalle*, Rakennuspaperit; *Tirinen, Raimo*, Lihanjalostustuotteiden valmistus; *Turtola, Heikki*, Portlandsementin valmistus; *Uusitalo, Rainer*, Penisilliinistä; *Vaittinen, Anni*, Elektrolyyttikupari; *Walle, Heikki*, Bentyylistä; *Vehmola, Martti*, Kovat puukuitulevymme; *Vähätupa, Jorma*, Sillin jalostuksesta.

Konttorityöt ja konttoritekniikka.

Ekonomi *Lauri V. Jalovaara* on luennoinut kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella konttoritekniikkaa. Luentojen lisäksi on ollut tutustumista konttorikoneisiin ja -välineisiin sekä perehtymistä niiden käyttöön alan erikoisliikkeissä sekä liikkeiden suorittamissa esittelyissä Kauppakorkeakoulussa. Lisäksi käyntejä Posti- ja Lennätinlaitoksen kaukokirjoitin-keskuksessa ja Tehokalusteen konttorikalustenäyttelyssä.

Kotimaiset kielet.

Ruotsinkielen opetuksessa käytetyt oppikirjat: *Y. M. Biese*, Ruotsin kielioppi; *L. Pelkonen—Karin & Eino Miettinen*, Ruotsin kielioppi; *R. Hollmerus*, Svensk rättskrivningslära; *H. Bergroth*, Högsvenska; *E. Wellander*, Riktig svenska; *J. Louhija*, Svenska handelsbrev ja Ruotsin kauppakirjeenvaihdon harjoitustehtäviä; *H. Elghammar*, Sekretärerhandboken; *P. G. Norberg*, Mina bankaffärer; *H. Pipping*, Finlands näringsliv efter andra världskriget; *O. Jonasson*, Ekonomisk geografi med varukännedom; *J. Louhija—M. Sevelius*, Utdrag ur svensk skönlitteratur, moniste; *G. Widegren*, Betalas den sista; *O. Hedberg*, Får jag be om räkningen; *Hj. Bergman*, Markurells i Wadköping.

Lehtori *Jarl Louhija* on esittänyt ruotsinkieltä ja ruotsinkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 1 lyhyen oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville III vuosikurssilla 2 pitkän oppijakson ryhmälle 5 v.t. syys- ja 5 v.t. kevätlukukaudella.

Lehtori *Martin Sevelius* on esittänyt ruotsinkieltä ja ruotsinkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville III vuosikurssilla 3 lyhyen oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 3 pitkän oppijakson ryhmälle 5 v.t. syys- ja 5 v.t. kevätlukukaudella.

FM *Margaretha Becker* on esittänyt ruotsinkieltä ja ruotsinkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 5 lyhyen oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella sekä III vuosikurssilla 3 lyhyen oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella.

FM *Aarre Nenonen* on esittänyt ruotsinkieltä ja ruotsinkielistä kauppakirjeenvaihtoa kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 3 pitkän oppijakson ryhmälle yhteensä 9 v.t. syys- ja 9 v.t. kevätlukukaudella.

Suomenkielen opetuksessa käytetyt oppikirjat: *Jarl Louhija*—*Lauri Jalovaara*, Miten hyvä kauppakirje syntyy sekä Suomalaisen kauppakirjeenvaihdon harjoitustehtäviä; *E. A. Saarimaa*, Kielen opas; *E. N. Setälä*, Kielentutkimus ja oikeakielisyyys.

Lehtori *Jarl Louhija* on esittänyt suomenkieltä ja suomenkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 4 esikurssin ryhmälle 2 v.t. syyslukukaudella; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 1 lyhyen oppijakson ryhmälle 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella sekä II vuosikurssilla 3 lyhyen oppijakson ryhmälle 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella.

Ekonomi *Lauri V. Jalovaara* on esittänyt suomenkieltä ja suomenkielistä kauppakirjeenvaihtoa kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 2 lyhyen oppijakson ryhmälle 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella.

Vieraat kielet.

Englanninkieli. Käytetyt oppikirjat: *Miettinen*, Englannin kielioppi; *W. S. Allen*, Living English Structure; *Eckersley—Kaufmann*, A Commercial Course for Foreign Students; *Rantavaara—Penttilä*, A Guide to English Business Correspondence; *Buck*, The Business Letter-Writer's Manual; *Erämetsä—Carter*, A Course in Spoken English.

Lehtori FT *Irma Rantavaara* on esittänyt englanninkieltä ja englanninkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla kahdelle pitkän oppijakson ryhmälle 4 v.t. syys- ja 4 v.t. kevätlukukaudella sekä III vuosikurssilla kolmelle pitkän oppijakson ryhmälle 6 v.t. syys- ja 6 v.t. kevätlukukaudella; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville III vuosikurssilla yhdelle pitkän oppijakson ryhmälle 4 v.t. syys- ja 4 v.t. kevätlukukaudella.

Lehtori FT *Erkki Penttilä* on esittänyt englanninkieltä ja englanninkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla kahdelle ryhmälle 4 v.t. syys- ja 4 v.t. kevätlukukaudella; II vuosikurssilla kahdelle pitkän oppijakson ryhmälle yht. 5 v.t. syys- ja 5 v.t. kevätlukukaudella; III vuosikurssilla kahdelle pitkän oppijakson ryhmälle yht. 4 v.t. syys- ja 4 v.t. kevätlukukaudella sekä kahdelle pitkän oppijakson ryhmälle yht. 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla kahdelle ryhmälle yht. 6 v.t. syys- ja 6 v.t. kevätlukukaudella; III vuosikurssilla yhdelle pitkän oppijakson ryhmälle 4 v.t. syys- ja 4 v.t. kevätlukukaudella.

Lehtori FT *Erik Erämetsä* on esittänyt englanninkieltä ja englanninkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosi-

kurssilla 2 pitkän oppijakson ryhmälle 6 v.t. syys- ja 6 v.t. kevätlukukaudella; II vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella sekä 1 lyhyen oppijakson ryhmälle 4 v.t. syys- ja 4 v.t. kevätlukukaudella sekä III vuosikurssilla 2 pitkän oppijakson ryhmälle 4 v.t. syys- ja 4 v.t. kevätlukukaudella; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella sekä II vuosikurssilla 2 pitkän oppijakson ryhmälle 6 v.t. syys- ja 6 v.t. kevätlukukaudella.

Lehtori *Philip Binham*, M.A. on esittänyt englanninkieltä ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella sekä 2 pitkän oppijakson ryhmälle 1 v.t. syys- ja 1 v.t. kevätlukukaudella; II vuosikurssilla 3 pitkän oppijakson ryhmälle 1 v.t. syys- ja 1 v.t. kevätlukukaudella sekä III vuosikurssilla 5 pitkän oppijakson ryhmälle 1 v.t. syys- ja 1 v.t. kevätlukukaudella; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 3 pitkän oppijakson ryhmälle 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella.

Lehtori *Philip Binhamin* johtamissa seminaariharjoituksissa, joissa osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän, on käsitelty aihetta »Life in the English-speaking World».

FM *Sirkka-Liisa Norko-Turja* on esittänyt englanninkieltä ja englanninkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 2 ryhmälle 6 v.t. syys- ja 6 v.t. kevätlukukaudella, II vuosikurssilla 1 lyhyen oppijakson ryhmälle 4 v.t. syys- ja 4 v.t. kevätlukukaudella sekä III vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella.

FM *Laila Nurminen* on esittänyt englanninkieltä ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla kahdelle pitkän oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella.

Mrs. *Helen Goldthwait-Väänänen*, B.A. on esittänyt englanninkieltä ja englanninkielistä kirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville III vuosikurssilla yhdelle pitkän oppijakson ryhmälle 1 v.t. syys- ja 1 v.t. kevätlukukaudella; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla yhdelle ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella; II vuosikurssilla yhdelle pitkän oppijakson ryhmälle 5 v.t. syys- ja 5 v.t. kevätlukukaudella sekä III vuosikurssilla kolmelle pitkän oppijakson ryhmälle yht. 7 v.t. syys- ja 7 v.t. kevätlukukaudella.

FM *Elsa Maria Vuorinen* on esittänyt englannin kieltä ja englanninkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella sekä 1 lyhyen oppijakson ryhmälle 4 v.t. syys- ja 4 v.t. kevätlukukaudella.

lukukaudella; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella.

Espanjankieli. Käytetyt oppikirjat: *Berlitz*, Libro español; Linguaphone-levyt 10—20 (Espanjan espanjaa) ja Linguaphone-lukukappaleet 1—22 (Amerikan espanjaa); *John M. Pittaro*, Siempre Amigos; *Rafael Seco*, Manual de gramática española tai vaihtoehtoisesti osia teoksesta *Andrés Bello & Rufino Cuervo*, Gramática de la Lengua Castellana; *Jacinto Benavente*, Tres comedias; *G. R. Macdonald*, Manual of Spanish Commercial Correspondence; *Vierikko*, Correspondencia comercial española harjoitustehtävineen; *Vierikko*, Libro español, sanasto lukuihin »Lecciones preparatorias» ja »Trozos elementales»; *Vierikko*, Espanjankielen alkeistekstejä; *Neuvonen*, Lyhyt espanjan kielioppi.

Lehtori *Erkki Vierikko* on esittänyt espanjankieltä ja espanjankielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 1 pitkän ja lyhyen oppijakson ryhmälle 4 v.t. syys- ja 4 v.t. kevätlukukaudella, II vuosikurssilla 1 pitkän ja lyhyen oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 1 pitkän ja lyhyen oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella, II vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 5 v.t. syys- ja 5 v.t. kevätlukukaudella sekä III vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 5 v.t. syys- ja 5 v.t. kevätlukukaudella.

FM *Jukka Peitso* on esittänyt espanjankieltä ja espanjankielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville III vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 4 v.t. syys- ja 4 v.t. kevätlukukaudella; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 1 lyhyen oppijakson ryhmälle 4 v.t. syys- ja 4 v.t. kevätlukukaudella sekä III vuosikurssilla 1 lyhyen oppijakson ryhmälle 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella.

FM *Jukka Peitso* on esittänyt portugalinkieltä (alkeiskurssi) sekä ekonomin että kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella. — Käytetyt oppikirjat: *Jukka Peitso*, Portugalinkielen alkeiskurssi (moniste); Linguaphone-levyt 1—12.

Ranskan kielen opetuksessa käytetyt oppikirjat: I vk. pitkä: *Florilège de textes commerciaux*. II vk. pitkä: *Nurmela*, Manuel de français commercial; *Daninos*, Les carnets du major Thompson. III vk. pitkä: luentosarja Ranskan sivistys- ja kirjallisuushistoriassa sekä foneetiikassa, käännetty taloudellista tekstiä opettajan johdolla suomesta

ranskaan, pidetty kaksi seminaariesitelmää. Lyhyt kurssi: I vk. *Sohlberg*, Ranskan kielioppi; *Lahti*, Parlez-vous français. II vk. *Nurmela*, Manuel, etc. III vk. Florilège de textes commerciaux, *Nurmela*, Manuel, etc.

Lehtori FT *Reino Hakamies* on esittänyt ranskankieltä ja ranskan-kielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville: II vuosikurssilla pitkän oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja kevätlukukaudella, III vuosikurssilla pitkän oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja kevätlukukaudella; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville yllämainittujen tuntien lisäksi, jolloin kirjeenvaihtajiksi opiskelevat ovat olleet läsnä: kevätlukukaudella II vuosikurssilla pitkän oppijakson ryhmälle 2 v.t., kevätlukukaudella III vuosikurssilla pitkän oppijakson ryhmälle 2 v.t., III vuosikurssilla lyhyen oppijakson ryhmälle 2 v.t.

FK *Jarmo Anttila* on esittänyt ranskankieltä ja ranskan-kielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin ja kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla pitkän oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella sekä 2 lyhyen oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella; II vuosikurssilla 2 lyhyen oppijakson ryhmälle 4 v.t. syys- ja 4 v.t. kevätlukukaudella.

Saksankielen opetuksessa käytetyt oppikirjat: *Jakobsson—Öhmann*, Saksan kielioppi; *Katara—Schirmer*, Lehrbuch des deutschen Handelsbriefwechsels; *Sulonen*, Saksan kauppakirjeenvaihdon alkeisharjoituksia; *Teräs*, Saksan kauppakirjeenvaihdon harjoitustehtäviä; *v. Willebrand*, Der kleine Merkur ja Lebendes Deutsch; sanomalehti »Handelsblatt».

Lehtori *Hannu Teräs* on esittänyt saksankieltä ja saksankielistä kauppakirjeenvaihtoa kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 3 pitkän oppijakson ryhmälle 12 v.t. syys- ja 12 v.t. kevätlukukaudella sekä III vuosikurssilla 3 pitkän oppijakson ryhmälle 12 v.t. syys- ja 12 v.t. kevätlukukaudella.

Lehtori FT *Kaj B. Lindgren* on esittänyt saksankieltä ja saksankielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 2 ryhmälle 4 v.t. syys- ja 4 v.t. kevätlukukaudella, II vuosikurssilla 5 pitkän oppijakson ryhmälle 10 v.t. syys- ja 10 v.t. kevätlukukaudella sekä 1 lyhyen oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella; sekä III vuosikurssilla 4 pitkän oppijakson ryhmälle 8 v.t. syys- ja 8 v.t. kevätlukukaudella.

Lehtori *C.-A. v. Willebrand* on esittänyt saksankieltä ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 6 pitkän oppijakson ryhmälle

1 v.t. syys- ja 1 v.t. kevätlukukaudella; II vuosikurssilla 5 pitkän oppijakson ryhmälle 1 v.t. syys- ja 1 v.t. kevätlukukaudella sekä 1 lyhyen oppijakson ryhmälle 1 v.t. syys- ja 1 v.t. kevätlukukaudella sekä III vuosikurssilla 4 pitkän oppijakson ryhmälle 1 v.t. syys- ja 1 v.t. kevätlukukaudella; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 3 pitkän oppijakson ryhmälle 1 v.t. syys- ja 1 v.t. kevätlukukaudella sekä III vuosikurssilla 3 pitkän oppijakson ryhmälle 1 v.t. syys- ja 1 v.t. kevätlukukaudella. Seminaaria pidettiin 1 v.t. syys- ja 1 v.t. kevätlukukaudella.

Lehtori *C.-A. v. Willebrand* luennoi syyslukukaudella III vuosikurssin pitkän oppijakson suorittajille 1 v.t. »Nyky-Saksan oloista».

Lehtori *B. E. Hildén* on esittänyt saksankieltä ja saksankielistä kauppakirjeenvaihtoa kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 4 pitkän oppijakson ryhmälle 12 v.t. syys- ja 12 v.t. kevätlukukaudella.

FM *Naimi Laine* on esittänyt saksankieltä ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 4 pitkän oppijakson ryhmälle 8 v.t. syys- ja 8 v.t. kevätlukukaudella.

Venäjänkielen opetuksessa käytetyt oppikirjat: *H. J. Wiherjuuri*, Käytännöllinen nykyvenäjän oppikirja; *G. Sterner-Petersen & G. N. Kulikovskij*, Modern rysk handelskorrespondens; *L. V. Kopjetskij*, Russkaja kommertsjeskaja korrespondentsija; *H. J. Wiherjuuri*, Helppoa venäjää; *T.-E. Eriksson*, Fonoruss.

Vt. lehtori *A. E. Lyytinen* on esittänyt venäjänkieltä ja venäjänkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 1 ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella; II vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella sekä III vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 5 v.t. syys- ja 5 v.t. kevätlukukaudella.

Pikakirjoitus.

FM *Outeri Kallioniemi* on luennoinut pikakirjoitusta kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella, II vuosikurssilla 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella ja III vuosikurssilla 4 v.t. syys- ja 4 v.t. kevätlukukaudella sekä ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella ja III vuosikurssilla 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella.

Konekirjoitus.

Rouva *Ruth Hangasjärvi* on ohjannut konekirjoitusharjoituksia 10-sormijärjestelmän mukaan kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 3 v.t. kutakin ryhmää kohti minkä lisäksi II vuosikurssilla on ollut viikoittain harjoituskoe.

IV. Kauppakorkeakoulun opettajain ja virkailijain toiminta korkeakoulun ulkopuolella.

Toiminnastaan korkeakoulun ulkopuolella, luottamustehtävistään, saamistaan huomion- ja kunnianosoituksista ja kirjallisesta tuotannostaan ovat opettajat antaneet vuosikertomusta varten seuraavat tiedot:

AHLSTEDT, LEO:

Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen A-osaston johtaja.

Tehnyt opinto- ja tutustumismatkan Ruotsin kauppakorkeakouluihin ja niiden yhteydessä toimiviin liiketaloudellisiin tutkimuslaitoksiin.

Selostanut sähköliikkeiden kannattavuustutkimusta Sähköliikkeiden Liitto ry:n johtajapäivillä 28. 11. 55.

Julkaisuut:

Mistä poissaolot työstä johtuvat. (Liiketalous 6.) Hki 1955.

Kirja-arvosteluja Liiketaloudellisessa Aikakauskirjassa.

ALANEN, AULIS J.:

Nimitetty 9. 6. 1955 Yhteiskunnallisen korkeakoulun historian professoriksi alkaen 1. 8. 1956. — Helsingin yliopiston dosentti, määrätty hoitamaan taloushistorian approbatur-kuulustelut.

Talous- ja sosiaalishistoriallisen ym. yhdistyksen hallituksen jäsen ja sihteeri. 1920—40-luvun historian säätön jäsen.

Tutkimusmatka Ruotsiin huhtikuussa 1956.

Useita esitelmää eri tilaisuuksissa, mm. radiossa.

Julkaisuut:

Lakoista Suomessa. (Pirkka no 7.) Hki 1956.

Eräitä sanomalehtiartikkeleita.

ANTTILA, JARMO:

Auskultoinut Helsingin Normaalilyseossa ja Tyttönormaalilyseossa sekä suorittanut säädetty opetusnäytteet oppikoulun ranskankielen nuoremman ja vanhemman lehtorin pätevyyttä varten 21. 2. 1956. — Toiminut latinankielen opettajana Helsingin Suomalaisessa Yhteiskoulussa.

Tehnyt opintomatkan Ranskaan Liikesivistysrahaston ja Ranskan hallituksen stipendeillä kesällä 1955.

Julkaisuut:

Latinan- ja historianopettajain kurssilla Villa Lantessa. (Oppikoululehti n:o 5.) Hki 1955.

AUTIO, AIMO AULIS:

Myynti- ja Mainoskoulun opettaja ja vararehtori.

BINHAM, PHILIP:

Tehnyt opintomatkan Englantiin kesä-heinäkuussa 1955.

ERÄMETSÄ, ERIK:

Helsingin yliopiston germaanisen filologian tilap. assistentti 1. 9.—31. 12. 55.

Opintomatka Englantiin 31. 5.—5. 8. 55, jolloin osallistunut London School of Foreign Trade kesäkursseihin.

Julkaisu:

Englische Lehnprägungen in der deutschen Empfindsamkeit des 18. Jahrhunderts. 136 s. (Suomalaisen Tiedeakatemian toimituksia, B. 98.) Hki 1955.

GOLDTHWAIT-VÄÄNÄNEN, HELEN:

Kääntänyt englanniksi prof. Väinö Auer'in teoksen »The Pleistocene of Fuego-Patagonia» (Suomal. Tiedeakatemian Annales-sarja.) Hki, n. 250 s.

GRANÖ, OLAVI:

Suomen Maantieteellisen Seuran toimittaman Suomen Kartaston toimitussihteeri. — Aikakauskirja Terran toimitussihteeri. — Ison Tietosanakirjan täydennysosan avustaja.

Suorittanut filosofian lisensiaatin tutkinnon (vanhojen vaatimusten mukaan) Helsingin yliopistossa 22. 9. 55.

Kutsuttu Suomen Maantieteellisen Seuran työjäseneksi 15. 12. 1955.

Tehnyt tutustumismatkan Pohjoismaiden kauppakorkeakoulujen maantieteellisiin laitoksiin elok.—syysk. 1955.

Julkaisu:

Lyhyitä kirjoituksia ja kirja-arvosteluja aikakauskirja Terrassa.

Laatinut: J. G. Granön kirjallinen tuotanto — Bibliographie de J. G. Granö. 7 s. (Terra 68:1.) Hki 1956.

HAKAMIES, REINO:

Nimitetty Helsingin yliopiston latinan kielen dosentiksi kesäk. 1956.

Edelleen Valtioneuvoston asettaman Kansainvälisten kulttuurisuhteiden toimikunnan jäsen ranskankielisiä maita varten, edelleen Suomi-Ranskan yhdistyksen hallituksen jäsen, Romanistisches Jahrbuchin toimituskunnan jäsen, toimittanut edelleen Suomalaisen Tiedeakatemian toimeksiannosta Suomen keskiajan latinan glosaariota.

Esitelmöinyt Klassillis-filologisessa yhdistyksessä helmik. 1956 aiheesta »Keskiajan latinan sanakirjat». Esitelmöinyt Yleisradiossa aiheista: Päivän kirja, Michel de Saint-Pierre: »Aristokraatit», Keskiajan aforismeista, Dreyfus-jutusta. Pitänyt Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan vuosijuhlissa esitelmän aiheesta »Onko meillä oikeus ja syytä puhua kansallisesta suomalaisesta kulttuurista?» (Painettu Kauppa-lehdessä, eripainos.)

Julkaisu:

Muistelmia haudan takaa. 7 s. (Valvoja 76: 1.) Hki 1956.

Arvostelu romaanista Michel de Saint-Pierre: Aristokraatit. 2 s. (Valvoja 76:1.) Hki 1956.

HANGASJÄRVI, RUTH:

Toiminut Helsingin kaupungin Kotitalouslautakunnan laulunopettajana ja kerhohohjaajana.

HEINÄNEN, PEKKA:

Helsingin yliopiston dosentti. — Valtion kielitutkintolautakunnan apujäsen.

Matemaattisten aineiden aikakauskirjan toimituskunnan jäsen. Suomen Kemistiliiton neuvottelukunnan jäsen. Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan inspektori ja Taloudellisen Neuvottelukunnan jäsen 1. 1. 1956 alkaen.

Asiantuntijana antanut lausunnon Svenska Handelshögskolanille kemian ja tavaraopin opettajantoimen hakijoista 9. 9. 1955 ja samoin lausunnon mainitun korkeakoulun kemian ja tavaraopin opetuksen laajennusehdotuksesta 23. 4. 1956.

Esitelmöinyt Hämeenlinnan Kauppaklubin ja Hämeenlinnan ekonomien kokouksessa 16. 11. 1955 aiheesta »Muovit — mitä ja millaisia ne ovat?»

Julkaisut:

Ioninvaihtajista. 15 s. (Farmaseuttinen Aikakauslehti 64.) Hki 1955.

(& Olavi Parkkinen & Raili Tikkanen) Kaupallisten ioninvaihtohartsien soveltuvuudesta alkaloidien määrittämiseen. 15 s. (Farmaseuttinen Aikakauslehti 65.) Hki 1956.

Voidaanko värisävyä ilmaista numeroina? (Yrittäjä 21.) Hki 1956.

HILDÉN, KAARLO:

Helsingin yliopiston dosentti; syyslukukaudella ollut virasta vapaa, kevätlukukaudella luennoinut yleistä antropogeografiaa.

Edelleen Akatemialautakunnan jäsen. Edelleen Emil Aaltosen säätiön hallituksen jäsen. Edelleen Suomen Marsalkan ratsastajapatsasvaltuuskunnan Uudenmaan piirin varapuheenjohtaja ja valtuuskunnan työjaoston jäsen.

Pitänyt Suomen talousmaantiedettä käsittelevän luentosarjan SOK:n liikkeenharjoittajien kesäkursseilla Jollaksessa 1. 6. 55, pitänyt kaksoisluennon aiheesta »Finlands kultur- och ekonomisk-geografiska läge» SOK:n pohjoismaisen viikon aikana 5. 8. 55, pitänyt avajaispuheen Kauppakorkeakoulun lukukauden avajaisissa 12. 9. 55, pitänyt johdantoesitelmän Saksalaisen kirjanäyttelyn avajaisissa 16. 9. 55, esitelmöinyt »Kulttuurimme maantieteellisistä perusteista» Tampereen Kauppaseurassa 19. 10. 55, esitelmöinyt aiheesta »Luonnonvaramme ja niiden käyttö» Kauppakorkeakoulun luentosarjassa 8. 11. 55. — Radioesitelmiä suomeksi ja ruotsiksi.

Kielin yliopiston ja kaupungin kutsumana vieraana osallistunut »Kielin viikkoon» 18.—27. 6. 55. Ruotsin maantieteellisen seuran ulkomaisena jäsenenä osallistunut seuran vuosijuhlaan Tukholmassa 24. 4. 56. Osallistunut IV pohjoismaiseen ekonomikongressiin Bergenissä 14.—16. 5. 56.

Kutsuttu Kauppatieteiden Kandidaattiyhdistyksen kunniajäseneksi 18. 1. 56.

Julkaisut:

Rehtorin puhe Kauppakorkeakoulun lukuvuoden avajaisissa 11. 9. 1954. 11 s. (Kauppakorkeakoulu. Kertomus lukuvuodesta 1954—1955.) Hki 1955.

Kulttuuri ja maantieteellinen sijainti. Eripainoksena 14 s. (Kauppalehti n:o 210.) Hki 1955.

Ihmisrodut ja niiden maantieteellinen levinneisyys. 43 s. (Maat ja kansat V.) Hki 1955.

Wichtig wie das tägliche Brot. Ansprache zur Eröffnung der Deutschen Buchausstellung in Helsinki. 1 s. 4:o. (Börsenblatt für den Deutschen Buchhandel 11:88.) Frankfurt a.M. 1955.

Kutsu kuulemaan sitä julkista esitelmää, jonka Kauppakorkeakoulun liikelaskentaopin professori, kauppatieteiden tohtori Johan Henrik Virkkunen pitää virkaanastujaisissaan marraskuun 12 päivänä 1955. 7 s. Hki 1955.

J. G. Granö in memoriam. — Hommage à la mémoire de J. G. Granö. 6 s. (Terra, Suomen Maantiet.seuran Aikakausk. 68:1.) Hki 1956.

J. G. Granö. Muistosanoja. 4 s. (Valvoja 76:1.) Hki 1956.

Toimittanut: Kauppakorkeakoulu. Kertomus lukuvuodesta 1954—1955. 96 s. Hki 1955.

Toimittanut (& Heikki Väänänen): Maat ja kansat V. 413 s. 1955.

Avustuksia Terrassa, Uudessa Suomessa, Kauppalehdessä ja Suomen Kuvalehdessä.

HONKO, JAAKKO:

Teknillisen korkeakoulun teollisuustalouden assistentti v:n 1955 loppuun. V:n 1956 alusta Teknillisen korkeakoulun teollisuuskirjanpidon erikoisopettaja.

Ollut Tukholman Kauppakorkeakoulun kutsumana vieraana Ruotsissa ajan 5. 10. — 5. 11. 55, jona aikana pitänyt 7 alustusta Tukholman Kauppakorkeakoulun opettajille ja Företagsekonomska Forskningsinstitutet'in tutkijoille järjestetyissä seminaaritilaisuuksissa.

Helsingin Ekonomit ry:n liiketecnillisen kerhon johtokunnan jäsen. Liiketalouslehden toimitusvaliokunnan jäsen. Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen vanhempi tutkija. Eräiden yhtiöiden tilintarkastaja.

Ottanut osaa 2. Pohjoismaiseen liiketaloustieteelliseen kongressiin Tanskassa elok. 1955 ja Econometric Society'n 17. Euroopan osaston kokoukseen Kielissä syysk. 1955.

Esitelmöinyt Företagsekonomska Föreningen i Stockholm nimisen yhdistyksen kokouksessa Tukholmassa 25. 10. 55 aiheesta »Investeringskalkyler — teori och tillämpning», Göteborgin Kauppakorkeakoulun kutsumana Göteborgissa 28. 10. 55 aiheesta »Om några allmänna principer i investeringskalkyler» sekä Työntutkijain killan kokouksessa Lahdessa 23. 11. 55 aiheesta »Investointilaskelmat». Luennoinut Oy Rastor Ab:n, Teollisuudenharjoittajain Liiton sekä Suomen Tukkukauppojen Oy:n järjestämällä kursseilla. — Pitänyt puheen kunniahohtoreille promootioillallisilla 21. 5. 55.

Saanut Tammidivisioonan muistoristin.

Julkaisut:

Yrityksen pitkän jännevälin suunnitelmista. 7 s. (Liiketaloudellinen Aikakauskirja II.) Hki 1955.

Ulkoisen taseanalyysin edellytyksistä ja mahdollisuuksista. 20 s. (Liiketaloudellinen Aikakauskirja II.) Hki 1956.

Teollisuuden laskentamiehen käsikirjasto. 20 liikelaskennallisen kirjan lyhyt esittely ja arvostelu. 4 s. (Teollisuustaloudellinen Yhdistys ry. vuosikirja.) Hki 1955.

Lyhyitä kirjoituksia ja haastatteluja kaupan järjestölehdissä.

JALOVAARA, LAURI V.:

Enso-Gutzeit Osakeyhtiön keskustoimiston päällikkö.

Tehnyt opintomatkan Yhdysvaltoihin ja Kanadaan 25. 4.—28. 7. 55, jolloin tutustunut yliopistojen ja kauppakorkeakoulujen opetusmenetelmiin sekä useiden liikelaitosten toimintaan.

Osallistunut Noman (National Office Management Association) 36:nteen kansainväliseen konferenssiin Torontossa 22—26. 5. 55.

Esitelmöinyt Teollisuustaloudellisen yhdistyksen syyskokouksessa 25. 11. 55 aiheesta »Vaikutelmia Yhdysvaltain liikekonttoreista».

Julkaisuut:

Havaintoja amerikkalaisesta konttorista. (Enso-Gutzeit Henkilökunnan lehti N:o 6.) Hki 1955.

Miten sanelukoneita käytetään Amerikassa. (Tehostaja N:o 10.) Hki 1955.

Tehokasta työtä viihtyisässä ympäristössä. (Liiketalous N:o 2.) Hki 1956.

KAIKKO, JOH.:

Toiminut Helsingin lyseon luonnonhistorian ja maantieteen vanhempana lehtorina.

Pitänyt alustuksen keskustelukysymykseen koulukurista oppilaiden vanhempien ja opettajien välisessä kokouksessa Helsingin lyseossa 20. 3. 56 ja toiminut mainituissa tilaisuuksissa puheenjohtajana. Pitänyt alustuksen keskustelukysymykseen maantieteen opetuksesta oppikouluissa Suomen Maantieteellisen Seuran kokouksessa 20. 4. 56.

Julkaisuut:

Neuvostoliittolaista biologiaa. (Kotimaa 6. 9. 55.) Hki 1955.

Biologian opetus ja länsimainen tiede Neuvostoliitossa erään oppikirjan valossa. 2 s. (Luonnon Tutkija N:o 4.) Hki 1955.

Arvostelu teoksesta, Pontus Palmgren: Biologia (Luonnon Tutkija N:o 5.) Hki 1955.

Kirja-arvosteluja aikakauskirjassa Terra.

KASKIMIES, MIKA:

Teknillisen Korkeakoulun teollisuustalouden assistentti.

Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen johtajan apulainen ja D-osaston johtaja. Helsingin Kauppakamarin aluesuunnitteluvaliokunnan varapuheenjohtaja. Liiketaloudellisen Aikakauskirjan toimituskunnan jäsen ja toimitussihteeri. Liiketalous- julkaisun toimitusvaliokunnan jäsen. Muutamien osakeyhtiöiden tilintarkastaja.

Puolustanut väitöskirjaa kauppat. tohtorin arvon saamiseksi 26. 11. 55. Saanut todistuksen kauppat. tohtorin arvoon oikeuttavasta tutkinnosta sekä kauppat. tohtorin arvon ilman juhlallista vihkimistä 16. 12. 55.

Osallistunut Kööpenhaminassa 25. 8.—1. 9. 55 pidettyyn De nordiske handels-højskoler 2. erhvervsøkonomiske fagkonference'iin.

Pitänyt Kööpenhaminassa yllä mainituksessa 29. 8. 1955 esitelmän »Unga forskares problem kring temat distributionsvägarna i Finland», toiminut Helsingin Ekonomien Liiketeknillisen kerhon panelikeskustelun »Tehtaan sijaintipaikan valinta» puheenjohtajana, esitelmöinyt aiheesta »Näkökohtia nykyajan markkinoinnin kehityksestä» Suur-Savon maa- ja siirtomaantavarakauppiain yhdistyksen järjestämällä kauppiaapäivillä 5. 3. 1956, aiheesta »Jakelutien valinta» Kauppakorkeakoulun järjestämässä luentosarjassa »Tieteellinen liikkeenhoito» 6. 3. 1956 sekä aiheesta »Miksi suurkaupunkeihin on syntynyt liikekeskuksia (shopping centers)» Helsingin Kauppakamarin järjestämässä keskustelutilaisuudessa 13. 4. 1956. Lyhyehköjä selostuksia eri yhteisöjen kokouksissa.

Julkaisuut:

(& Huugo Raninen) Sekatavara- ja tekstiilialan yksityisten vähittäiskauppaliik-keiden kannattavuus v. 1954. 89 s. Hki 1955.

Kulutustavaroiden jakeluteiden rakenne erityisesti tarkasteltuna niiden pituuteen vaikuttavien tekijöiden kannalta. 322 s. (Väitöskirja). Hki 1955.

Rautakauppatutkimuksen tuloksia vuodelta 1954. 11 s. Hki 1955.

Jakelutie yrittäjän menekkisuunnitelman osatekijänä. 7 s. (Liiketaloudellinen Aikakauskirja I/56.) Hki 1956.

Liikkeyrityslaskennan liikevaihtoluvut jakelun rakenteen selvittäjänä. 12 s. (Liiketaloudellinen Aikakauskirja II/56.) Hki 1956.

Arvostelut teoksista: H. Pasdermajian: Das Warenhaus. Köln und Opladen 1954. 3 s.; Kurt Redlund — Elon Igestedt: Kostnads- och intäktsproblem i textildistributionen. Stockholm 1955. 3 s.; Pertti Korhonen: Kaupan vierasperäistä ammattisanastoa. Kuopio 1955. 3 s. (Kaikki Liiketaloudellisessa Aikakauskirjassa).

Kommentti »Talousalueiden pysyvyys». (Terra 67:3.) Hki 1955.

Lyhyitä kirjoituksia kaupan järjestölehdissä.

KAUPPI, KALLE:

Toiminut Korkeakoulukomitean jäsenenä edelleen.

Julkaisut:

Promootorin puhe. 11 s. (Kauppakorkeakoulu. Kertomus lukuvuodesta 1954—1955.) Hki 1955.

KIVIKOSKI, ENSIO:

Julkaisut:

Vakuutusmatematiikan alkeet. Kauppakorkeakoulun moniste N:o 1. Sarja A. 61 s. Hki 1955.

LAINÉ, NAIMI:

Myynti- ja Mainoskoulun saksan- ja englanninkielen opettaja.

LAMPPU, IRJA:

Hoitanut Oulunkylän seurakunnan sivutoimista kirjanpitäjän tointa.

Julkaisut:

Yhdenkertainen kirjanpito. 3 s. (Ekonomi N:o 4.) Hki 1955.

LINDGREN, KAJ B.:

Hoitanut syyslukukaudella osaa Helsingin yliopiston germaanisen filologian assistentin opetustehtävistä.

LOUHIJA, JARL:

Suomen Kirjailijaliiton johtokunnan ja Suomen Näytelmäkirjailijaliiton hallituksen jäsen sekä molempien yhdistysten sihteeri.

Toiminut KY:n reserviupseerikerholaisten matkanjohtajana Kööpenhaminassa syksyllä 1955.

Esitelmöinyt Osuuskassojen Keskus Oy:n syyskuussa 1955 järjestämällä kurssilla suomalaisesta kauppakirjeenvaihdosta ja tyyliopista. Pitänyt Oy Rastor Ab:n loka-kuussa 1955 järjestämällä sihteerikursseilla esitelmää suomen- ja ruotsinkielisestä kauppakirjeenvaihdosta sekä Oy Rastor Ab:n marraskuussa 1955 järjestämällä sihteerikursseilla suomalaisesta liikekirjeenvaihdosta. Pitänyt Suomen Mainos- ja Myyntiyhdistyksen joulukuussa 1955 järjestämällä puhelinkursseilla esitelmän aiheesta »Hyvää ja tehokasta puhelinsuomea ja -ruotsia». Pitänyt Oy Rastor Ab:n »Myynti-innon päivänä», 28. 12. 1956, esitelmät aiheista »Myyjä voi puhua kaunisti suomea» ja »En försäljare kan tala vacker svenska». Pitänyt Yksityisyrittäjien Keskinäisen vakuutusyhtiön helmikuussa 1956 järjestämällä neuvottelupäivillä esitelmän aiheesta »Miten käytän suomenkieltä oikein puheessa ja kirjoituksessa». Esitelmöinyt Suomen Puhallintehtaan maaliskuussa 1956 järjestämällä kurssilla suomen- ja ruotsinkielisen kauppakirjeenvaihdon tyyliseikoista. Pitänyt Oy Rastor Ab:n huhtikuussa 1956 järjestämällä sihteerikursseilla esitelmän kauppakirjeen tyylistä.

Osallistunut Suomen Näytelmäkirjailijaliiton edustajana Oslossa 22. 3. 56 pidettyyn Pohjoismaiseen Dramaatikkounioonin kokoukseen sekä Bergenissä 23. 3.—24. 3. 56 pidettyyn Pohjoismaisen Teatterivaliokunnan kokoukseen.

Saanut Suomen Leijonan ritarikunnan I luokan ritarimerkin 6. 12. 1955.

Julkaisut:

(& Martin Sevelius) Ruotsia kaupanharjoittajille. Hki 1956.

LYYTINEN, A. E.:

Venäjänkielen opettaja puolustuslaitoksen kouluissa.

Jäsen n.s. Tuurnan komiteassa, jonka Valtioneuvosto on asettanut käsittelemään evp.-upseerien eläke- ym. asioita.

MANNINEN, JOUKO:

Toiminut syyslukukaudella 1955 tilastotieteen tilapäisenä assistenttina Helsingin yliopiston maatalous-metsätiet.tiedekunnassa. Hoitanut kevätlukukaudella 1956 osaa matematiikan assistentin toimesta Helsingin yliopistossa.

MATTILA, SAKARI:

Matematiikan ja tilastotieteen opettaja Helsingin yliopiston maatalous- metsätiet. tiedekunnassa luennoiden syyslukukaudella 1955 yleisen matematiikan ja tilastotieteen peruskurssit sekä kevätlukukaudella 1956 kauppamatematiikan peruskurssin ja tilastotieteen jatkokurssin.

Satakuntatalon Kannatusyhdistys r.y:n hallituksen jäsen ja puheenjohtaja. — Tilastollisen neuvottelukunnan varajäsen.

Pitänyt Kauppakorkeakoulun järjestämän luentosarjan »Tieteellinen liikkeenhoito» yhteydessä 24. 4. 56 esitelmän aiheesta »Tilastolliset menetelmät suunnittelun ja valvonnan apuna».

Julkaisut:

Some Tests Based on Moving Average Operations on Time Series (Ann. Acad. Scient. Fennicae, Ser. A I. Mathematica-Physica, 226.) Hki 1956.

MELANDER, ILMARI:

Helsingin yliopiston maa- ja vesioikeuden professori.

Yksityistiekomitean puheenjohtaja. Werner Söderström Osakeyhtiön hallintoneuvoston puheenjohtaja. Yhtyneet Kuvalehdet Oy:n, Kouluaitta Oy:n ja Werner Söderström Osakeyhtiön säätiön hallituksen jäsen. Kansallis-Osake-Pankin Erottajan konttorin valvoja. Eräiden asunto-osakeyhtiöiden johtokunnan jäsen. Lainopin ylioppilaiden yhdistys Pykälä r.y:n inspektori. Helsingin yliopiston Tiedekuntajärjestöjen Keskustoimikunnan puheenjohtaja.

Julkaisut:

Kyösti Haataja 75-vuotias. (Lakimies.) Hki 1956.

Eräitä tulevaa asutustoimintaa ja -lainsäädäntöä koskevia kysymyksiä. (Lakimies.) Hki 1956.

Olisiko huoneenvuokralakiin otettava säännöksiä liikehuoneiston vuokraoikeuden turvaamiseksi sen varalta, että vuokranantaja kieltäytyy uudistamasta vuokrasopimusta? (T. M. Kivimäen 70-vuotisjuhlaulkaisu.) Vammala 1956.

MUUKKONEN, PERTTI:

Tehnyt opintomatkan Ruotsiin kesäk.—heinäk. 1955.

Julkaisuut:

Lainhuudatusvelvollisuuden alkamisajasta, kun kiinteistö ostetaan perustettavalle osakeyhtiölle. 16 s. (Defensor legis N:o 7—8.) Hämeenlinna 1955.

NENONEN, A.:

Suomen Pankin ulkomaan kirjeenvaihto-osaston päällikkö.

Tehnyt opintomatkan Ruotsiin 15.—22. 11. 55, jolloin tutustunut eräiden ruotsalaisten pankkien kirjeenvaihtoon.

NORKO-TURJA, SIRKKA-LIISA:

Helsingin yliopistossa antanut Konsistorin määräyksestä opetusta englantilaista filologiaa pääaineenaan opiskeleville sekä pitänyt englanninkielen ja englantilaisen kauppakirjeenvaihdon kurssin kuulusteluineen maatalous-metsätieteellisen tiedekunnan puukaupallisen linjan opiskelijoille.

Toiminut englanninkielen opettajana Teknillisessä korkeakoulussa.

Suomalais-Amerikkalaisen Yhdistyksen English Language Institute'in jäsen.

Suomen Akateemisten Naisten Liiton keskushallituksen varajäsen. HESTEO:n puheenjohtaja.

Osallistunut 26. 7.—10. 8. 1955 CIS:n (Congress of Internationally-Minded Schools) toimeenpanemiin kursseihin Gstaadissa, Sveitsissä.

Pitänyt 2. 9. 55 amerikkalaisille Fulbright-stipendiaateille esitelmän aiheesta »Korkeakouluopinnoista Suomessa». Pitänyt kolme Amerikan kulttuuria ja oloja käsittelevää esitelmää, nim. 5. 2. 56 HESTEO:n kulttuuritilaisuudessa, 8. 4. 56 Säästöpankin Henkilökunnan Liiton vuosikokouksessa ja 9. 4. 56 Sotalesket ry:n kokouksessa.

Julkaisuut:

Kääntänyt englannista suomeen amerikkalaisen Edith Whartonin »The Age of Innocence» (»Viattomuuden aika»). 388 s. Hki 1955.

Toimittanut suomalaisen laitoksen Marie D. Hottingerin oppikirjasta »Brush up your English». Hki 1956.

NURKKALA, LEMPI:

Suorittanut valtiotieteen kandidaatin tutkinnon Helsingin yliopistossa 10. 9. 55.

NURMINEN, LAILA:

Toiminut englanninkielen opettajana Eläinlääketieteellisessä Korkeakoulussa.

PAAKKANEN, JOUKO:

Toiminut Taloustieteellisen Kerhon johtokunnan jäsenenä helmikuusta 1956 lähtien.

Julkaisuut:

Taloudellisen kasvun tutkimuksen merkitys. 4 s. (Liiketaloudellinen Aikakauskirja I/56.) Hki 1956.

PENTTILÄ, ERKKI AULIS:

Väitellyt filosofiantohtorin arvoa varten Helsingin yliopistossa 25. 4. 56. Suorittanut filosofian lisensiaatin tutkinnon (vanhojen vaatimusten mukaan) 11. 5. 56.

Julkaisuut:

The Old English Verbs of Vision. (Väitöskirja.) 209 s. Hki 1956.

PUUKARI, ARVO:

KY:n Käytännön Kerhon ja Lehdistökerhon kuraattori.

Toiminut Kauppakorkeakoulun luentotoimikunnan sihteerinä.

Toiminut usean liikeyrityksen neuvottelevana asiantuntijana markkinointikysymyksissä, »Liiketalous»-aikakausilehden päätoimittajana ja Oy Rastor Ab:n markkinointiosaston johtajana. Lukuisia luentoja ja »myynti-innon päiviä» eri kaupungeissa, viikoittainen artikkeli »Talouselämä»-lehdessä.

Osallistunut syyskuussa Pohjoismaiden kauppakorkeakoulun liiketalouden opettajien konferenssiin Tanskassa. Osallistunut IV pohjoismaiseen ekonomikongressiin Bergenissä 14.—16. 5. 56.

Toiminut maaliskoukokuussa Rastorin järjestämän »The Finnish Management Delegation»-opintoryhmän matkanjohtajana Yhdysvalloissa ja käynyt siellä samassa yhteydessä eräissä kauppakorkeakouluissa.

RANINEN, HUUGO:

Myymläauto-, kulku-, kioski- ja automaattikauppaa sekä markkinoita, huuto-kauppoja ja toripäiviä koskevan lainsäädännön uudistamista käsittelevän valtionkomitean puheenjohtaja. Osamaksukauppaa koskevan lainsäädännön uudistamista käsittelevän komitean jäsen. Helsingin kaupungin erilaisia hankintoja käsittelevän komitean jäsen.

Tampereen hiippakunnan talousneuvoston ja Institut International d'étude et de documentation en matière de Concurrence ensimmäisen osaston puheenjohtaja. Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan inspehtori ja Taloudellisen Neuvottelukunnan jäsen vuoden 1955 loppuun. Kauppatieteellinen Yhdistys r.y:n ja Kaatuneiden Vanhemmat r.y:n puheenjohtaja. Sotaleskien ja Kaatuneitten Omaisten huolto r. y:n liittohallituksen jäsen ja Suomen Ulkomaankauppaliiton asettaman ulkomaankauppaopetusta käsittelevän komitean varapuheenjohtaja. — Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen johtaja ja sen tutkimuslautakunnan puheenjohtaja sekä laitoksen johtokunnan ja hallintoneuvoston jäsen. Liiketaloudellisen Aikakauskirjan päätoimittaja ja toimituskunnan jäsen, »Liiketalous»-julkaisun toimitusneuvoston varapuheenjohtaja, Kirkon keskusrahaston, Kirkollisvirkakunnan leski- ja orpokassan sekä eräiden yksityisten osakeyhtiöiden tilintarkastaja.

Osallistunut kauppakorkeakoulujen liiketaloustieteen edustajain toiseen pohjoismaiseen kongressiin Tanskassa 26.—30. 8. 55.

Esitelmöinyt Tampereen hiippakunnan luottamusmiespäivillä Helsingissä 5. 12. 55 hiippakunnan talousneuvoston käsittelemistä ajankohtaisista kysymyksistä, Suomen Ulkomaankauppaliiton järjestämällä vientikursseilla Tampereella 28. 11. 55 kauppa-agenttisopimuksista ja kansanvälistä kauppaa koskevasta oikeusjärjestysten erilaisuudesta, Kouvolan kauppakamariosaston kokouksessa Kouvola 30. 11. 55 vilpillisen kilpailun ehkäisemiseksi annetun lain säännöksistä, jotka koskevat erilaisia myyntitapoja, teknillisen myynnin päivillä Helsingissä 13. 12. 55 eräistä vilpillistä kilpailua koskevista tapauksista, kaupan ja teollisuuden päivillä Helsingissä 9. 5. 56 hyväksyttävän ja vilpillisen kilpailun rajoista, Helsingin kaupungin ylioppilaskokelaille järjestämässä neuvontatilaisuudessa 15. 2. 1956 Helsingissä ylioppilaiden opiskelumahdollisuuksista liikealaa varten sekä Suomen Osuuskauppojen Keskuskunnan järjestämällä hallinnollisilla kursseilla kesäkuussa 1955 organisaatiokysymyksistä.

Toiminut virallisena vastaväittäjänä kauppat.lis. Mika Kaskimiehen väitöskirjan »Kulutustavaroiden jakeluteiden rakenne erityisesti tarkasteltuna niiden pituuteen vaikuttavien tekijöiden kannalta» julkisessa tarkastustilaisuudessa 26. 11. 55.

Julkaisut:

(& Mika Kaskimies) Sekatavara- ja tekstiilialan yksityisten vähittäiskauppaliikkeiden kannattavuus v. 1954. 89 s. Hki 1955.

Arvostelu teoksesta: R. Heino, Itsepalvelumyymälä. (Liiketaloudellinen Aikauskirja 1955.) Hki 1955.

Arvostelu teoksesta: Mika Kaskimies, Kulutustavaroiden rakenne erityisesti tarkasteltuna niiden pituuteen vaikuttavien tekijöiden kannalta. (Liiketaloudellinen Aikauskirja 1955.) Hki 1955.

Kauppätieteellinen yhdistys 25-vuotias. (Liiketaloudellinen Aikauskirja I/56.) 5 s. Hki 1956.

Osakeyhtiön yhtiökokouksen pöytäkirjasta. (Liiketaloudellinen Aikauskirja II/56.) 12 s. Hki 1956.

RANTAVAARA, IRMA:

Helsingin yliopiston estetiikan ja nykyiskansain kirjallisuuden dosentti.

Pitänyt kaksi esitelmää 2—3. 9. 55 amerikkalaisille Fulbright-stipendiaateille aiheesta »Finnish Prose and Poetry». Esitelmöinyt aiheesta »Kirjallisuuden tutkimus ja Uusi Kritiikki» Helsingin Akat. Naisten vuosikokouksessa 20. 2. 56, aiheesta »Modern Trends in Literary Criticism» Englannin Opettajain Liiton vuosikokouksessa 4. 3. 56.

Tehnyt Asla-stipendillä opintomatkan Yhdysvaltoihin 25. 3.—30. 6. 56.

Julkaisut:

Kirjallisuusarvosteluja Uudessa Suomessa (5. 11. 55, 22. 12. 55 ja 22. 1. 56).

SAARIO, MARTTI:

Keskuskauppakamarin tilintarkastajalautakunnan, Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen tutkimuslautakunnan ja johtokunnan jäsen. Kauppätieteellisen Yhdistyksen r.y. varapuheenjohtaja. Liiketaloudellisen Aikauskirjan toimituskunnan ja Liiketalous-lehden toimitusvaliokunnan jäsen. Teollisuustaloudellisen Yhdistyksen r.y. puheenjohtaja.

Tilintarkastajana eräissä yhteisöissä.

Osallistunut »Den 2. Erhvervsøkonomiske Fagkonferencen» Tanskassa 26.—30. 8. 55.

Esitelmöinyt Kulutusosuuskuntien Keskusliiton Osuuskauppakoulun kursseilla 8. 6. 55 aiheesta »Indeksiehtoiset lainat verotuksessa», Autoalan Keskusliiton luentopäivillä 31. 10. 55 »Pitkän tähtäimen veropolitiikasta yrityksessä» ja Rastor Oy:n tilinpäätäjäin päivillä 15. 12. 55 aiheesta »Vuositiedot»; viimeksi mainitussa tilaisuudessa alustanut keskustelukysymyksen »Kuuluvatko yhteiskustannukset valmistusarvoon». Pitänyt KHT-yhdistyksen kokouksessa 7. 1. 56 esitelmän »Keskeneräisten töiden laskutuksesta ym. tulostasoituksen keinoista». Luennoinut Kauppakorkeakoulun luentokursseilla 10. 4. 56 aiheesta »Yrityksen rahoitus ja verotus». Pitänyt Kauppa- ja teollisuusministeriön Neuvontakeskuksen luentopäivillä 10. 4. 56 esitelmän »Käsi- ja pienteollisuuden pääomantarve ja sen tyydyttämismahdollisuudet».

Julkaisut:

Liikevaihdon = vuosimyyntin määrääminen. 6 p. (Liiketalous n:o 4.) Hki 1955.

Tulostasoitukseen jo tilivuoden aikana. 8 p. (Liiketalous n:o 5.) Hki 1955.

Yhteiskustannukset pois valmistusarvosta. 6 p. (Liiketalous n:o 6.) Hki 1955.

Tulostasoituksesta tilinpäätöksessä. 7 p. (Liiketalous n:o 1.) Hki 1956.

SAARSALMI, MEERI M.:

Saanut Doctor of Business Administration-arvon Indiana University'stä, Bloomington, Indiana, USA, 11. 6. 55.

Tehnyt opintomatkan Ranskaan ja Saksaan touko-kesäkuussa 1955. Hyväksytty Kauppateieteellisen Yhdistyksen jäseneksi joulukuussa 1955.

Julkaisut:

Some aspects of the thought underlying higher education for business in the United States. (Dissertation for the DBA degree, Indiana University.) Bloomington, Indiana, USA 1956.

SEVELIUS, MARTIN:

Julkaisut:

(& Jarl Louhija) Ruotsia kaupanharjoittajille. Hki 1956.

SEITKARI, OLAVI:

Valtionarkiston arkistinhoitaja.

Yhteiskunnallisessa korkeakoulussa avustanut valtio-opin professorinviran hoidossa syyslukukaudella 1955 ja kevätlukukaudella 1956.

SUVIRANTA, BRUNO:

Kansantaloustieteen professori Helsingin yliopistossa. — Toiminut promoottorina valtiotieteellisen tiedekunnan maisterin- ja tohtorinpromootiossa toukok. 1956.

Kansantaloudellisen yhdistyksen varaesimies. Pohjola-Nordenin varapuheenjohtaja. Suomalaisen Tiedeakatemian tilintarkastaja. Valtion tieteellisen keskustoitokunnan jäsen.

Keskinäisen henkivakuutusyhtiön Suomen hallintoneuvoston puheenjohtaja. Pohjoismaiden Yhdyspankin, Werner Söderström Osakeyhtiön, Suomen Höyrylaiva Osakeyhtiön ja Saton hallintoneuvoston sekä Oy Renlund Ab:n johtokunnan jäsen. Säteri oy:n tilintarkastaja.

Pohjoismaisen kansantaloudellisen kokouksen puheenjohtaja Helsingissä kesäk. 1955. Asiantuntija Pohjoismaisen Neuvoston kokouksessa Kööpenhaminassa tammik. 1956.

Esitelmäinyt aiheesta »Nordisk myntunion» Pohjoismaisen Osuustoimintaliiton kokouksessa Reykjavikissa kesäk. 1955. Pitänyt Egyptin kansallispankin ja Egyptin kansantaloudellisen yhdistyksen kutsumana esitelmäsarjan aiheesta »The viability of the market economy» Kairossa marrask.—jouluk. 1955. Esitelmäinyt Suomen konsulikunnalle aiheesta »Översikt över det ekonomiska läget i Finland» Tukholman suurlähetystössä lokak. 1955.

Julkaisut:

Förutsättningarna för och nyttan av en nordisk myntunion. 10 s. (Nordisk samling. Anföranden vid Nordisk Andelsförbunds festmöte i Reykjavik.) Stockholm 1955.

Taloudellisia realiteetteja — ja poliittisia. 100 s. Hki 1955.

Katsaus kilpailutalouden teoriaan. 28 s. Hki 1956.

SÄRKISILTA, MARTTI SAKARI:

Toiminut nuorempana tutkijana Liiketaloustieteellisessä Tutkimuslaitoksessa. Tehnyt opintomatkan Englantiin ja Saksaan 14. 6.—30. 8. 55.

Pitänyt alustuksen Kanta-Hämeen Seutusuunnitteluyhdistys ry:n hallituksen kokouksessa 3. 2. 56 Etelä-Hämeessä suoritettavan taloudellisen tutkimuksen päämääristä.

Julkaisuut:

Vähittäiskauppias ja liiketaloudellinen tutkimustyö. (Uudenmaan Yrittäjä 3/55.) Hki 1955.

Laatinut artikkelikatsauksia »Liiketalous»- ja »Liiketaloudellinen Aikakauskirja»-nimisiin liiketaloudellisiin aikakausjulkaisuihin.

TAMMINEN, MIKKO:

Edelleen Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen tutkimuslautakunnan jäsen. — Edelleen Kansantaloudellisen Aikakauskirjan toimituksen, Liiketaloudellisen Aikakauskirjan toimituskunnan ja Liiketalouden toimitusneuvoston jäsen.

Edelleen valtioneuvoston asettaman Suomen talouden ja hallinnon TA-toimikunnan jäsen. — Edelleen Veronmaksajain Keskusliiton Helsingin paikallisosaston johtokunnan jäsen.

Pitänyt Kauppakorkeakoulun opintosarjaan »Talous, jossa toimimme» kuuluvat luennot »Kansantulo» 15. 11. 1955 ja »Politiikka vai tie talouspoliittisten päätösten perustana?» 24. 1. 1956.

Julkaisuut:

Eräs tutkimus taloudellisesta kilpailusta Suomessa. 27 s. (Liiketaloudellinen Aikakauskirja, IV/55.) Hki 1955.

Politiikka vai tie talouspoliittisten päätösten perustana? 13 s. (Liiketaloudellinen Aikakauskirja, I/56.) Hki 1956.

Arvostelu teoksesta: Ahti M. Salonen, Tutkimus taloudellisesta kilpailusta Suomen nykyisessä yhteiskuntaelämässä. 2 s. (Teollisuuslehti no. 1.) Hki 1956.

TELARANTA, K. A.:

Yhteiskunnallisen korkeakoulun yksityis- ja talousoikeuden lehtori.

Avustanut Helsingin yliopiston julkisoikeuden apulaisen viran hoidossa koko lukuvuoden ajan.

Toiminut syyslukukauden ajan Helsingin yliopiston kanslerin sihteerinä.

Pelastakaa Lapset r.y:n keskushallituksen jäsen. — Eteläsuomalaisen osakunnan Seniorit r.y:n hallituksen jäsen.

Saanut Valtion humanistiselta toimikunnalta apurahan.

Julkaisuut:

Tahdonilmaisun ja käyttäytymisvastuun käsitteistä varallisuus oikeuden alalla. 40 s. (Juhlajulkaisu T. M. Kivimäki.) Vammala 1956.

VAIVIO, F. L.:

Esittänyt alustuksen Suomen Metsänhoitajaliiton yleiskokouksessa 12. 4. 1956 aiheesta »Suhdanne-ennakoinnin mahdollisuudet».

Julkaisuut:

Suhdanne-ennakoinnin mahdollisuuksista. 12 s. (Liiketaloudellinen Aikakauskirja, II/55.) Hki 1955.

VIERIKKO, ERKKI:

Toiminut kirjeopisto Tietomiehen espanjankielen opettajana.

Tehnyt Liikesivistysrahaston apurahalla opintomatkan Espanjaan kesällä 1955;

matkan aikana mm. neuvotellut Espanjan Ulkoministeriössä Espanjan valtion stipendien myöntämisestä Kauppakorkeakoulun espanjankielen opiskelijoille.

Pitänyt eri aiheista Espanjaa käsitteleviä esitelmiä Yleisradiossa.

Julkaisuut:

Correspondencia comercial española (moniste). 40 s.

Espanjan uuden kirjallisuuden kasvoja. (Uusi Suomi n:o 159.) Hki 1955.

Espanjaa puhuvia maita koskevia kirja-arvosteluja ja matkakuvauksia (Uusi Suomi.) Hki 1955.

VIHMA, VÄINÖ:

Helsingin ev.lut.seurakuntien yht. kirkkovaltuuston jäsen v:n 1955 loppuun asti.

Helsingin yliopiston dosentti, opetusaineena siviili- ja kauppaoikeus.

Suomen Vakuutuslakimiesten yhdistyksen hallituksen jäsen. Suomen kirkon seurakuntatyön keskusliiton hallituksen ja sen työvaliokunnan jäsen sekä sen talousvaliokunnan puheenjohtaja. Kristillisen kulttuurin liiton hallituksen jäsen. Kristillisen kulttuurin säätiön hallintoneuvoston jäsen.

Kirkkolakikomitean jäsen. Puheenjohtaja valtioneuvoston asettamassa komiteassa, jonka tehtävänä on tutkia taloudellisia yhdistyksiä koskevan lainsäädännön tarpeellisuutta. — Keskuskauppakamarin välityslautakunnan jäsen. Suomen Lakimiesliiton jatkokoulutuskomitean jäsen. — Asunto-Oy Calonius 8 Bostads-Ab:n johtokunnan puheenjohtaja.

Osallistunut pohjoismaiseen teologien ja juristien yhteiseen kongressiin Järvenpäässä elok. 1955.

Luennoinut Handelshögskolan vid Åbo Akademissa 23. 4. 1956 vahingonkorvaus-oikeudesta oikeuskäytännön valossa (2 luentoa).

Saanut Suomen Leijonan ritarikunnan komentajamerkin 6. 12. 1955.

Julkaisuut:

Vakuutusasiamiehen oikeudellisesta asemasta erityisesti silmälläpitäen sitä, missä määrin hänen lausumansa sitovat vakuutuksenantajaa. 22 s. (Suomen Vakuutuslakimiesten yhdistyksen julkaisuja XIII.) Turku 1956.

Rahdinottajan vahingonkorvausvastuusta. 22 s. (Juhlajulkaisu Toivo Mikael Kivimäki 1886 5/6 1956.) Vammala 1956.

v. WILLEBRAND, CARL-AUGUST:

Edelleen Valtioneuvoston asettaman kansainvälisten kulttuuriasiain toimikunnan jäsen saksankielisiä maita varten.

Edelleen toiminut Suomalais-Ugrilaisen Seuran kielentarkastajana ja Ison Tietosanakirjan avustajana.

Julkaisuut:

Zur deutschen Zeitgeschichte I., Vorgeschichte der Bundesrepublik Deutschland. (Moniste). 42 s.

Useita kirjoituksia Saksan ja Itävallan kirjallisuudesta, kuten »Omvärderingen fortfar hos Kasack» (Nya Pressen, 10. IX. 55) ja »Adalbert Stifterin 150-vuotispäivänä» (Helsingin Sanomat 27. X. 55).

Arvostelu teoksesta: P. Lévy, Histoire de la langue allemande en France I + II, Paris 1952. 2 s. (Neuphilologische Mitteilungen, LVI: 7—8). Hki 1955.

VIRKKUNEN, HENRIK:

Toiminut Teknillisen Korkeakoulun teollisuuskirjanpidon erikoisopettajana syyslukukauden 1955.

Ekonomiliitto r.y:n puheenjohtaja, Helsingin Ekonomit r.y:n ja Teollisuustaloudellinen yhdistys r.y:n johtokuntien jäsen. Liiketalous-lehden toimitusvaliokunnan puheenjohtaja. Liiketaloudellisen Aikakauskirjan toimituskunnan jäsen. Nordiska Civilekonomförbundet'in johtokunnan jäsen v:sta 1956.

Tilintarkastajana useissa yhteisöissä.

Laatinut Metsähallintokomitean toimeksiannosta ehdotuksen Metsähallinnon tilinpidon uudelleenjärjestelystä.

Nimitetty jäseneksi Keskuskauppakamarin asettamaan kauppaopetuksen ja liikelämän yhteistyövaliokuntaan.

Osallistunut pohjoismaisten kauppakorkeakoulujen liiketaloustieteilijäin kongressiin Tanskassa 26.—30. 8. 55, Econometric Society'n 17. eurooppalaiseen kongressiin Kiel'issä 1.—3. 9. 55 ja IV pohjoismaiseen ekonomikongressiin Bergenissä 14—16. 5. 56.

Esitelmöinyt Suomen Liikemiesyhdistyksessä 7. 5. 56 aiheesta »Laskentatoimen käyttö johtamisen välineenä», Työntutkijain Killassa 10. 3. 56 ja Keski-Suomen Ekonomit r.y:ssä 25. 4. 56 aiheesta »Katetuottoajattelu kannattavuuden valvonnassa», Företagsekonomiska Föreningen'issä 8. 2. 56 aiheesta »Vad budgeten är och vad den icke är», Helsingin Ekonomien Liiketeknillisessä kerhossa 20. 2. 56 aiheesta »Varatut kulut, nettovoitto, voiton käyttö ja oman pääoman muutokset». Luennoinut Autoalan Keskusliiton, Oy Rastor Ab:n, Suomen Tukkukauppiaiden Liiton, Teollisuudenharjoittajain Liiton ja Suomen Työnantajain Yleisen Ryhmän kursseilla.

Julkaisuut:

Liikelaskentaopin asema liiketaloustieteessä. 15 s. (Liiketaloudellinen Aikakauskirja I/56.) Hki 1956.

Taseanalyysistä, erityisesti luottokyvyn arvostelun apuna. 21 s. (Liiketaloudellinen Aikakauskirja II/56.) Hki 1956.

Laskentatoimen hyväksikäyttö liikkeenjohdon apuna. (Kauppalehti 8. 5.) Hki 1956.

VUORINEN, ELSA MARIA:

Opettanut Helsingin yliopistossa englantia kaikkien tiedekuntien opiskelijoille 12 v.t. syys- ja kevätlukukaudella; suomea ulkomaalaisille opiskelijoille 4 v.t. syys- ja kevätlukukaudella; Jyväskylän kesäyliopistossa englantia (alkeiskurssi ja pro exercitio) sekä suomea ulkomaalaisille opiskelijoille.

V. Tilastollisia tietoja oppilaista.

Korkeakoulun oppilaat voivat olla:

1. *varsinaisia oppilaita*, jotka opiskelevat suorittaakseen ekonomin tutkinnon tai kirjeenvaihtajan tutkinnon;

2. ekonomin tutkinnon tai muiden korkeakoulujen loppututkinnon suorittaneita, jotka harjoittavat opintoja *kauppatieteiden kandidaatin tutkintoa* varten;

3. *ylimääräisiä* tai *kuuntelijaoppilaita*, jotka harjoittavat opintoja erinäisissä aineissa.

Varsinaisiksi oppilaksi haki 1955 549 henkilöä, joista voitiin ottaa vastaan ekonomin tutkintoa suorittamaan 190 sekä kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittamaan 93 eli yhteensä 283.

Opiskelijain kokonaisluku.

Kertomuskautena on korkeakoulussa ollut yhteensä 1,173 opiskelijaa, joista

kauppat. kand. tutkintoa lukevia	308
varsinaisia oppilaita: I, II, III vuosikurssit	757
vanhemmat vuosikurssit	108

I. Varsinaisten oppilaiden lukumäärä lukuvuoden lopussa.

	I v. kurssi		II v. kurssi		III v. kurssi		Yhteensä	
	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%
Miehiä	156	58,9	145	60,4	175	69,4	476	62,9
Naisia	109	41,1	95	39,6	77	30,6	281	37,1
Yhteensä	265	100	240	100	252	100	757	100

II. Varsinaisten oppilaiden kotipaikka.

	I v. kurssi		II v. kurssi		III v. kurssi		Yhteensä	
	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%
Helsingistä	80	30,2	85	35,4	83	32,9	248	32,8
Muualta Uudenmaan l:stä	23	8,6	18	7,5	16	6,3	57	7,5
Turun ja Porin l:stä	14	5,3	9	3,7	15	6,0	38	5,0
Hämeen l:stä	53	20,0	45	18,7	32	12,7	130	17,2
Kymen „	27	10,2	17	7,1	25	10,0	69	9,1
Mikkelin „	11	4,2	14	5,8	16	6,3	41	5,4
Kuopion „	12	4,5	22	9,2	26	10,3	60	7,9
Vaasan „	35	13,2	21	8,8	23	9,1	79	10,4
Oulun „	9	3,4	4	1,7	12	4,8	25	3,3
Lapin „	1	0,4	5	2,1	4	1,6	10	1,4
Yhteensä	265	100	240	100	252	100	757	100

III. Varsinaisten oppilaiden vanhempien ammatti.

Elinkeinon mukaan.

	I v. kurssi		II v. kurssi		III v. kurssi		Yhteensä	
	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%
1. Maa- ja metsätalous sivuelinkeinoineen	43	16,2	34	14,2	38	15,1	115	15,2
2. Teollisuus	36	13,6	45	18,8	39	15,5	120	15,9
3. Rakennustoiminta	20	7,5	14	5,8	14	5,6	48	6,3
4. Kauppa	83	31,3	76	31,7	82	32,5	241	31,8
5. Liikenne	19	7,2	26	10,8	26	10,3	71	9,4
6. Palvelukset	62	23,4	44	18,3	50	19,8	156	20,6
7. Sijoittamattomat ja ei ilmoitetut ammatit...	2	0,8	1	0,4	3	1,2	6	0,8
Yhteensä	265	100	240	100	252	100	757	100

Yhteiskunnallisen aseman mukaan.

	I v. kurssi		II v. kurssi		III v. kurssi		Yhteensä	
	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%
1. Itsenäiset yrittäjät:								
Tehtailijat ja tukkukauppiat ..	4	1,5	10	4,2	3	1,2	17	2,2
Vähittäiskauppiat ja muut liik- keenharjoittajat	39	14,7	44	18,3	32	12,7	115	15,2
Maanviljelijät	28 71	10,6 26,8	24 78	10,0 32,5	27 62	10,7 24,6	79 211	10,4 27,8
2. Kaupan ja teollisuuden palveluk- sessa olevat:								
Johtavassa asemassa olevat	38	14,4	26	10,8	48	19,1	112	14,8
Toimihenkilöt	27	10,2	22	9,2	29	11,5	78	10,3
Työntekijät	48 113	18,1 42,7	31 79	12,9 32,9	37 114	14,6 45,2	116 306	15,3 40,4
3. Valtion ja kunnan palveluksessa olevat:								
Johtavassa asemassa olevat	13	4,9	10	4,2	18	7,2	41	5,4
Virka- ja toimihenkilöt	25	9,4	35	14,6	23	9,1	83	11,0
Työntekijät	12 50	4,5 18,8	21 66	8,7 27,5	16 57	6,3 22,6	49 173	6,5 22,9
4. Vapaiden ammattien harjoittajat ja opettajat	29	10,9	16	6,7	19	7,6	64	8,5
5. Ei ilmoitettu ammattia	2	0,8	1	0,4	—	—	3	0,4
Yhteensä	265	100	240	100	252	100	757	100

VI. Oppiarvot ja tutkinnot.

Kauppätieteiden tohtorin tutkinto.

Kauppätieteiden tohtorin arvoon oikeuttavat opinnäytteet on 16. 12. 1955 suorittanut KTL, *Mauri Mika Kullervo Kaskimies*.

Kauppätieteiden kandidaatin tutkinto.

Kauppätieteiden kandidaatin tutkinnon ovat kuluneen lukuvuoden aikana suorittaneet:

ekonomi *Ahti Antero Kelo* 16. 9. 55, ekonomi *Jukka Y. Teerisuo* 27. 1. 56, ekonomi *Asko K. S. Sahrakorpi* 17. 2. 56, ekonomi *Olli E. Luikko* 13. 4. 56, ekonomi *Martti Sakari Särkisilta* 25. 5. 56 ja ekonomi *Veikko Sakari Jääskeläinen* 25. 5. 56.

Pro gradu kokeen

ovat lukuvuonna 1955—1956 suorittaneet seuraavat kauppätieteiden kandidaatin tutkintoa varten opiskelevat, jotka ovat tutkimuksissaan käsitelleet allamainittuja aiheita:

Kansantaloustieteessä:

Talsi, Jaakko, Kapitalismin käsitteestä; *Teerisuo, Jukka*, Johdon ja omistuksen ero kapitalistisessa talousjärjestelmässä; *Luikko, Olli*, Konvertibiliteetin käsite ja edellytykset; *Jääskeläinen, Veikko*, Talouspolitiikan tavoitteet ja keinot viimeksi kuluneena 30-vuotiskautena.

Kauppa- ja liikkeenhoito-opissa:

Louhio, Erkki, Ihmiskäsittelyn kriittiset momentit liikkeen sisäpuolella tapahtuvassa toiminnassa; *Särkisilta, Martti*, Vähittäiskauppiaan ostopaikan valintaan vaikuttavista tekijöistä; *Malinen, Onni*, Sanomalehti-ilmoittelun kausi- ja suhdannevaihtelut maassamme; *Hakkarainen, Jorma*, Vähittäiskaupan näyteikkunamainonnan kustannuksista Helsingissä v. 1954; *Raninen, Eero*, Supermarketit sekä näkökohtia eurooppalaisia, erityisesti suomalaisia olosuhteita tarkastellen.

Liikelaskentaopissa:

Sahrakorpi, Asko, Huoltoaseman kirjanpidon perusteet yleisen teorian valossa.

Kauppaoikeudessa:

Nuotio, Olli, Osakeyhtiön oikeus ja velvollisuus lunastaa omia osakkeitaan.

Talousmaantieteessä:

Kere, Timo, Pohjois-Suomen vesivoimavarat; *Ojanen, Risto*, Suomen puutaloteollisuus ja siihen vaikuttavat maantieteelliset tekijät.

Kauppakemiassa ja tavaraopissa:

Simola, Torsti, Molybdeenista, erityisesti sen malmeista ja niiden rikastuksesta.

Ekonomin tutkinto.

Ekonomin tutkinnon ovat lukuvuonna 1955—56 suorittaneet:

syyslukukaudella 21. 10. 1955:

Ahava, P. G.; Aho, Berthe-Nina; Aimonen, J. M. B.; Allonen, A. A.; Arola, J. J. S.; Backman, H. T. J.; Eros, Raili Anita; Greis, Rauni Elsa Irmeli; Homanen, I.; Hult, M. U.; Huopaniemi, K. M. K.; Hämäläinen, A. I.; Immonen, P. S.; Järviö, R. J.; Kaakinen, Anna-Liisa; Kallionpää, E. P.; Karvo, Anja Helinä; Kaukonen, T. O.; Kauppinen, E. P.; Kekkonen, E. O.; Kerttula, A. A. I.; Kivilahti, Yngva Anneli; Komu, Sirkka-Liisa; Koskelo, Pirkko Kaarina; Kouhi, S. P.; Kurkela, Eeva Kaarina; Käyhkö, Lilli Vieno; Laakso, Kirsti Kaarina; Laaksonen, V.; Laine, A. V.; Laitinen, P. A.; Laitinen, Raili Maria; Lamminen, A. K.; Laukola, O. E.; Lehti, K. V.; Lehtonen, P.; Lehtonen, T. K.; Liimatainen, K. A.; Lindqvist, K. L.; Martikainen, Kirsti Leena; Matturi, V. K.; Mäkinen, E. K.; Määttä, Maire Kyllikki; Niemi, E. A. J.; Nieminen, Irja Elsa Helena; Niittynen, Pirkko-Liisa; Nordenswan, Raija Aino Tuulikki; Nummi, K. P.; Nurmela, V. E.; Nuutinen, O. A.; Nykänen, Eila Irene Kyllikki; Nyrhinen, Ritva Aune; Näsäkkälä, Anja Orvokki; Peltonen, T. V. M.; Pesonen, P. K.; Pälä, Pirkko Annikki; Pöyhönen, Eila Hellevi; Ranta, Airi Terttu Hannele; Rauha, E. A.; Raunio, R. H. K.; Rekola, P. K.; Repo, P. I.; Ristola, R. K. M.; Sandelin, H. J.; Seppänen, L. O.; Sulku, P. T.; Suoniemi, R. J.; Teräsvuori, Helmi Johanna; Tillman, Inga-Liisa; Timperi, Y. V.; Toivio, Viena Marja Leena; Tuomisaari, K. K.; Turunen, Pirkko Hellevi; Tötterman, Inna; Valkama, A. Y.; Vendelin, Eila Kyllikki; Viitaniemi, A. A. ja Vikkula, Raija Helena Marjatta;

25. 11. 1955:

Aaltonen, Sirkka Annikki;

16. 12. 1955:

Pietikäinen, P. P. ja Roos, Maija-Liisa;

kevätlukukaudella 18. 2. 1956:

Auer, M. K. O.; Erkamo, J. K.; Erämetsä, Ritva Sinikka; Grönlund, L.; Hartman, R. O. J.; Helminen, Anja Tyyne; Hyyryläinen, Else Annikki; Ihalainen, Ulla Sisko; Järvinen, R. E.; Kemppainen, K. A. A.; Kokko, R. U.; Kosonen, K. K.; Kyllästinen, H. H.; Lehtinen, Eeva Helvi Aulikki; Leino, M. K.; Nurmela, K. K.; Paakkinen,

K.; Palin, Seija Laila Anita; Pihlajamäki, Marja Helena; Ritola, M. J.; Ruoppa, Tuula Kyllikki; Salonen, I. A. K.; Sundgren, T.; Tuovinen, Kaisa Saara Annikki; Wikstedt, Liisa Anneli ja Virtaneva, L. I.

16. 3. 1956:

Bäcklund, N. K.; Kaskimies, V. E.; Nurmi, E. K. J.; Pietikäinen, O. E. ja Ritola, Liisa Kaarina;

30. 5. 1956:

Ahmala, S. A.; Ahtiala, K. P.; Ainamo, M. E.; Andersson, H. M.; Aspegren, A. A.; Bachmann, H. A.; Cederberg, K. H. K. J.; Ek, E. J.; Etelä, T. I.; Eväsoja, O. J.; Gunn, R. J.; Halonen, T. J.; Hautakangas, T. J.; Hauvonen, J. J.; Hedmanson, Bertta Eufemia; Helenius, J. W.; Holm, H. E.; Holmborg, R. H.; Honka, K.; Huovinen, E. A.; Jaakkola, J. E. J.; Jakonen, J. J.; Jokinen, Pirkko Elisa; Jyrkämä, S. I.; Järvinen, E. U.; Kailasvuori, A. K.; Kajanne, P. A.; Kallinen, T. T.; Kalmari, Pirkko Tuulikki; Kinnunen, M. J.; Kiukas, R. V.; Kokko, Aila Onerva; Kopra, E. J.; Koskivirta, P. O.; Kurki, J. E.; Kärkkäinen, H. K.; Lankinen, Silja Eeva Lahja; Laukkanen, L. H.; Leimola, E.; Liljeqvist, A. K.; Linnamo, H. H.; Maijanen, E. A. E.; Myllykoski, T. J.; Parviainen, S.; Pesu, H. A.; Petra, P. J. J.; Poutanen, O. S.; Puolakka, A. T.; Riisalo, M. J.; Ruuskanen, Irma Hellin; Salminen, L. J.; Sihto, M. J.; Simolin, H.-V.; Siven, O. O.; Stenman, E. V.; Sutinen, A. A.; Suvanto, P. J.; Tarjovaara, Meeri Maria; Tolvanen, E. H. A.; Tuomala, P. K.; Ukkonen, J. J.; Vaittinen, Anni Helena; Vähätupa, J. K. ja Yliaho, T. J. R.

Kirjeenvaihtajan tutkinto.

Kirjeenvaihtajan tutkinnon ovat suorittaneet:

ke v ä t l u k u k a u d e l l a 30. 5. 1956:

Antikainen, Ritva Sinikka; Arkko, Elvi Kaarina; Eräkallio, Carita Marketta; Hurmevirta, Vuokko Mirjami; Karinpää, Liisa Kaarina; Kaurila, Leena Marjatta; Kokko, Kirsti Kaarina; Kolari, Kaija Anita; Laine, Kaija Anneli; Lariola, Liisa; Martola, Inkeri Anna Kristina; Mattinen, Martta Raili Sisko; Pelkonen, Sonja Anita; Ritvanen, Maija-Liisa; Rope, Sinikka Annikki; Räisänen, Irja Orvokki; Rämö, Pirkko Anneli; Salminen, Sinikka Anna-Liisa; Suokas, Ritva Kaarina; Tiira, Leena Katri; Tikkanen, Heljä Mariitta; Willberg, Hilka Irmeli Kristina; Winter, Aune Margit Anneli ja Vitikainen, Seija Marja Kalevatar.

Edellämainituista henkilöistä on Inkeri Martola saanut suorituksistaan erikois-maininnan »erinomaisesti».

VII. Stipendit.

Valtion ylioppilasstipendit.

Korkeakoulussa opiskelevien lahjakkaiden, ahkerien ja vähävaraisten ylioppilaiden opintojen tukemiseksi korkeakoulu sai keväällä 1956 72 kokostipendiä määrältään 56.000 mk, 73 puolistipendiä määrältään 36.000 mk, 72 opiskeluvälinestipendiä määrältään 11.000 mk ja 16 vieraspaikkakuntalaisen lisää määrältään 14.000 mk eli yhteensä 7.676.000 mk.

Korkeakoulun stipendilautakunnan puheenjohtajana on toiminut edelleen professori *Huugo Raninen*, varapuheenjohtajana professori *Pekka Heinänen* ja kolmantena jäsenenä professori *Henrik Virkkunen*. Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan edustajina stipendilautakunnassa ovat kevätlukukaudella 1956 olleet kauppat. ylioppilaat *Pekka Kyöri* ja *Jukka Parhiala*. Sihteerinä on ollut varatuomari *Olli Tarpila*.

Stipendilautakunta julisti maaliskuun 16 p:nä stipendit haettaviksi, jolloin määrääjän kuluessa niitä haki 36 kauppat.kand.tutkintoa opiskelevaa sekä 77 II vuosikurssin ja 79 I vuosikurssin oppilasta.

Kokouksessaan toukokuun 5 p:nä lautakunta päätti jakaa lukuvuoden 1956—57 opiskelijastipendit seuraavasti:

a) kokostipendin, vieraspaikkakuntalaisen lisän ja opiskeluvälinestipendin sai:

II vuosikurssin oppilas *Veikko Aaro Johannes Lehtinen*;

b) kokostipendin ja vieraspaikkakuntalaisen lisän saivat:

kauppat.kand. tutkintoa opiskeleva *Vuokko Mirjami Hurmevirta*, II vuosikurssin oppilaat *Pentti Pellervo Pasanen* ja *Kaisa Marjatta Ruohomäki* sekä I vuosikurssin oppilaat *Pekka Juhani Alenius*, *Esko Heikki Harjamaa*, *Eira Tuulia Tellervo Jokinen*, *Leena Iris Juutilainen*, *Pirkko-Leena Orvokki Kelo*, *Pentti Esko Johannes Kinnunen* ja *Pirkko Helena Paalanen*;

c) kokostipendin ja opiskeluvälinestipendin saivat:

kauppat.kand. tutkintoa opiskelevat *Hans Mauri Andersson*, *Mauno Johannes Lappinen*, *Seppo Parviainen*, *Erkki Antero Tölli*, *Jukka Kustaa Vihersaari* ja *Seppo Johannes Ylinen*, II vuosikurssin oppilaat *Leila Anneli Eulenberger*, *Reijo Väinö*

Tapani Harju, Reijo Rainer Holm, Matti Kekäläinen, Helka Marjatta Kupiainen, Leena Liisa Luoto, Elsa Ester Moilanen, Erkki Kalervo Mäentakanen, Kirsti Liisa Pitkänen, Katri Johanna Sarapaasi ja Matti Vilho Siekkinen sekä I vuosikurssin oppilaat Irja Kyllikki Horko, Ritva Helena Kivinen ja Leo Antti Miikki;

d) kokostipendin saivat:

kauppat.kand. tutkintoa opiskelevat Matti Erkki Ainamo, Eero Johannes Ek, Raimo Johannes Hankiranta, Raimo Vilhelm Kiukas ja Osmo Poutanen, II vuosikurssin oppilaat Airi Marjatta Halkola, Anneli Hillevi Häkkä, Aarre Aatos Hällback, Pauli Edvard Ikäheimo, Kalevi Ensio Inkeröinen, Veli-Matti Kaitala, Pertti Paavo Johannes Kekäläinen, Pentti Jaakko Kujanpää, Veikko Kalevi Lammi, Karl-August Pentti Lindholm, Ritva Maija Majamo, Antti Ensio Peltola, Raija Tuulikki Pyötsiä, Jorma Olavi Saarimaa, Kalle Jalmar Syrjä ja Eeva Siiri Marjatta Väänänen sekä I vuosikurssin oppilaat Leila Annette Bergström, Raili Esteri Hautala, Irma Kaarina Helaskoski, Raija Anja Maria Herranen, Jouko Antti Hyttinen, Eeva-Liisa Joensuu, Reino Uolevi Jokinen, Yrjö Veikko Karjalainen, Kalle Uno Artturi Kirkas, Inkeri Anelma Kivimaa, Risto Ilmari Laulajainen, Alli Lehtinen, Pekka Elias Lehto, Sirkka-Liisa Kaarina Mehtälä, Simo Sakari Raitala, Heikki Tuomas Ranta-Lassila, Pentti Heikki Artturi Rauhamäki, Sirkka Sisko Sinikka Reini, Eero Juhani Saarto ja Timo Uolevi Vaarnavuo;

e) puolistipendin ja vieraspaikkakuntalaisen lisän saivat:

II vuosikurssin oppilaat Aarne Olavi Aho, Pertti Kalervo Janhunen, Rainer Rafael Kangas ja Lauri Arvo Ruusulehto sekä I vuosikurssin oppilas Antti Juhani Kärnä;

f) puolistipendin ja opiskeluvälinestipendin saivat:

kauppat.kand. tutkintoa opiskelevat Kaarlo Pekka Ahtiala, Esko Albert Huovinen, Reijo Kalervo Kaivo-oja, Pertti Jorma Johannes Petra ja Kalevi Tuomala, II vuosikurssin oppilaat Rauno Heikki Hyvärinen, Risto Antero Järvinen, Matti Ensio Lecklin, Reijo Kalevi Pohjanoksa, Vesa Tapio Raja-Halli, Erkki Valdemar Söderström ja Kaarlo Olavi Vilanti sekä I vuosikurssin oppilaat Pentti Olavi Elomaa, Vuokko Elina Sofia Heino, Eija Anna-Liisa Helander, Pentti Ensio Järvinen, Joel Aulis Ståhlberg ja Anja Irmeli Tiainen;

g) puolistipendin saivat:

kauppat.kand. tutkintoa opiskelevat Eero Veikko Artto, Markku Jaakko Jatkola, Raili Maria Laitinen, Aarre Veikko Uolevi Luukkainen, Matti Veli Sarakontu, Raimo Jussi Suoniemi ja Kari Kustaa Tuomisaari, II vuosikurssin oppilaat Pekka Hannu Asseri Avikainen, Keijo Eero Jääskeläinen, Sylvi Kyllikki Kaasinen, Anna-Liisa Kansanen, Raija Johanna Karvinen, Pirkko Liisa Katila, Jorma Jaakko Koski, Toini Sisko Kaarina Koskinen, Pekka Henrik Kyöri, Eila Irene Laukkanen, Hely Paula Lindblom, Seija Kyllikki Niemi, Seppo Esko Gunnar Nieminen, Veikko Väinö Pulkkinen, Hannu Tuomas Puranen, Maire Anita Rautonen, Kalle Ilmari Ruskola, Elna Liisa Helena Saarikoski, Aulis Valdemar Seppälä, Esko Erik Juhani Sonkeri, Kaija Pirkko Tanner, Pentti Juhani Tauriala, Pentti Allan Toivonen, Marja-Liisa Valio ja Raili Sinikka Varonen sekä I vuosikurssin oppilaat Kari Gustaf Fredrik Harmia, Tero Arto Raikas Hartomaa, Esko Antero Heikkilä, Veijo Vilho Jouste, Pentti Juhani

Järvinen, Aila Irma Kyllikki Koivusaari, Heikki Juhana Koskelainen, Pentti Johannes Kovanen, Heimo Henrik Laitio, Mirja Kyllikki Lavinto, Mauri Ilmari Lehmus, Marjatta Annikki Mattila, Aarno Ilmari Miettinen, Sirkka Anneli Savinainen, Eino Antero Termonen, Iiro Markus Tuominen, Milja Anneli Uronen ja Ritva Kirsti Lydia Venna;

h) opiskeluvälinestipendin saivat:

kauppat.kand. tutkintoa opiskelevat Ahti Ilmari Hirvonen, Aarne Kalevi Kailasvuori, Pentti Tapio Kupiainen, Armo Tapio Puolakka, Yrjö Sakari Iisakki Rajala, Ilpo Anssi Kimmo Salonen, Mauno Jaakko Sihto ja Pertti Jaakko Suvanto, II vuosikurssin oppilaat Pirjo Liisa Frost, Paavo Johannes Halavaara, Jussi Kalervo Hanhikä, Tauno Martti Kaijansinkko, Leena Kyllikki Laasanen, Terttu Kaarina Niemi, Seppo Pentti Salo ja Juho Kaarlo Ilmari Säilä sekä I vuosikurssin oppilaat Oiva Iivari Autio, Kerttu Kaarina Marjatta Hirviniemi, Erkki Mikko Hänninen, Seija Ritva Hänninen, Yrjö Juhani Jäntti, Veli-Matias Lahti, Veikko Sakarias Mattila, Lauri Kalevi Mikkonen, Orvokki Kaarina Norha, Heimo Mikael Oivo, Mirja Tellervo Oksanen, Matti Kustaa Kalervo Pullinen, Siiri-Liisa Salonen, Reijo Olavi Sarla, Pirjo Heilimä Siivola, Seppo Sakari Sipari ja Eila Irene Tuomola.

Korkeakoulun omat stipendit.

Ottaen huomioon stipendirahastojen määräykset stipendien tarkoituksesta on seuraaville korkeakoulun opettajille jaettu stipendejä:

Kauppakorkeakoulun Hallituksen Kanslerin käytettäväksi myöntämistä varoista fil.maist. Margaretha Becker 25.000: —, professori Kaarlo Hildén 50.000: —, lehtori Mika Kaskimies 50.000: —, professori Kalle Kauppi 45.000: —, lehtori Kaj B. Lindgren 50.000: —, kauppat.maist. Jouko Paakkanen 50.000: —, lehtori Arvo Puukari 50.000: —, professori Mikko Tamminen 50.000: —, lehtori Fedi Vaivio 30.000: —, lehtori C.-A. von Willebrand 50.000: — ja professori Henrik Virkkunen 50.000: —;

Kansallis-Osake-Pankin 40-vuotismuistorahastosta lehtori Reino Hakamies 35.000: —, lehtori Erkki Penttilä 61.000: —, professori Huugo Raninen 75.000: —, dosentti K.A. Talaranta 75.000: — ja professori Väinö Vihma 75.000: —;

Professori W. Bonsdorffin rahastosta professori Pekka Heinänen 110.000: —;

Kauppaneuvos Osk. Huttusen rahastosta lehtori Reino Hakamies 15.200: — sekä

Kauppakorkeakoulun Opettajien stipendirahastosta lehtori C.-A. von Willebrand 5.100: —.

Kauppakorkeakoulun entiset ja nykyiset oppilaat ovat saaneet stipendejä seuraavasti:

Senaattori Otto Stenrothin rahastosta ekonomi Kalervo Paaajanen 500.000: —, ekonomi Kauno Viinikka 600.000: — ja ekonomi, fil.maist. Leena Porko 400.000: —;

Helsingin Yleisen Ravintoyhdistyksen rahastosta ylioppilas M. Kekäläinen 6.800: —;

Kauppakorkeakoulun Keräyksen Naistoimikunnan stipendirahastosta ekonomit Irja Matilainen 60.000: — ja Pirjo Miettinen 90.000: —;

Kilpiä Oy:n rahastosta ekonomit P. Niskanen 20.000: — ja E. Tolvanen 20.000: —;

Aleksanteri Konkosen lahjoitusrahastosta ylioppilas S. Sipari 9.900: —;

Kansallis-Osake-Pankin 40-vuotismuistorahastosta kauppat.kand. V. Jääskeläinen 25.000: —, ekonomit P. Kupiainen 5.000: — ja M. Sihto 20.000: —, kirjeenvaihtaja Pirkko Rämö 13.000: — sekä ylioppilaat M. Kekäläinen 14.000: —, Pirkko Kelo 5.000: —, Kaarina Koskinen 20.000: —, Leena Laasanen 11.000: —, V. Lehtinen 20.000: —, K. Mannola 20.000: —, K. Ruskola 12.000: —, R. Sarla 15.000: — ja Pirkko Sirén 20.000: —;

Alfred Kordelinin stipendirahastosta ylioppilas K. Haimakainen 19.500: —;

Juho Lallukan muistorahastosta ekonomi P. Kupiainen 6.600: —;

K. H. Lehtisen rahastosta ekonomi O. Havusela 19.900: —;

Ivar Lindforsin stipendirahastosta kauppat.kand. M. Särkisilta 30.000: —, ekonomit H. Andersson 20.000: — ja A. Hauhia 20.000: —, kirjeenvaihtaja Anneli Winter 20.000: — sekä ylioppilaat J. Hanhimäki 20.000: —, E. Mäentakanen 20.000: — ja Mirjam Pajunen 20.000: —;

P. A. Luostarisen stipendirahastosta ekonomit J. Helenius 5.000: — ja K. Honka 20.000: — sekä ylioppilas S. Sipari 6.200: —;

Oy. Mars Ab:n stipendirahastosta kauppat.kand. O. Nuotio 19.000: —;

Anni ja Samuli Pajarisen stipendirahastosta ekonomi T. Puolakka 20.000: — sekä ylioppilaat Leena Laasanen 9.000: — ja S. Sipari 5.000: —;

Gustav Pauligin stipendirahastosta ekonomit J. Helenius 15.000: — ja P. Suvanto 19.400: —;

Pohjolan stipendirahastosta ekonomi Eeva Lankinen 14.700: —;

Kauppaneuvos Juhani Santaholman rahastosta ylioppilas K. Janatuinen 5.300: —;

Elin ja Evert Sellgrenin stipendirahastosta ylioppilas R. Arvola 13.100: —;

Oy. G. W. Sohlbergin stipendirahastosta ekonomi A. Hauhia 10.000: —;

Suomen Yhdyspankin Riemujuhlarahastosta ekonomit Eeva Lankinen 5.000: — ja M. Sarakontu 60.000: — sekä ylioppilaat K. Ruskola 8.000: — ja R. Sarla 7.000: —;

Talous-Osakekaupan stipendirahastosta ylioppilas J. Koivunen 16.300: —;

Tampereen Säästöpankin rahastosta ekonomi S. Kaskimies 3.700: —;

Knut Wallinin stipendirahastosta ylioppilas Pirkko Kelo 2.600: — ja

Pankinjohtaja Birger Wegeliuksen stipendirahastosta ekonomi S. Kaskimies 7.200: —.

Palkintoja ovat saaneet:

Professori W. Bonsdorffin rahastosta palkintona laudaturkirjoituksesta ekonomi T. Simola 15.000: —;

Weilin & Göösin stipendirahastosta palkintona laudaturkirjoituksista kauppat.kandidaatit O. Nuotio 15.000: — ja M. Särkisilta 15.000: — sekä ekonomi E. Louhio 15.000: —;

Ekonominaisten Kerhon palkinnon 5.000: — ekonomi Irma Ruuskanen ja

Mainos Junior opintoyhtiön palkinnon 10.000: — ylioppilas Tuula Vainio.

Palkintona seminaarikirjoituksesta ovat allamainituissa aineissa saaneet:

kansantaloustieteessä ekonomit H. Bachmann 4.000: —, P. Kajanne 4.000: — ja J. Myllykoski 4.000: — sekä ylioppilaat M. Lecklin 4.000: —, E. Mäentakanen 5.000: —, Kirsikka Niemeläinen 4.000: — ja J. Paloluoma 4.000: —;

kauppa- ja liikkeenhoito-opissa ekonomit P. Ahtiala 4.000: —, H. Holm 6.000: —, R. Holmborg 5.000: —, R. Kiukas 4.000: —, H. Laukkanen 4.000: — ja T. Puolakka

4.000: — sekä ylioppilaat A. Aho 6.000: —, Leena Alakoski 5.000: —, P. Buchert 5.000: —, A. Eerikäinen 5.000: —, L. Erme 4.000: —, J. Granfelt 5.000: —, M. Jatkola 4.000: —, P. Lindholm 4.000: —, A. Lindman 6.000: —, T. Mauranen 4.000: —, R. Pohjanoksa 5.000: —, H. Schulman 5.000: —, R. Suhonen 4.000: —, V. Toivonen 4.000: —, J. Viheraari 5.000: —, J. Winberg 5.000: — ja J. Voutila 4.000: —;

liikelaskentaopissa ekonomi Pirkko Kalmari 5.000: — sekä ylioppilaat K. Hanhimaäki 4.000: —, R. Hankiranta 4.000: —, R. Järvinen 5.000: —, K. Kajander 5.000: —, Eeva Kastepohja 4.000: —, V. Pulkkinen 4.000: — ja J. Teittinen 4.000: —;

kauppaoikeudessa ylioppilaat P. Avikainen 4.000: —, L. Erme 5.000: —, K. Inkeröinen 3.000: —, M. Kantanen 3.000: —, Y. Reijonen 3.000: —, J. Sinervä 3.000: —, E. Söderström 3.000: — ja O. Vainikainen 3.000: —;

talousmaantieteessä ekonomi E. Tolvanen 5.000: — sekä ylioppilaat P. Kokko 5.000: —, A. Niku-Paavo 5.000: —, P. Reijonen 5.000: —, K. Tikka 3.000: —, R. Tirinen 3.000: — ja K. Uitti 3.000: — sekä

kauppakemiassa ja tavaraopissa ekonomit H. Andersson 5.000: — ja Anni Vaittinen 4.000: — sekä ylioppilaat Vuokko Kivikoski 5.000: —, J. Koski 3.000: —, R. Rahkamo 4.000: —, O. Reinilä 3.000: —, A. Saarinen 4.000: —, K. Syrjä 3.000: — ja R. Tirinen 3.000: —.

Helsingissä toukokuun 31 p:nä 1956.

KAARLO HILDÉN

**Rehtori prof. Kaarlo Hildénin
puhe Kauppakorkeakoulun lukuvuoden avajaisissa
12. 9. 1955.**

Kulttuurimme länsimainen perintö.

Kuluvan vuoden aikana Suomen kansa on juhlinut suurta historiallista muistoa: ns. ensimmäistä ristiretkeä eli kristinuskon tuloa Suomeen 800 vuotta sitten. Aivan tarkalleen ei tosin tiedetä, tehtiinkö mainittu ristiretki juuri vuonna 1155, eikä historian tutkimuksemme uusien tulosten valossa ole luultavaa, että kyseessä oli sotaisa käännätysretki, joka väkivaltaisesti pakotti pakanalliset esi-isämme ottamaan vastaan kristillisen kasteen. Mutta nämä ovat sivuseikkoja sen tosiasian rinnalla, että noihin aikoihin järjestynyt kirkollinen elämä länsimaisessa muodossaan sai pysyvän jalansijan Suomessa. Tällä tapahtumalla tai kenties oikeammin tapahtumasarjalla tuli olemaan laajakantoiset seuraukset kansamme myöhemmille vaiheille. Voidaan näet sanoa, että kristillisen kirkkojärjestyksen vakiintuminen Suomessa tiesi myös maan liittämistä länsimaiseen kulttuuripiiriin, lähinnä Ruotsiin, jonka kehittyneestä valtiojärjestyksestä ja yksilön vapauteen perustuvasta yhteiskuntarakenteesta meidänkin maamme tuli osalliseksi. Siinä voimien mittelyssä, jota Suomen maakamaralla käytiin idän ja lännen välillä, kristinuskon tulo Suomeen merkitsi lännen ensimmäistä suurta voittoa — seurauksiltaan niin merkittävää, että kansamme on siitä voinut ammentaa jatkuvaa henkistä voimaa halki vuosisatojen tähän päivään asti.

Meret kulttuurin levittäjinä.

Maantieteelliseltä kannalta katsoen tämä lännen voitokas aluevaltaus Skandinaviasta käsin yli Itämeren lahtien ei ollut mikään sattuma. Päinvastoin se on omiaan tähdentämään erästä ilmiötä, joka yleisesti luonnehtii kulttuurin teitä ja vaelluksia maapallolla.

Vanhastaan tunnettu tosiasia on, että kulttuurin kehitys ei riipu yksin niistä henkisistä voimavaroista, jotka aikaisemmat sukupolvet ovat

kansalle perintönä jättäneet, vaan myös ja usein jopa ratkaisevasti muualta tulleista lainoista ja vaikutteista. Syrjäinen, isoitu sijainti vaikuttaa tästä syystä hidastavasti tai pysähdyttävästi kehitykseen ja kangistaa kulttuurin alkeellisiin muotoihin, kun sitä vastoin avoin sijainti, joka sallii maan olla yhteydessä ja vuorovaikutuksessa muiden sivistys- ja talouspiirien kanssa ja näistä jatkuvasti ammentaa uusia herätteitä, on omansa rikastuttamaan ja monipuolistamaan kulttuurin ja saattamaan tämän puhkeamaan kukkaansa. Kaikkina aikoina nimenomaan liikennekelpoiset meret ja näihin päättyvät tasaisesti virtaavat joet ovat olleet kansojen keskinäisen kanssakäynnin välittäjiä; niitä pitkin kulttuurivirtaukset ovat tapahtuneet sekä nopeammin että voimakkaammin kuin maareittejä myöten. Tämä sääntö kuvastuu selvästi mm. siinä, että rannikkoalueet kaikkialla maapallolla ovat kulttuurikehityksessä päässeet pitemmälle kuin mantereiden sisäosat.

»Avoin» maanosamme.

Pikainenkin silmäys karttaan riittää vakuuttuaksemme siitä, että mil-lään muulla maanosalla ei ole niin läheisiä ja niin laajoja kosketuskohtia avoimien merien kanssa kuin Euroopalla, tarkemmin sanoen Euroopan »niemimaalla». Tämän piirissä vuorottelevat keskenään niemimaat ja niemekkeet sekä syvälle manteren sydämeen tunkeutuvat lahdet ja sisämeret, jotka saattavat lähes kaikki osat helppoon tuntumaan kaikkia maanääriä yhdistävän meren kanssa. Ja lisäksi maanosassamme ei ole juuri mitään kanssakäyntiä vaikeuttavia maantieteellisiä esteitä — ei salpaavia vuoristoja, ei vaikeakulkuisia aarniometsiä, ei helteisiä autiomaita — niinkuin on laita kaikissa muissa maanosissa, mutta sitä vastoin runsaasti tasaisia tai loivakaartoisia, helppossa yhteydessä keskenään olevia alamaita, ja lukuisia rauhallisesti virtaavia jokia ja muita vesireittejä, jotka toimivat luontaisina yhdyssiteinä sisämaan ja merenrannikon välillä. Kulttuurivirtauksia, niinkuin yleensä vuorovaikutuksia silmällä pitäen Eurooppa on »avoin» maanosa, suuremmassa määrin kuin mikään toinen manner — se on tältä kannalta katsoen ollut ikään-kuin predestinoitu monipuolisen kulttuurin tyyssijaksi. On hyvin ymmärrettävää, että antiikin kreikkalais-roomalaista sivistystä, johon nykyinen länsimainen kulttuuri perustuu, on saksalaisen Alfred Hettnerin kirjassaan »Der Gang der Kultur über die Erde» käytäntöön ottaman terminologian mukaan nimitetty thalassiseksi, myöhempää eurooppalaista kulttuuria taas oseaaniseksi — molemmat näet perustuvat olen-naisesti merenkulun ja merikaupan välittämään vaihtoon, edellinen sisämeren, thalassan, jälkimmäinen valtameren, oseanin, puitteissa.

Suomen merellinen sijainti.

Niinkuin Euroopan »niemimaata» yleensä, niin Suomeakin luonnehtii vuorovaikutuksia suosiva merellinen, maritiiminen sijainti. Sen pääosaa, jota runokielessä usein sanotaan Suomenniemeksi ja nykyisessä maantieteellisessä kirjallisuudessa tunnetaan nimellä Kulttuuri-Suomi, ympäröi Itämeri lahtineen. Pakanuuden ajoista saakka se on pitkän ja pirstoutuneen rannikkonsa välityksellä ollut kiinteämmässä yhteydessä lännen maailmaan kuin itään päin johtavia maakannaksia myöten. Itämeren altaan kaupalliset merireitit ulottuivat jo varhain Suomen rannikoille, ja niitä pitkin kulkeutui tänne parempiosaisista rintamaista kulttuuri-vaikutteita, jotka sulautuivat kotoiseen sivistykseemme, tätä kehittäen ja rikastaen. Uudempi muinaistieteellinen ja historiallinen tutkimus on osoittanut, että jo ennen ensimmäisen ristiretken aikoja oli kaupan mukana myös kristillisiä tapoja ja tottumuksia levinnyt maahamme, todennäköisesti jopa siksi merkittävin seurauksin, että lounaisille rannikkoseuduille ja näiden edessä leviävään saaristoon oli syntynyt kristittyä asutustakin. Ne suuret tapaukset, jotka sattuivat 1100-luvun puolivälissä ja lopullisesti juurruttivat katolisen kirkon ja tämän edustaman länsimaisen sivistyksen Suomen maaperään, olivat siten vain jatko-seurauksia siitä, että maamme avautuu pääsivultaan merelle päin. Maritiimista sijaintiamme saamme näin ollen kiittää siitä, että historiamme sarastuksessa jouduimme lännen valtapiiriin ja että siitä pitäen olemme siltä suunnalta saaneet voimakkaita kulttuuriherätteitä. Suomi on tällä tavoin tullut osalliseksi Euroopan »niemimaan» tarjoamista maantieteellisistä eduista.

Merisijainti, niin ensiluokkaisen arvokas kuin se meille on ollutkin sivistyksen välittäjänä, ei kuitenkaan yksin riitä selittämään sitä näköjään merkillistä ilmiötä, että täällä Pohjolan perillä, asutun maailman uloimmilla rajamailla on päässyt versomaan kulttuuri, joka rakenteeltaan ja tuloksiltaan välittömästi liittyy siihen sivistyspiiriin, jonka näkyvimpiä edustajia ovat Atlantin ja Välimeren ympärille ryhmittyneet maat. Tässä avautuu laaja ongelma, jonka käsitteleminen kaikilta näkökulmilta ei tässä yhteydessä ole mahdollista. Pysyn yhä edelleen vain maantieteellisten tekijäin piirissä ja jätän tarkasteluni ulkopuolelle esim. sellaiset tärkeät näkökohdat kuin poliittisen sijainnin ja samoin sen sosiaalisen ilmapiirin — eli käyttäakseni ranskalaisen kansatieteilijän Comten termiä »milieu intellectuel» —, jossa kulttuuri hengittää ja elää. Näin kysymystä rajoittamalla on voimakkaasti tähdennettävä erästä tekijää, joka vuorovaikutuksia edistävän sijainnin ohella olennaisesti vaikuttaa kulttuurikehitykseen. Tarkoiton ilmasto.

Ilmaston vaikutukset kulttuuriin.

Ilmaston vaikutuksia kulttuuriin ovat monet tutkijat pohtineet. Ja kaikki ovat päätyneet tulokseen, että selvä riippuvaisuussuhde on todettavissa ilmastollisten olojen ja sivistyksellisten aikaansaannosten välillä, mikä muuten käy ilmi jo kulttuurimaantieteellisiä ja klimatologisia karttoja toisiinsa verrattaessa. Yksityiskohtaisemmin kuin kukaan muu on tätä mielenkiintoista kysymystä tutkinut amerikkalainen Ellsworth Huntington, tunnettu ei ainoastaan terävä-älyisenä antropogeografina, vaan myös syvällisenä kulttuurifilosofina. Hänen kuuluisa tutkimuksensa »Civilization and Climate», josta on tullut eräänlainen standard work, ilmestyi 1915 eli tasan 40 vuotta sitten. Mutta sen jälkeen hän on monissa teoksissaan täydentänyt oppirakennelmaansa, nimenomaan oppikirjassaan »Principles of Human Geography», josta hän ennen kuolemaansa ehti julkaista useita painoksia. Hänen kuolemansa jälkeen hänen oppilaansa ovat jatkaneet uusien painosten toimittamista. Huntingtonin ajatusten yksityiskohtaiseen selostamiseen ei tietenkään tässä tilaisuudessa ole mahdollisuuksia. Vain eräisiin päätuloksiin on syytä kohdistaa huomiota.

Useihin aikaisempiin tutkijoihin liittyen Huntington pitää tärkeimpinä niistä ilmastollisista tekijöistä, jotka vaikuttavat ihmisen hyvinvointiin ja työkykyyn sekä siten kulttuurin perusteisiin, lämpötilaa eli ilman lämpötilaa, humiditeettia eli kosteutta ja variabiliteettia eli sään muuttuvaisuutta. Näissä kohden on olemassa hyviä ja huonoja, edullisia ja epäedullisia oloja. Parhaat, optimaaliset ovat ne, joissa mainitut tekijät esiintyvät ihanteellisina yhdistelminä toisiinsa kytkeytyneinä. Optimi ei tosin ole jokaiseen ihmisyyhteisöön tai yksilöön nähden tietenkään sama, mutta yleispiirteisesti voidaan kuitenkin määrätä ne olosuhteet, joissa ihmisen aktiivisuus, hänen henkinen ja ruumiillinen luomisvoimansa parhaiten, täydellisimmin tulevat oikeuksiinsa.

Mitä temperatuuriin tulee, edullisimmat olot ns. valkoisen suurrodun puitteissa vallitsevat Huntingtonin tutkimusten mukaan siellä, missä vuoden keskilämpö on runsaat $+ 10^{\circ}\text{C}$, missä vuoden kylmimmän kuukauden keskilämpö on noin $+ 4\frac{1}{2}^{\circ}$, lämpöisimmän kuukauden keskilämpö noin $+ 20^{\circ}$ ja vuorokauden keskimääräinen lämpötila $+ 17-18^{\circ}$. Mikäli asia koskee henkistä työtä temperatuurin tulee olla melkoista alhaisempi kuin ruumiillista työtä tehtäessä. Parhaiten ihmiset ajattelevat ja keskittyvät, suunnittelevat ja tekevät johtopäätöksiä edellä mainittujen lämpöalueiden puitteissa niinä aikoina, jolloin lämpötila yöaikaan laskee muutamaa asteeseen ja päivisin nousee $10-14$ asteen paikkeille.

Mutta, kuten sanottu, temperatuuri yksin ei suinkaan ratkaise kysymystä siitä, missä ilmastollisissa oloissa ihmisen terveys ja työkyky ovat parhaat. Hyvin tärkeää tekijää edustaa ilman kosteus. Absoluuttinen kosteus, joka ilmoittaa ilman sisältämän vesimäärän painoyksiköinä, on merkitykseltään toisarvoinen suure, mutta sitä tärkeämpi on suhteellinen eli relatiivinen kosteus, joka ilmoittaa vesihöyryn prosentina siitä määrästä, minkä ilma voi tietyn lämpötilan vallitessa enintään sisältää. Korkeat relatiivisen kosteuden arvot, varsinkin hellekausina, ovat terveydellisesti vahingollisia ja aiheuttavat hikoilua, väsymystä ja velttoutta, mutta epäedullisia ovat myös hyvin pienet arvot — nämä johtopäätökset ovat tehtävissä eri puolilla maapalloa kerätyn sairas- ja kuolemantapauksia käsittelevän tilaston pohjalla. Ylenmäärin humidinen ja ylenmäärin aridinen ilmasto ovat siten melkein yhtä suuresti työtehoa alentavia. Optimaalinen kosteusmäärä on suunnilleen keskiväliltä, Huntingtonin mukaan n. 17—18 asteen lämpötilan vallitessa keskimäärin n. 80 %:n paikkeilla, mutta aurinkoisina päivinä keskipäivän aikaan n. 50 %. Tähän on vielä tärkeänä seikkana lisättävä, että sademäärän tulisi jakaantua kaikkien vuodenaikojen kesken, eikä siis, niinkuin monilla alueilla, keskittyä yhteen ainoaan vuosipuoliskoon tai tätäkin lyhyempään aikaan.

Edellä esitettyjen keskiarvojen pohjalla ei kuitenkaan voi tehdä kovin pitkälle meneviä johtopäätöksiä. Merkitykseltään hyvin tärkeitä ovat näet vuoden ja vuorokauden puitteissa tapahtuvat vaihtelut. Vähäinen variabiliteetti, joka merkitsee sitä, että sää pysyy jokseenkin samanlaisena, monotonisena, päivästä toiseen ja kuukaudesta toiseen, ei suinkaan ole ihmisen työkykyä edistävä, vaan alentaa hänen vitaliteettiaan, hänen haluaan ja mahdollisuuksiaan suorittaa ruumiillista ja henkistä työtä. Selvästi toisistaan poikkeavat vuodenajat sekä melkoisen usein, mutta ei kovin kiihkeässä tempossa uusiutuvat syklonit, jotka tuovat muassaan kohtuullisia lämmönvaihteluita, sitä vastoin ovat stimuloivia ja vastaavat parhaiten ihmisen ruumiillisia ja henkisiä vaatimuksia.

»Klimaatinen energia».

Huntington on, niinkuin viittauksistamme lienee selvinnyt, kulttuurin ilmastollisia edellytyksiä käsitellessään ennen kaikkea kiinnittänyt huomiota niihin tekijöihin, jotka edistävät ruumiillista ja henkistä työtä ja tekevät työnteon ei vain mahdolliseksi, vaan myös välttämättömäksi. Tämä ei ole mikään uusi näkemys, joskin Huntington on sitä täsmennyttä ja uusilla maantieteellisillä näkökohdilla täydentänyt. Yleisesti

on näet tunnettua, että kulttuuria saian ahtaamassa merkityksessä saattaa syntyä ja versoa vain siellä, missä luonto vaihtelevien vuoden-aikojen johdosta pakottaa huolenpitoon tulevaisuudesta, siis siellä, missä ihmisen täytyy tehdä työtä voidakseen selviytyä olemassaolotaistelussa. Säännöllinen työ on näet — ja tämä ansaitsee voimakkaan korostuksen — kaiken jatkuvan kulttuurikehityksen tärkein edellytys. Toisin sanoen: eniten kulttuuria suosiva ilmasto ei suinkaan ole se, missä luonto on monipuolisin ja missä se tuhlailevasti jakaa antimiaan, sillä sellaisissa oloissa ihminen saa sen, minkä hän tarvitsee perustarpeittensa tyydyttämiseksi, melkein ilmaiseksi. Jo Herodotos sanoo — tai antaa kuningas Kyyroksen sanoa —, että »maat, joissa vallitsevat suotuisat elinehdot, synnyttävät aina laiskoja asukkaita» (IX kirja, 122 luku). Hyviä kulttuurin edellytyksiä tarjoavat vain ne olot, missä ihmisen täytyy ponnistaa henkensä pitimeksi, missä hänen täytyy käyttää ja kehittää ruumiin voimiaan ja hengen lahjojaan, t.s. ne olot, jotka tarjoavat sitä, mitä Huntington nimittää *k l i m a a t t i s e k s i e n e r g i a k s i*.

Saman ajatuksen, joskin toisin sanoin, esittää englantilainen historioitsija ja filosofi Arnold J. Toynbee tunnetussa teoksessaan »A Study of History». Hän tähdentää voimakkaasti, että kulttuuria voi syntyä vain siellä, missä ulkonaiset olosuhteet toimivat ärsykkeinä, joihin ihminen reagoi, että ihmisyhteisö voi kehittyä kulttuuria luovaksi vain silloin kun se vastaa — tai oikeammin kun sen täytyy vastata — ympäristön antamaan haasteeseen. Mitä voimakkaampi ärsyke eli haaste on, sitä suurempi on sen kannustava vaikutus; todella suuret saavutukset vaativat aina suuria ponnistuksia. Yleinen sääntö on tästä syystä, että kuta vaikeammiksi ulkonaiset olosuhteet käyvät, sitä enemmän voimistuu kulttuuriin johtava kiihoke. Ei kuitenkaan aivan loppumattomiin. Selvää tietenkin on, että ärsykkeen voimakkuutta ei rajattomasti voida lisätä ja aina odottaa, että kulttuurin edellytykset suurenisivat. Olojen ylenmääräinen ankaruus voi näet kokonaan ehkäistä reaktion, maksimi-ärsyke ei aina tuota optimireaktiota. Sellainen luonto, johon ihmisen kaikki ponnistukset voimattomina kilpistyvät — niinkuin on laita esim. arktisessa ympäristössä, missä maa kautta vuoden on jään, lumen tai roudan peitossa ja siitä syystä täysin epäproduktiivinen —, asettaa hyvin ymmärrettävistä syistä voittamattomia esteitä kulttuurille, niinkuin ihmisen olemassaololle yleensäkin.

Näiden näkökohtien mukaan maapallon ilmastovyöhykkeitä toisiinsa verrattaessa on ilmeistä, että erityisen epäedullisia kulttuurikehitykselle ovat tropiikit ja polaariseudut — edelliset siitä syystä, että ne ovat liian avokätisiä ja vaativat ihmiseltä liian vähän, jälkimmäiset sen takia, että ne tarjoavat liian vähän ja vaativat liian paljon. Ja yhtä

ilmeistä on, että kulttuuria suosivimmat klimaattiset olot vallitsevat lauhkeissa ilmastopiireissä, joissa luonto asettaa ihmiselle suuria vaatimuksia, mutta myös palkitsee hänen ponnistuksensa. Näissäkään maapallon osissa ei tosin ole alueita, joissa Huntingtonin mielestä ilmastolliset tekijät esiintyisivät täysin ihanteellisina yhdistelminä, mutta niiden puitteissa erottuu kaksi alaltaan laajahkoa aluetta selvästi muita edullisempina. Nämä alueet, jotka siis ovat lähinnä optimia, sijaitsevat Pohjois-Atlantin kummallakin puolella. Toinen on Euroopan »niemimaa», joka idässä olevasta leveästä kannastaan työntyy meren pirstoamana länttä kohti, toinen Pohjois-Amerikan itärannikolta yli Isojen järvien länteen ulottuva leveä vyöhyke.

Teknillis-tieteellinen täyskulttuuri.

Ei tarvitse olla mikään kulttuurimaantieteen erikoistuntija huomataksaan, että juuri mainituilla alueilla tosiasiallisesti on päästy nykyajan korkeimpaan kulttuurisaavutukseen — siihen, josta on käytetty nimitystä teknillis-tieteellinen täyskulttuuri.

Huntington on keskittänyt lopputuloksensa kartakkeisiin, joissa rinnakkain esitetään toisaalta klimaattisen energian eri »hyvyysasteet», toisaalta eräitä nykyisen kulttuurin aikaansaannoksia, kuten koulunkäynnin yleisyyttä ja moottoriajoneuvojen suhteellista lukumäärää. Kartakkeiden yleispiirteissä on todettavissa suuria yhtäläisyyksiä. Toisin sanoen: kulttuurin ilmenemismuotojen riippuvuus sopivasta klimaattisesta energiasta tulee vakuuttavasti näkyviin.

Tulosten valossa nykyisen täyskulttuurin syntyminen ja kehittyminen Euroopan keskisillä leveysasteilla ei ole mikään sattuma, vaan johdonmukainen seuraus alueen edullisesta työilmastosta sekä aikaisemmin mainitsemastamme vuorovaikutuksia edistävästä voimakkaasta maritimiteetistä. Eikä sattumanvaraista liioin ole se, että niistä monista merentakaisista maista, joihin siirtolaisuus on Uudella ajalla kuljettanut Euroopassa versoneen kulttuurin saavutukset, vain Atlantille avautuvat Pohjois-Amerikan osat (ynnä eräät alaltaan pienehköt »saarekkeet» muualla) ovat sivistyksellisesti päässeet emämaan tasalle. Juuri nämä alueet tarjoavat näet asukkaille sitä samaa klimaattista energiaa, joka on ollut eräänä Euroopan kulttuurikehityksen tärkeimmistä edellytyksistä.

Mitä erityisesti tulee Euroopan »niemimaahan», joka meitä luonnollisesti eniten kiinnostaa, erottuu sen klimaattista energiaa esittävässä kartakkeessa kaikkein parhaimpana »sydänaalueena» Keski- ja Länsi-Eurooppa, mukaan luettuina Brittein saaret ja Skandinavian eteläisin

osa. Voitaneen sanoa, että se melko tarkoin vastaa sitä aluetta, jossa yleisessä tietoisuudessamme länsimainen kulttuuri sen nykyisessä teknillis-tieteellisessä muodossaan on saavuttanut suurimman täydellisyytensä.

Suomi työilmastoalueena.

Tähän kaikkein parhaimpaan työilmastoalueeseen Suomi ei kuulu vähäistä lounaista rannikkokaistaletta lukuunottamatta. Maamme ilmasto ei joka suhteessa vastaa Huntingtonin asettamia hyvyysvaatimuksia. Erittäinkin tämä koskee temperatuuria. Lämpötila ei meillä saavuta »tarpeeksi» korkeita arvoja, varsinkaan ei talvisin. Vuoden keskimääräinen lämpötila on lounaisella saaristoalueella suunnilleen $+5^{\circ}\text{C}$ ja pienenee koillista kohden siten, että se kylmimmällä alueella Lapissa laskee -3 asteeseen. Kylmimmän kuukauden, helmikuun, keskilämpötila on maamme keskiosissa -6 — 10°C , lounaisosissa -5 — 7°C , lounaissaaristossa -2 — 4°C , keskikesän lämpötila maan koko etelä- ja keskiosissa $+15$ — 17°C . Sitä vastoin humiditeetin arvot ovat varsin lähellä Huntingtonin hyviksi katsomia arvoja — esim. touko-heinäkuun relatiivinen kosteus on sisämaassa keskimäärin 65—70 % — ja sademäärä jakaantuu verraten tasaisesti kaikkien vuodenaikojen kesken. Ennen kaikkea on tärkeänä seikkana merkille pantavaa, että Euroopan useimmat matalapaineet kulkevat yli maanosamme luoteis- ja pohjoisosien, mistä syystä syklonitoiminta Suomessa on suhteellisen vilkasta. Lämpötilan usein muuttuessa erilaisten ilmamassojen ja säteilyilmiöiden yhteisvaikutuksesta meillä siis muodostuu vaihtelevia säitä, mikä on hyvän työilmaston edellytys. Tätä käsitystä edustaa myös prof. Jaakko Keränen, jolle olen kiittolisuuden velassa mainitsemistani Suomen ilmastoa koskevista tiedoista. Kaiken edellä sanotun nojalla on ymmärrettävää, että Suomi on Huntingtonin järjestelmässä sijoitettu maailman lähinnä parhaimpaan työilmastoalueeseen ja liittyy ilman selvää rajaa Euroopan klimaattiseen optimiin.

Tämä tulos on sitäkin enemmän merkille pantavaa, koska Suomi ja vastaavat osat Skandinaviaa edustavat klimaattisen energian puolesta ainutlaatuista poikkeusta oloista, jotka yleensä vallitsevat 60:n ja 70:n leveyspiirin rajoittamassa vyöhykkeessä. Tälle vyöhykkeelle ominaista on näet muuten peräti epäedullinen työilmasto — aivan yhtä huono kuin konsanaan trooppisen vyöhykkeen tukahduttavan kuumilla ja kosteilla alamailla —, mikä myös kuvastuu siinä tosiasiasa, että siinä asustaa parhaastaan nomadisoivia heimoja, joiden kulttuuriomaisuus supistuu kovin vähiin.

Klimaattisen energian suotuisuus meidän kohdallamme saa selityksensä monista syistä, joihin tässä ei ole tilaisuutta yksityiskohtaisesti puuttua. Lyhyesti viitattakoon vain siihen, että maassamme vallitsevista tuulista yleisimmät ovat lounaistuulet, jotka tuovat suhteellisen kosteata ilmaa lämpöisemmiltä seuduilta, että verraten lähellä lännessä avautuvat Atlantin avarat ulapat, joiden koillisrantoja huuhtelee lämpöisiä trooppisia vesimassoja kuljettava Golf-virta, että itse Suomeniäntä syleilevä Itämeri lahtineen sekä kymmenettuhannet järvemme valtameren tavoin — joskin pienemmässä mittakaavassa — varastoivat kesälämpöä ja luovuttaessaan tätä syksyn ja talven aikana leudontavat pakkasia. Lyhyesti sanoen: meidän maattamme suosiva klimaattinen energia, jota on tarjona monin verroin runsaammin kuin keskimäärin muualla samojen leveyspiirien välissä eikä kovin paljon vähemmän kuin parhailla alueilla Länsi- ja Keski-Euroopassa, saa olennaisesti selityksensä siitä, että maamme sijaitsee Euraasian manteresta lämpöiseen valtameren työntyvällä Fennoskandian niemimaalla ja että se itse on sisämeren ympäröimä ja vesien pirstoma. Merien merkitys kulttuurin rakentajana ja kehittäjänä tulee tälläkin tavoin korostuneeksi.

Hyödyllistä ja hyödytöntä kaipuuta parempaan.

Kulttuuri-ihmiselle ominaista on epäilemättä se, että hän harvoin on osaansa täysin tyytyväinen. Hän kaipaa parempia, huolettomampia päiviä. Tämä kaipaus tai pyrkimys parempaan ei itsessään ole suinkaan pahasta, sillä se on usein kannustimena ponnistuksiin ja siten merkitäviin saavutuksiin. Mutta se voi myös helposti johdattaa ajatukset täysin hyödyttömille teille, joista kenellekään ei ole iloa. Ei ole harvinaista lyhytkeisäisessä pohjolassamme, että ihminen rakentaessaan pilvinlinnoja luulee todellisen onnen asustavan kaukaisessa satumaassa, missä aurinko aina lämpöisenä helottaa, missä alati viheriöitsevät puut ja kukkivat kasvit elävöittävät maisemia kautta vuoden ja missä voi tulla toimeen ilman rasittavaa ruumiillista ja henkistä työtä. Tätä kaukokaipuuta ovat omalla tavallaan vielä ruokkineet romantiikan aikakauden mestarikirjailijat ja heidän monet myöhäissyntyiset aatteelliset jälkeläisensä kuvailemalla etäisten seutujen luonnonomaista elämää ruusunhohteisessa valossa.

Nämä ihannoivat kuvaukset ovat löytäneet vastakaikua myös miettehikkäässä, sisimmässään runollisuuteen viehtyneessä kansassamme, jonka herkän mielen pohjalla usein asuu romanttinen kaukokaipuu. Ja kieltämättä ne vetoavat jokaiseen, joka on työn rasittama. Niiden loihtima lepotila saattaa myös vaihteen vuoksi olla hyödyllinen ja

terveellinen. Mutta laajemmassa perspektiivissä asiaa ajatellen saamme olla kohtalolle kiitollisia siitä, että kotimaaksemme ei ole tullut lämpöä ja rehevyyttä uhkuva trooppinen seutu, vaan että esi-isämme ottivat ajanlaskumme alussa haltuunsa tämän pohjoisen Suomenniemen, jossa luonto ei avokätisesti jakele antimiaan, vaan jossa näiden hankkiminen kysyy ankaraa työtä, ponnistuksia ja rasituksia — eli, Toynbeen ajatusjuoksua seurataksemme, jossa ulkonaisten olosuhteiden ärsykkeet vaativat voimakkaita reaktioita. Tämä karu ympäristö on pakottanut esi-isämme sukupolvi sukupolvelta hankkimaan yhä uusia tietoja ja taitoja, yhä parempia välineitä, keräämään kokemuksia ja terästäämään havaintokykyä. Se on kasvattanut asukkaissa itsenäisiä kannanottoja, yrittäjähengettä, jota ilman mikään edistyminen ei ole mahdollinen. Se on myös ylläpitänyt ja kehittänyt sitä vapauden ilmapiiriä, joka on pohjolan kansoille kalliimpi kuin elämä itse. Se on luonut perustan ei vain aineelliselle nousulle, vaan myös tähän pohjautuvalle henkiselle kulttuurille, ihmishengen jaloimmille ilmenemismuodoille.

Kulttuurimme kypsyminen ja saavutukset.

Kulttuurin kypsymiseen on meillä kulunut useita vuosisatoja, mutta aika on kuitenkin ollut paljon lyhyempi kuin monien etelämpänä asuvien kansojen parissa, joiden historialliset vaiheet ulottuvat vuosituhansia taaksepäin. Maantieteellinen ympäristömme on tosin tarjonnut kulttuurille sopivan maaperän, mutta etäinen sijaintimme on aiheuttanut sen, että maamme vasta suhteellisen myöhään on päässyt länsimaisen sivistyksen lähteille, että siis kehityksemme on täytynyt tapahtua nopeammin ja intensiivisemmin kuin moniaalla muualla. Kuvaavaa on, että Suomi on maanosamme myöhimpiä kristittyjä maita. Kuvaavaa on myös — ottaaksemme paljon myöhemmän esimerkin —, että industrialismi meillä alkoi vasta satakunta vuotta myöhemmin kuin Atlantin äärellä sijaitsevilla Länsi-Euroopan maissa. Samanlaista »myöhästymistä» voidaan todeta myös tieteellisen tutkimuksemme kehityksessä.

Eräässä tämän vuoden tammikuussa pitämässään rikassisältöisessä puheessa Suomen akatemian jäsen Eino Kaila käsitteli viimeksi mainittua kysymystä, tieteemme kypsymistä. Monin valaisevin esimerkein hän osoitti, miten kansan luova henkinen kyky usein ilmenee ja kulminoit ensin taiteellisten ja vasta myöhemmin tieteellisten saavutusten alalla, jolloin aikaero saattaa olla vuosisata, jopa enemmänkin. Hänen käsityksensä mukaan Suomen kansan aikataulu näyttää olevan läntisten naapurikansojen aikataulusta jäljessä. Mutta viime vuosikymmenet

ovat Kailan mukaan myös tieteiden alalla tasoittaneet sen myöhästymisen, joka oli olemassa vielä tämän vuosisadan alussa. Ja hän lopettaa esityksensä sanomalla uskovansa, että tieteellisen tutkimuksen alalla kansamme jo tällä hetkellä on »korotettu eurooppalaisten valiokansojen joukkoon».

Kailan ajatukset sisältyvät juhlapuheeseen, mikä selittää loppupäätelmien kansallista itsetuntoa hyväilevän formuloinnin. Mutta hänen käsitystään ei sellaisenaan voitane pitää yliarvioimisena. On ilmeistä, että tieteen kypsyminen meillä on maantieteellisestä sijainnistamme johtuen tapahtunut myöhemmin kuin muualla pohjolassa, mutta ilmeistä on myöskin, että olemme — ainakin monilla tutkimuksen kentillä — jo saavuttaneet yleismaailmallisen tason. Professori Pentti Eskola, itse maineikkaimpia tiedemiehiämme, on eräässä kuluvan vuoden huhtikuussa pitämässään yliopiston Studia generalia-esitelmässä, jolle hän oli antanut otsikon »Itsenäisen Suomen tieteen kansainvälinen panos», luetellut kymmeniä nykypolven suomalaisia tutkijoita, jotka ovat huomattavalla tavalla rikastuttaneet kansainvälistä tiedettä tai suorastaan aukoneet tutkimukselle uusia uria.

Eskola on esitelmässään kohdistanut huomiota vain luonnontutkimuksen osuuteen nimeten johtavia tiedemiehiä matematiikan, tähtitieteen, geodesian, fysiikan, meteorologian, kemian, geologian, fyysillisen maantieteen, kasvi- ja eläintieteen, perinnöllisyysopin sekä lääketieteiden aloilta. Mutta ei tuottaisi vaikeuksia poimia myös humanististen tieteiden piirissä työskentelevien tutkijain joukosta monia nimiä, jotka kansainvälistä mittapuuta käyttäen edustavat korkeata tasoa. Merellisen sijaintimme ja sopivan työilmastomme seuraukset näkyvät monipuolisen tieteellisen uurastuksemme tuloksissa.

Kauppakorkeakoulun tehtävät tieteen alalla.

Tutkimustyön harjoittamisesta huolehtivat ensi sijassa yliopistot ja muut korkeakoulut sekä näiden yhteydessä toimivat tutkimuslaitokset. Niillä on vaalittavana vastuunalainen ja velvoittava perintö: saavutetun yleistason ylläpitäminen ja edelleen nostaminen sekä jälkikasvun turvaaminen. Niiden joukkoon kuuluu meidänkin korkeakoulumme.

Kauppakorkeakoulun mainitseminen tässä yhteydessä osoittaa kenties jonkun mielestä puuttuvaa suhteellisuustajua, koska meidän oppilaitoksemme valmistaa työntekijöitä etupäässä käytännölliseen liike-elämään. Mutta tähän on ensinnäkin huomautettava, että kaikki akateemiset opinahjot, olipa niiden ohjelma minkälainen tahansa, joutuvat

valmistamaan suurimman osan oppilaistaan käytännön palvelukseen. Toiseksi on muistettava, että meidänkin korkeakoulumme tehtävä on käytännöllisten tietojen ja taitojen jakamisen ohella myös johdattaa opiskelijat itsenäiseen tieteelliseen ajatteluun. Tämä kaksinainen tehtävä on tuotu julki jo perussääntöjemme ensimmäisessä pykälässä, jossa sanotaan oppilaitoksemme tehtävän olevan »vapaalla tutkimus- ja opetustyöllä edistää aineellista ja henkistä viljelyä». Kolmanneksi on syytä tähdentää, että korkeakoulussamme edustetut oppialat ovat joko sellaisia, jotka eivät ensinkään sisälly muiden akateemisten oppilaitosten opetusohjelmaan, tai sellaisia, jotka tietystä, nimittäin taloudellisesta näkökulmasta tarkastavat ilmiöitä ja oloja — että toisin sanoen kaupalliset korkeakoulut vastaavat eräästä tieteellisen tutkimuksen sektorista, jolla ei ole vastinetta muissa korkeakouluissa. Ja vihdoin ei sovi unohtaa, että kauppa- ja korkeakouluissa edustetut tieteet nykypäivinä, jolloin taloudellinen ajattelu on voittanut alaa yhä laajemmissa piireissä ja taloudellisen hyvinvoinnin riippuvuus tieteen saavutuksista on yhä enemmän selvinnyt, ovat saaneet kasvavan merkityksen vanhastaan vakiintuneiden tieteiden rinnalla. Kauppa- ja korkeakoululla on siten oma ja tärkeä tehtävänsä siinä monitahoisessa toiminnassa, jonka päämääränä on maamme aktiivinen osallistuminen työhön tieteen kansainvälisillä kilpailukentillä.

Olen aikaisemmin tältä paikalta lausunut toivomuksen — ja sen on myös promoottori arvovaltaisesti tuonut julki viime kevään maisterin- ja tohtorinvihkiäisissämme —, että yhä useammat koulumme kasva- teista jatkaisivat tieteen kunniakkaalla ja näköaloja avartavalla, mutta kieltäytyä ja ponnistuksia vaativalla polulla. Tähän on syytä lisätä toinenkin toivomus: että tulokset, mikäli niillä on yleistä merkitystä tai kantavuutta, eivätkä siis ole sidottuja kansallisiin rajoihimme, julkaistaisiin jollakin suurella sivistyskielellä; tämä koskee tietenkin myös väitöskirjoja, joiden luonnollisista syistä täytyy sisältää uusia tutkimustuloksia. Vain sillä tavalla saavutuksemme tulevat tunnetuiksi ja hyödyttävät kansainvälistä tutkimustyötä; vain sillä tavalla annamme tehokkaan panoksen inhimillisen tiedon yhteiseen aarreaitaan; sillä tavalla myös korostamme yhteenkuuluvaisuuttamme siihen kulttuuri- piiriin, josta keskiajan hämärään häipyvän ensimmäisen ristiretken ajoista saakka olemme runsain mitoin ammentaneet hedelmöittäviä herätteitä.

Näillä toivomuksilla lausun korkeakoulun opettajat ja opiskelijat tervetulleiksi uuden lukuvuoden työhön.

